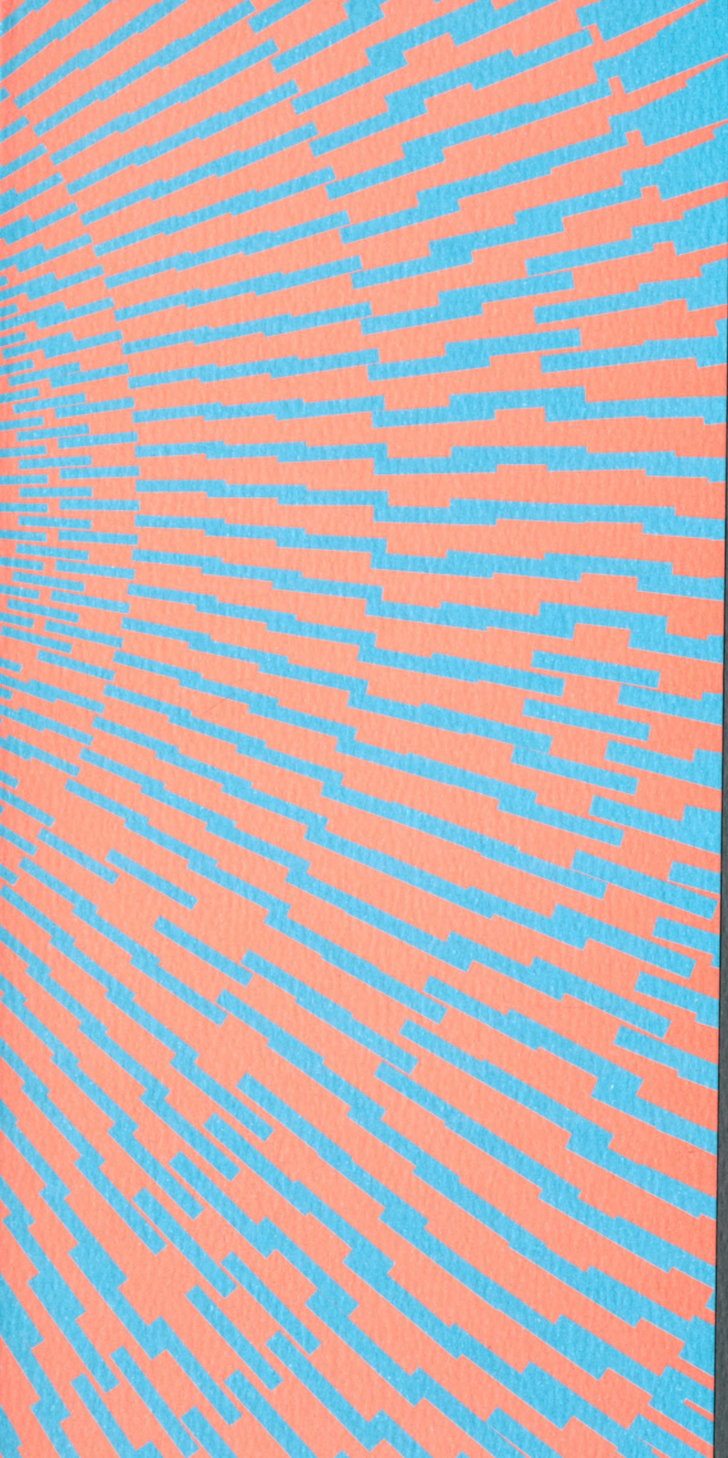

pa-
ro-
dy-
mai

pa-ro-dy-mai

romanas

Iš korėjiečių kalbos vertė
Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas

LIETUVOS
RAŠYTOJŲ
SĄJUNGOS
LEIDYKLA

UDK 821.531-31
Ha-139

Versta iš: Haïlji, 진술 (*The Statement*)
Moonji, Seoul, 2000

Knygos išleidimą rėmė Korėjos literatūros vertimo institutas
The work is published under the support
of Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea)

ISBN 978-9986-39-877-6

1

Iš tiesų man nė sapnuote nesisapnavo, kad kada nors šiame gyvenime būsiu suimtas ir atvilktas į policiją. Visuomet gyvenau tykiai, su niekuo per daug nesipykau. Net karinės diktatūros laikais, kai daugybė intelektualų ir studentų leido sunkias dienas kalėjimuose, man neteko tos duonos ragauti.

Tik nereikėtų visko neteisingai suprasti. Jaunystėje buvo dienų, kai sekiojau paskui demonstrantus, man irgi teko uostyti ašarinių dujų, netgi esu parašęs keletą straipsnių žurnalams apie politines visuomenės problemas. O tų baisybių, nuo kurių kentėjo kiti, nepatyriau tik todėl, kad, pirmiausia, man tiesiog pasisekė, ir todėl, kad mano elgesys bei straipsniai nebuvo tokie ekstremalūs, kad kristų į akis.

Sakote, nesijaudinti? Taip, ar panašu, kad dabar galėčiau nesijaudinti? Ar galiu nesijaudinti, kai man surašyti kažkokie melagingi kaltinimai žmogžudyste ir esu dėl to areštuotas? Tiek

to, geriau pasakykite, kas čia per vieta. Kodėl mane atvedė ne į policijos nuovadą, o į šią vietą? Ar galima mane apklausti čia? Ar viskas vyksta pagal įstatymus?

Tiek to, ar bent jau mano šeima galėtų sužinoti, kad esu čia atvilktas?

Tada puiku. Jei net šeima nežinotų, kur esu nutemptas, tada tikrai – niekas niekada ir nesužinotų, kur esu ir kas man atsitiko. Mano šeima... Tiesą pasakius, tai tik mano žmona, ji vienintelė...

Na gerai. Bet gal iš pradžių galėtumėte nuimti šiuos antrankius? Kaip jau turėtumėte žinoti, aš – universiteto profesorius. Universitete dėstau filosofiją. Ne bet kur, valstybiniame universitete. Taip, va šitaip surakinote mane, nes bijote, kad toks žinomas žmogus kaip aš bandys bėgti? Jei jaudinatės tik dėl to, tuomet tikrai be reikalo. Jei ir pabėgčiau, kur dėčiausi vėliau? Be to, net jei man būtų liepta bėgti, tikrai nesiruošiu to daryti. Pagalvokite, kas būtų, jei pabandyčiau. Juk tai būtų ne kas kita, o kaltės pripažinimas, ar ne? Tad kartoju: nereikia nieko bijoti, iš pradžių nuimkite šiuos antrankius.

Tiesą pasakius, pirmą kartą savo gyvenime pajutau antrankius ant odos, ir tai tikrai nėra pats maloniausias pojūtis. Tačiau paprašiau juos nuimti tikrai ne dėl to, kad man būtų nepatogu ar nemalonu. Jei labai reikėtų, tikrai viską galėčiau iškęsti. Labiausiai bijau to, kaip jausis mano žmona, netyčia pamačiusi mane su antrankiais. Jos širdis labai silpna, tad bijau, kad, išvydusi mane tokį, išsigąs ir praras sąmonę. Be to, ji dabar laukiasi.

Žinoma, atvažiavau kartu su žmona. Tačiau dabar ji tikriausiai nežino, kad esu suimtas, ir giliai miega. Bet tikrai ne todėl, kad

būtų visiškai abejinga. Jai tikriausiai nė nesisapnavo, kad kelionės metu mane galėtų kas nors suimti. Be to, dabar turėtų būti labai pavargusi. Ji ir taip silpnos sveikatos, o kelias dienas trukusi kelionė turėjo visiškai išsekinti. Naktį prieš kelionę mano žmona, berods, gerai ir neišsimiegojo, jaudindamasi it mokyklinukė prieš iškylą. Jau labai seniai laukė šios kelionės. Tad turėtų būti savaime suprantama, kad dabar ji giliai miega.

Žinoma, prašvitus iš miegų nubudusi žmona supras, kad manęs nėra šalia. Iš pradžių tikriausiai pagalvos, kad išėjau pasivaikščioti. Tačiau, laikui bėgant, ji, be jokios abejonės, ims jaudintis. Ir tada laiptais atsargiai nusileis į viešbučio vestibiulį, kur sutiktas viešbučio vadybininkas netikėtai papasakos tiesą. Pasakys, kad vidury nakties man išėjus pakvėpuoti grynu oru ir, vos pasirodžius vestibiulyje, netikėtai įsiveržę policininkai mane suėmė ir išsivedė. Žinau, kad vadybininkas matė, kaip mane visai neseniai areštavote.

Išgirdusi vadybininko žodžius, žmona tikrai bus šokiruota. Tačiau norėdama nusiraminti iškart atbėgs čia ir kaip pasijaus, pamačiusi mane su antrankiais? Bus taip sukrėsta, kad galbūt netgi praras sąmonę. Jei mano žmonai kas nors nutiks, tikrai negalėsiu ramiai į tai žiūrėti. Tad dar kartą prašau nuimti šiuos antrankius. Maldauju. Ne dėl manęs, dėl mano žmonos.

Taip nuoširdžiai prašau, o jūs nė nemirktelėjote. Esate tikrai bejausmiai žmonės, nežinote, kas tai yra ašaros.

Ką sakote? Jei nuimsite antrankius, galiu netgi nusižudyti? Cha cha cha! Kokių tik nesąmonių neišgirsi begyvendamas. Ar aš panašus į silpną žmogų, kuris nusižudytų be jokios priežasties? Be to, turiu nėščią žmoną... Nors, kai dabar pagalvoji, nenuimate antrankių, norėdami išsaugoti gyvybę. Tikrai esu už tai dėkingas.

Jei taip kalbate, nieko nepadarysi. Jei tikrai reikia šitaip elgtis, darykite, kaip išmanote. Man irgi kilo viena mintis. Jeigu jūs taip elgiatės, tada man daugiau nieko nelieka kaip tik atsisakyti duoti parodymus. Šiuo metu neturiu kito būdo jums pasipriešinti.

Aš juk aiškiai pasakiau, kad nuo šiol neatsakysiu nė į vieną jūsų klausimą.

Neatsakysiu.

Neatsakysiu.

Kartoju dar kartą, kad į klausimus neatsakinėsiu.

Klausiate kodėl? Ogi todėl, kad turiu teisę neatsakinėti į klausimus, jei jaučiu fizinę ar moralinę prievartą. Kitaip tariant, pasinaudosiu teise tylėti.

Žinoma, kad nėra jokios prasmės. Jūs juk jau paruošėte scenarijų. Scenarijų, kaip iš manęs padaryti žudiką. Ir man visiškai neįdomu, kaip ruošiatės tai padaryti. Tiesiog nesiruošiu atsakinėti į nepagrįstus jūsų klausimus.

Kodėl tai nepagrįsta? Visų pirma, suėmėte mane be jokio orderio. Jau tai yra nepagrįsta. Juk suėmėte mane ne nusikaltimo vietoje, nėra jokio pagrindo įtarti, kad ruošiuosi bėgti, tad, areš-

tuodami mane be orderio ir dar surakindami antrankiais, jau aiškiai nusižengiate įstatymams. Per daug sau leidžiate. Kokie dabar laikai, kad taip elgiatės su žmonėmis? Tikrai nesiruošiu į visa tai žiūrėti pro pirštus.

Ar aš gerai žinau įstatymus? Na, negaliu pasakyti, kad žinau juos labai gerai. Tačiau juk yra ir sveikas protas.

Ką sakote? Vien mano atvykimas į šį miestą gali būti interpretuojamas kaip bandymas pabėgti? Na, žinote! Nė nežinau, ką begalėčiau atsakyti į tokią nesąmonę. Jei taip, tada mes jau nebegalime keliauti, kada norime, vien todėl, kad galbūt netrukus kažkas nutiks, ir kelionė bus interpretuojama kaip bandymas pabėgti. Nuo kada šioje šalyje nebėra laisvės keliauti? Nuo kada šios šalies žmonės privalo gauti išankstinį leidimą, prieš leisdamiesi į kelionę?

Rytoj ryte bus išduotas orderis? Na, tuomet rytoj ryte ir pasišnekėsime. Nesu įpareigotas atsakinėti į klausimus, jei mane nepagrįstai kalinate suėmę be orderio. O šiandien mane paleiskite. Negaliu palikti žmonos vienos nežinomoje vietoje.

Ką sakote? Baiminatės, kad galiu pabėgti ir sunaikinti įrodymus, todėl tai neįmanoma? Na, jūs ir užsispyrę. Juk ką tik paaiškinau, kad tikrai nesu tas žmogus, kuris ruoštųsi bėgti. Be to, jei jau kreipėtės dėl orderio išdavimo, vadinasi, turite surinkę pakankamai įrodymų, tad kaip reikėtų suprasti tai, kad negalite manęs paleisti, nes įtariate, jog galiu sunaikinti įrodymus? Negana to, nė nežinau, kas nutiko, tad kaip ir kokius įrodymus galėčiau sunaikinti? Su jumis besikalbant galima ir iš proto išsikraustyti. Kaip suprantu, protingiausia išeitis man būtų apskritai nekalbėti. Bent jau iki tol, kol atvyks mano advokatas.

Ne. Dar neišsirinkau advokato. Man juk nė sapnuote nesisapnavo, kad gali taip nutikti, tad kodėl turėčiau iš anksto išsirinkti advokatą? Bet, kadangi šios keistenybės jau prasidėjo, veikiausiai teks prašyti jo pagalbos. Žinoma, neatrodo teisinga, kad nepadaręs nieko bloga turiu mokėti pinigus, norėdamas jį pasisamdyti. Tačiau, girdėdamas, kaip kalbate, ir matydamas, kaip elgiatės, suprantu, kad kitos išeities tikriausiai nebėra. Kad ir kaip būtų gaila pinigų.

Galvosite, nuimti antrankius ar ne, tik tada, jei sutiksiu bendradarbiauti? Tuomet pasakykite štai ką. Ką ir kaip turėčiau padaryti, kad tai būtų laikoma bendradarbiavimu? Ar turėčiau prisipažinti, kad įvykdžiau žmogžudystę, ar turėčiau maldauti atleidimo? Aš juk iki šiol nė nežinau, kas, kada, kur ir kaip buvo nužudytas.

2

Dėkoju, bet atsisakysiu.

Negaliu pasakyti, kad nesu rūkęs. Mečiau, kai pastojo žmona.

Dėkoju, bet atsisakysiu.

Negaliu pasakyti, kad nemėgčiau, tačiau nejaučiu nė menkiausio noro gerti kavą su šiais antrankiais.

Ką pasakytų žmonės pamatę, kad, būdamas šioje padėtyje, ką nors valgau ar geriu? Ar jie nekalbėtų, kad esu panašus į narve uždarytą žolėdį gyvūną, kuris tiesia kaklą, norėdamas paskabyti šalimais augančios žolės, nors kaklą veržia virvė? O tai pamačiusi mano žmona bus taip sukrėsta, kad žaizdos neužgis visą gyvenimą. Vien tam, kad apsaugočiau žmoną nuo tokios gėdos, privalau atsisakyti jūsų siūlomos kavos.

Turėčiau valgyti tam, kad išgyvenčiau, nepaisydamas, ką pagalvotų žmonės? Viena vertus, tai – tiesa. Tačiau šiuo metu tikrai išgyvensiu ir neišgėręs kavos. Gal iš pradžių šiek tiek atlaisvinkite antrankius. Veržia riešus, skauda.

Taip.

K Universiteto filosofijos katedroje dėstau šiuolaikinę filosofiją.

Žinoma, semestras dar nesibaigęs. Tačiau turiu sukaupęs keletą laisvų dienų, o dabar kaip tik universiteto šventės laikotarpis, tad atsirado šiek tiek laisvo laiko. Šventės metu dėstytojai neturi kažkokių ypatingų pareigų, todėl nėra reikalo rodytis universitete. Šventes rengia patys studentai.

Žinoma. Kodėl turėčiau kažkur bėgti? Juk nesu nieko bloga padaręs.

Galvokite, kaip norite.

Kiek dar turėsiu kartoti, kad galiausiai suprastumėte? Į šį pajūrio miestą atvykome paprasčiausiai norėdami pakeliauti. Ne, labai preciziškai pažiūrėjus, negalima sakyti, kad norėdami tiesiog pakeliauti. Su žmona šią kelionę planavome jau senokai. Šiemet sukanka dešimt metų, kai susituokėme, ir lygiai prieš dešimt metų būtent šią naktį būtent tame viešbutyje ir būtent tame kambaryje, kur dabar esame apsistoję, praleidome pirmąją mudviejų naktį. Galima sakyti, kad mudviem ši kelionė nėra eilinė kelionė, ji kur kas reikšmingesnė. Ir būtent šią ypatingą naktį buvau suimtas.

Ne. Per pastaruosius dešimt metų neturėjome progos čia atvažiuoti. Iškart po vestuvių išvykome į užsienį ir gyvenome

ten. Penkerius metus. Užsienyje studijavau, kad gaučiau daktaro laipsnį. Netgi grįžę namo per penkerius metus neturėjome galimybių nors kartą čia apsilankyti. Nebuvo nei laiko, nei pinigų. Todėl prieš trejetą metų ėmėme po truputį taupyti. Ruošėmės šiai kelionei. Be to, kaip tik pasitaikė ilgasis savaitgalis, tad atsirado laisvo laiko. Ir po viso to, kai galiausiai galime čia apsilankyti, šią mūsų kelionę laikote bandymu pabėgti... Man tikrai trūksta žodžių.

Savaime suprantama. Mudviem ši kelionė – labiausiai jaudinantis įvykis. Jei būtų kitaip, ar mano žmona būtų nė bluosto nesudėjusi tą naktį prieš išvykimą?

Iš tiesų mano žmona buvo panaši į nuotaką, kuri ruošiasi povestuvinei kelionei. Kostiumą, marškinius, apatinius rūbus, naktinius marškinius, skrybėles, skutimosi reikmenis, kosmetikos priemones, fotoaparatą, lietpalčius, jei netyčia užkluptų lietus, kraudama į kelioninį lagaminą, beruošdama krepšį su vaisiais ir šampanu, kad turėtume kaip praleisti pirmąją naktį, sukosi kaip bitutė iki išnaktų. Anksčiau neteko matyti jos tokios susijaudinusios. Todėl, kai galiausiai išvažiavome, visą kelią snūduriavo traukinyje.

Kodėl nevažiavome nuosavu automobiliu, o sėdome į traukinį? Taip. Vien tai puikiai įrodo, kaip klydote manydami, kad ruošiausi pabėgti. Juk norint slapstytis būtų daug patogiau važiuoti nuosavu automobiliu. Nereikėtų baimintis, kad krisime pašaliniams į akis...

Šiaip ar taip, važiavome traukiniu, o ne nuosavu automobiliu todėl, kad norėjome keliauti visiškai taip pat, kaip ir prieš dešimt metų. Tuomet čia atvažiavome traukiniu.

Beje, iki šiol nelabai suprantu, kaip sužinojote, kad čia atvažiavome, ir atsekėte iš paskos. Apie šią kelionę niekam nesakėme

nė žodžio. Norėjome praleisti tas kelias dienas tik dviese, slaptai ir jaukiai, todėl niekam nieko nepasakojome.

Ne. Per pastaruosius dešimt metų niekas per daug nepasikeitė. Į jūrą nusidriekiantis ilgas bangolaužis ir jo gale stovintis švyturys, nuo stoties iki viešbučio besitęsianti sakurų alėja, sode priešais viešbutį stūksanti milžiniška eglė, viešbučio sienas apsivijusios gebenės, pro viešbučio langą matomas tujų miškas ir už jo tyvuliuojanti jūra, maža salelė tolumoje... Niekas nepasikeitė. Netgi mūsų kambario balkoną siekiantys žiedais aplipę erškėčiai, tarp žiedų dūzgiančios bitės, kambarį užplūstantis gėlių aromatas visiškai tokie pat kaip ir prieš dešimtį metų. Tik vienas dalykas: atvykus čia prieš dešimt metų po miestą skraidė pulkai žuvėdrų, o dabar jų nesimato. Pasikeitė tik tai.

Tiesą pasakius, per visus tuos dešimt metų negalėjome pamiršti čia skraidžiusių žuvėdrų. Nėra ko kalbėti apie prieplauką, jei net prie mūsų viešbučio jos temdė dangų. Pažvelgę pro atidarytą langą, matėme baltutėles žuvėdras, atskrendančias ir tupiančias ant smaragdinės pievos, o jas stebinti žmona, rodės, ims ir išskris pro langą.

Tą vakarą žuvėdrų metami šešėliai bangavo ant kambario langą dengiančios plonos užuolaidos. Sugulę ant lovos ir stebėdami žuvėdrų šešėlius, banguojančius lyg jūros vilnys, mudu su žmona šį miestą praminėme „Žuvėdrų miestu".

Tačiau atvažiavus čia po dešimties metų nematyti nė vienos iš tos daugybės žuvėdrų, lyg jos visos būtų kažkur išvykusios. Prie prieplaukos matėme pulkelį, tačiau jo nė nepalyginsi su anksčiau matytais pulkais. Tai vienintelis dalykas, kuris pasikeitė per tuos dešimt metų: nebėra tos gausybės žuvėdrų.

Ir dar vienas dalykas: prieš dešimt metų čia atvykę su žmona praleidome nuostabiausią naktį, o dabar to negalėjome. Tai irgi pasikeitė. Todėl, kad mane surakinote antrankiais ir atitempėte čionai.

Žinoma. Mes laimingai susituokę. Ne, mes daugiau nei laimingi, nė nežinau, kaip tai pavadinti. Todėl, kad mūsų meilė yra daugiau nei vien meilė.

Matau, kad norite būti sarkastiški. Jei tokie jūsų norai, darykite, kaip išmanote. Šiaip ar taip, nemanau, kad kiti galėtų suprasti mūsų meilę ir laimę, taip pat nemanau, kad jiems reikia tai suprasti. Juk sakoma, kad negalima girtis savo laime prieš pašalinius.

Kaip galime būti tokie laimingi, netgi praėjus dešimčiai metų po vestuvių? Cha! Tikrai įdomus klausimas. Tiesa, daugelis žmonių neįstengia likti laimingi po vestuvių. Nemažai porų galiausiai išsiskiria po dažnų barnių. Tiesą pasakius, mano pirmoji santuoka irgi buvo nenusisekusi. Tačiau nenoriu prisiminti tų dienų. Buvo klaiku. Be to, dabar aš laimingas. Tikrai, nenoriu šios laimės paleisti iš rankų.

A! Tiesa. Jūs klausėte, kaip galiu būti toks laimingas netgi praėjus dešimčiai metų po vestuvių. Tiesa. Bet kaip tai galima paaiškinti?

Hm. Vienas filosofas sakė, kad meilė – tai besitęsianti psichologinė būsena, kai žmogus perdėtai reaguoja į tam tikrą objektą. Tarkime, tam tikro vyro meilė tam tikrai moteriai yra ilgiau ar trumpiau besitęsianti perdėtų emocijų būsena, kai tas vyras galvoja, kad toji moteris, kuri iš esmės beveik niekuo nesiskiria nuo visų kitų moterų, yra išskirtinai graži, miela, gera. Be to, kai tos perdėtos emocijos šiek tiek aprimsta ir žmogus gali objektyviau pažvelgti į garbinamą objektą, galima sakyti, kad meilė išblėso. Žiūrint iš šio taško, dešimt metų turėtų būti pakankamas laiko tarpas, per kurį tos perdėtos emocijos lyg ir turėtų kažkiek aprimti.

Mano meilę žmonai tikriausiai irgi būtų galima pavadinti besitęsiančia perdėtų emocijų būsena. Tačiau aišku viena: net ir

prabėgus dešimčiai metų, mano požiūris į žmoną nė kiek nepasikeitė. Ne, net ir po dešimties metų žmona man kasdien vis kitaip atrodo. Nežinau, ar patikėsite tuo, ką dabar pasakysiu, tačiau iki šiol, kiekvieną kartą pažvelgus į žmoną, man širdis daužosi krūtinėje lyg berniukui, kuris pažino pirmąją meilę, kartais taip užima žadą, kad nė žodžio neįstengiu ištarti. Tą patį galiu pasakyti ir apie žmoną. Kai apkabinu, jaučiu, kaip jai kvapą užgniaužia ir visas kūnas ima drebėti. Tarsi maža paukštytė. Lyg per sapną šnibždančios ir į mano glėbį grimztančios žmonos pečiai visuomet tokie liūdni. Tada remiu nosį į jos galvą ir kaktą, nosį ir ausytes, geriu jos kvapą. Nuo aromato, skleidžiamo žmonos, mano širdis visuomet ima tankiau plakti. Kaip tai pavadinti? Tai lyg aromatas paslaptingos bevardės gėlės, žydinčios giliai kalnuose pasislėpusios, apgriuvusios šventyklos kieme. Įkvepiant nuo žmonos sklindantį aromatą, mano krūtinę užlieja tas nesuprantamas džiaugsmas. Kaip ir prieš dešimtį metų.

Meilė, kurią jaučiu žmonai, nėra vien aistra. Nėra reikalo pradėti kurti kažkokių nepagrįstų teorijų vien todėl, kad taip šneku. Mes irgi, kaip ir kiti žmonės, ne, netgi aistringiau bei dažniau nei kiti žmonės, džiaugiamės kūniška meile. Kiekvieną dieną. Tačiau mus traukia kai kas kita, ne paprasta aistra. Tai tarsi kažkokios nuostabios bei gaivios srovės, visiškai vienodai tekančios mūsų krūtinėmis. Kitaip tariant, mūsų meilė nėra godi. Kai dabar pagalvoju, mudu netgi nepailstame vienas nuo kito.

Nežinau kaip kiti, tačiau mudu su žmona pastaruosius dešimt metų jaučiamės lyg kiekvieną rytą būtume naujai užgimę. Ryte, pramerkus akis, mano kūnu, nuo galvos iki pirštų galiukų, teka nuostabiausia džiaugsmo srovė. Tuo metu žmona nuraudusiais skruostais man droviai šypteli. Lyg nuotaka antrą rytą po aistringai nuostabios pirmosios povestuvinės nakties.

Iš tiesų, su žmona praleista viena diena man daug brangesnė ir vertingesnė nei dešimt metų, praleistų be jos. Tad ši naktis, kai turėjau palikti tokią žmoną ir buvau atitemptas prieš jus, man

tarsi košmaras, kurio neužmiršiu visą savo gyvenimą. A! Kaip būtų gerai, jei galėčiau grįžti iki žmonai pabundant! Lyg šią naktį nieko nebūtų nutikę.

Kiek turime vaikų? Kad ir kaip būtų gaila, be to, kuris tuoj gims, daugiau neturime.

Tikrai nereikia kažko prisigalvoti. Pirmuosius penkerius metus, kuriuos praleidome užsienyje, neturėjome galimybių susilaukti vaikų. Buvome tokie neturtingi, kad teko dirbti abiem. Nors kitos išeities nebuvo, bet kiekvieną kartą, pagalvojus, kaip tuo metu kentėjo žmona, man širdis plyšta iš skausmo. Grįžus namo ir įsidarbinus universitete, reikalai šiek tiek pasitaisė, tad galėjome pradėti galvoti ir apie vaikus. Tačiau, kad ir kaip būtų keista, negalėjome jų susilaukti. Ir galiausiai kūdikis atsirado. Prieš porą mėnesių žmoną rytais ėmė pykinti. Tuomet ir mečiau rūkyti. Dėl mūsų kūdikio, kuris tuoj gims, ir dėl žmonos, kuri jo laukiasi.

Šiemet man sukaks keturiasdešimt treji, o žmonai – dvidešimt septyneri. Tačiau man ji – vis dar lyg aštuoniolikos metų mergina.

Žinoma, yra amžiaus skirtumas. Tačiau ką tai reiškia? Mudviem tai nekelia jokių problemų. Mes jaučiamės, lyg būtume vienmečiai, kaip pusbrolis ir pusseserė.

3

Gegužės 13-oji buvo prieš keturias dienas. Tiesa? Be to, tai diena prieš pat mūsų kelionę. Žmogžudystė, apie kurią kalbate... vadinasi, ji įvyko būtent tą dieną?

Tos dienos rytą turėjau paskaitą, tad buvau universitete. Dviejų valandų paskaita ryte, nuo devintos iki vienuoliktos valandos.

Po paskaitos?.. Taip, po paskaitos laiką leidau atsakinėdamas į klausimus studentų, kurie atsekė paskui mane į kabinetą. Tarp studentų pasitaiko tokių, ateinančių į dėstytojų kabinetus su klausimais, kurių nespėjo užduoti paskaitos metu. Dauguma jų pavyzdingi studentai.

Tą dieną į mano kabinetą atėję studentai... Taip, Kang Minsu ir Ju Hanšikas, berods, buvo dar vienas studentas... Kas buvo tas trečias studentas, dabar gerai ir neprisimenu. Vienu žodžiu, tie trys žmonės dabar yra trečio kurso filosofijos studentai, jie uždavinėjo įvairiausius klausimus, susijusius su neseniai išleista

mano knyga. Kokią valandą, o gal ir daugiau. Jei paklausite tų studentų, jie patvirtins mano alibi tam laikui.

Po to, kai studentai išėjo?.. Nuėjau pietauti į dėstytojų valgyklą. Tuo metu buvo gal dvylika valandų.

Valgykloje sutikau profesorių Pak Hedžiną iš tapybos katedros, profesorių I Šihiongą iš anglų kalbos ir literatūros katedros. Su jais kartu pietavau, bevalgydami išgėrėme ir po bokalą alaus. Tą dieną valgėme... Žuvies čiobapus* ir tešloje keptas krevetes. Tai irgi patikrinkite. Užteks pasiteirauti dėstytojų valgyklos virėjo.

Pietavome ilgiau nei įprastai. Apie keturiasdešimt minučių, ne, gal net valandą. Taip jau atsitiko, kad tą dieną mes trise ėmėme labai rimtai diskutuoti.

Apie ką diskutavome? Reikia ir tai pasakoti?

Tos dienos diskusija... Taip, tą dieną kalbėjomės apie Korėjos ekonomikos nuosmūkį, dar vadinamą „TVF** krize".

Iš pat pradžių labai susijaudinęs tapytojas Pak ėmė kritikuoti politikus, buvusio prezidento kvailumą, čebolius*** ir Jungtines Amerikos Valstijas. Kadangi tapytojas Pak – menininkas, iškart dėl visko susijaudina. Jį galima pavadinti karštakošiu.

Tačiau jo išklausęs profesorius I taip pasakė: „Tapytojau Pak, ar yra dėl ko taip jaudintis? Juk, iš kitos pusės pažiūrėjus, viskas labai gerai baigėsi." O tapytojas Pak taip atsakė: „Viskas gerai baigėsi? Ką dabar kalbate? Pasipylė bedarbiai, žmonės be perstojo žudėsi, nepakėlę gyvenimo sunkumų, kas čia gera? Pasakykite tai kur nors, būsite taip iškeiktas, kad daugiau nieko nebenorė-

* Korėjietiškas japoniško sušio pavadinimas (čia ir toliau – vertėjo pastabos).

** Tarptautinis valiutos fondas.

*** Pietų Korėjos konglomeratai.

site." Atmosfera iškart įkaito. „Aha, o besižudančių žmonių buvo ir anksčiau, ekonomikos pakilimo laikais. Ar neprisimenate to įvykio, kai visa šeima nusinuodijo smalkėmis todėl, kad, negalėdami sumokėti staiga pakilusios nuomos, nusprendė gyventi rojuje, kur nuomos nėra? Iš tos pusės žiūrint, juk gerai, kad dabar nėra žmonių, kurie žudytųsi dėl nuomos, ar tai blogai?" Profesoriui I taip atsakius, tapytojas Pak daugiau nebeturėjo ką pasakyti. Profesorius I nepraleido progos ir tęsė toliau. Todėl tos dienos diskusijos negalėjo neužsitęsti.

Kai pasiklausau, visai gali būti, kad jūs teisus. Tos dienos tema galėjo būti visai kita. Ne, be jokios abejonės, tą dieną diskutavome ne apie tai. Dabar, kai TVF laikai jau praeityje, tikrai būtų keista, jei lietume aistras dėl tų problemų. Taip. Tą dieną diskutavome apie įvykius hipodrome.

Ką turiu omenyje? Ką ir sakau: įvykius hipodrome. Kai išgirsite, iškart suprasite, tad tiesiog pasiklausykite.

Tos dienos diskusija prasidėjo nuo to, kad tapytojas Pak labai aistringai ėmė kritikuoti K. Jis sakė, kad K, negalintis pasipriešinti gydytojui, kuris vos ne kasdien jį pasikviečia ir suleidžia nesuprantamų vaistų, tiesiog kolaboruoja su pasaulio absurdu. Kadangi tapytojas Pak – menininkas, iškart dėl visko susijaudina. Jį galima pavadinti karštakošiu.

Tačiau tai išgirdęs profesorius I taip pasakė: „Tapytojau Pak, ar yra dėl ko taip jaudintis? Juk, iš kitos pusės pažiūrėjus, viskas labai gerai baigėsi." O tapytojas Pak taip atsakė: „Viskas labai gerai baigėsi? Ką čia dabar kalbate? Daugybė žmonių miršta dėl narkotikų, o jūs sakote, kad viskas gerai baigėsi? Pradėkite taukšti šiuos niekus kur nors, būsite taip iškeiktas, kad daugiau nieko nebenorėsite." Atmosfera iškart įkaito. „Aha, o besižudančių žmonių buvo ir prieš atsirandant hipodromui. Kaip galiausiai baigėsi tiems žmonėms, kurie tas kalbas apie hipodromą pri-

ėmė už gryną pinigą ir keliavo vis į rytus? Argi jie nebaigė savo gyvenimo, skustuvo ašmenimis persipjaudami riešų venas? Iš tos pusės žiūrint, juk gerai, kad dabar nėra žmonių, kurie baigtų savo gyvenimą tokiais šlykščiais būdais." Profesoriui I taip atsakius, tapytojas Pak daugiau neturėjo ką pasakyti. Jis burbtelėjo lyg teisindamasis: „Tačiau argi tai neįvyko dėl alksnio, augusio hipodrome?" Bet profesorius I nekreipė jokio dėmesio į tapytojo Pak žodžius ir varė savo. Todėl tos dienos diskusijos negalėjo neužsitęsti.

Nesuprantate, ką pasakoju? Tačiau argi tai taip svarbu? Kad ir kas tai būtų buvę, aišku, kad tą dieną tarp tapytojo Pak ir profesoriaus I užvirė aistringa diskusija. Juk galite paklausti jų pačių.

Kodėl negaliu prisiminti diskusijos, vykusios vos prieš keletą dienų? Tai... Paprasčiausiai būtent tą dieną jųdviejų kalbos nepasiekė mano ausų. Kadangi...

Kadangi tuo metu netikėtai prisiminiau vabalų skleistą garsą, kurį girdėjau kažkurių metų rudens vakarą begyvendamas užsienyje, ir tą vakarą matytą žmonos veido išraišką. Taip jau yra, kad pasaulyje tikriausiai daugiau nėra žmonių, kurie apie tuos liūdnai gražius hipodromo įvykius žinotų taip gerai kaip mudu su žmona.

Prašote tiksliau papasakoti, ką tai reiškia? Puiku. Jeigu prašote, taip ir padarysiu.

Taigi. Jei labai tiksliai, tai buvo pirmas ruduo, kurį praleidome užsienyje. Ir buvo praėję vos penketas mėnesių po to, kai susituokėme ir ėmėme gyventi kartu.

Maždaug tuo metu baigėsi pinigai ir mes tikrai neturėjome ką valgyti. Buvome nežinomuose kraštuose, tad neturėjome netgi kaimynų, pas kuriuos būtume galėję pasiskolinti maisto. Ieško-

dami darbo vaikščiojome ištisas dienas, tačiau kiekvieną kartą grįždavome nieko nepešę. Tikrai, matant kaip sunku žmonai, ne vieną kartą kilo mintis mesti visas filosofijas ir įsidarbinti kad ir kokioje skalbykloje.

Kažkurį vakarą žmona pakvietė pasivaikščioti ir pasiėmė keletą polietileninių maišelių. Nusekiau paskui, nieko nesuprasdamas, o ji nusivedė mane skaistaus mėnulio nušviestu keliu prie kažkokio namo, stovėjusio visai netoli mūsų namų tvoros.

O už jos, vieno namo kieme, augo didžiulė kriaušė. Kiekviena to medžio šaka buvo aplipusi prinokusiais vaisiais. Viena šaka per tvorą tiesėsi virš kelio, ant grindinio barstydama sunokusias kriaušes. Ant gatvės buvo pribirę baltutėlių kriaušių. Supratau, kad žmona norėjo pasirinkti ant gatvės nukritusių vaisių ir taip numarinti kirminą.

Tačiau į kietus grindinio akmenis atsimušusios kriaušės dužo, tad tarp jų nebuvo nė vieno sveiko vaisiaus. Kai kurias jų kojomis dar apmindė praeiviai, buvo ir nuriedėjusių į gatvę, kur jas visiškai sutraiškė automobilių ratai.

– Juk nieko tokio, jei pasirinksime tų kriaušių, kurios nukrito šiapus tvoros? Argi Šakjamunis nėra sakęs, kad galima rinkti ir valgyti vaisius, kurie nukrinta kitąpus tvoros, ar ne taip, pone mokytojau? – pasakė žmona, žiūrėdama į mano pasibaisėjusį veidą. Stengėsi juokauti, kad nors kiek sušvelnintų tą nejaukią situaciją.

– Tačiau tai... – nurijau likusius žodžius ir suburbėjau lyg sau. Žmona iškart mane nutraukė:

– Žinoma, jos atrodo ne kaip. Tačiau skonis visai normalus.

Taip pasakiusi žmona dar pridūrė lyg teisintųsi:

– Buvo įdomu, koks jų skonis, tad dieną suvalgiau vieną gabaliuką. Tik vieną mažytį gabaliuką.

Taip pasakė ir, išsitraukusi polietileninį maišelį, ėmė paskubomis rinkti kriaušes, lyg būtų norėjusi kažką paslėpti. Savo nuostabai būtent tą akimirką abiem ausimis netikėtai išgirdau vėlyvo

rudens vabalų keliamą triukšmą. Lyg jie būtų čirpę tiesiog mano ausyse. Iškart supratau, kad tą dieną žmonos pietūs buvo būtent tos ant gatvės nukritusios kriaušės. Tik pabandykite įsivaizduoti. Išalkusi aštuoniolikos metų nuotaka vienui viena skubriai renka ir valgo kriaušes, nukritusias prie svetimų namų tvoros.

Stovėjau lyg apmiręs, besiklausydamas vabalų keliamo triukšmo, ir tik po kiek laiko paklausiau:

– Brangioji, gal tiesiog grįžkime į Korėją?

Paklausiau, tačiau mėnulio šviesoje susikūprinusi ir kriaušes renkanti žmona nieko neatsakė. Atrodė, kad ji nė neišgirdo mano klausimo. Todėl po kiek laiko dar kartą paklausiau:

– Brangioji, gal tuoj pat grįžkime į Korėją?

Ir būtent tada mėnulio šviesoje sulinkusi ir sudužusias kriaušes rinkusi žmona netikėtai išsitiesė ir, žiūrėdama į mane, pasakė:

– Mokytojau, ir ką dabar sau galvojate? Ar tai, kad dabar prie svetimų namų tvoros renku vaisius, taip baisiai žeidžia tamstos savigarbą? Dėl tokio menko sutvėrimo kaip aš ruošiesi viską mesti ir grįžti į Korėją? Puiku, grįšime Korėjon ir ką tada veiksime? Galvoji dirbti korepetitoriumi? O tada? Tada, uždirbęs šiek tiek pinigų, pirksi žemę Sočio donge*, ten pasistatysi penkių aukštų namą, ir gyvensime iš nuomos?

Negalėjau ištarti nė žodžio. Po kiek laiko žmona tęsė:

– Ar bent supranti, kas esi, pone mokytojau? Juk ateityje tau lemta tapti tokiu pat žymiu žmogumi kaip Martinas Haidegeris ar Morisas Merlo-Ponti. Ir tu, būtent tu, ruošiesi grįžti į Korėją dėl kažkokios smulkutės nežymios moters?

Kai žmona mane šitaip užsipuolė, net amą praradau. Todėl burbėjau lyg pats sau, bandydamas kažkaip atsikirsti:

– Bet klausyk! Kodėl vis kreipiesi į mane ponu mokytoju? Juk jau praėjo netgi penki mėnesiai, kai tapome vyru ir žmona!

Ji prapliupo juokais:

* Dongas – smulkiausias Pietų Korėjos miestų administracinis vienetas.

– O kaip dar galėčiau kreiptis? Juk ponas mokytojas yra mano ponas mokytojas.

Taip pasakiusi vėl sulinko mėnulio šviesoje ir ėmė rinkti tas sudužusias kriaušes.

Kai prisimenu mėnulio šviesoje susikūprinusią ir kriaušes renkančią žmoną, jos skardų nerūpestingą juoką ir tuo metu mano ausis užliejusį vabalų čirpimą, kiekvieną kartą būna taip skaudu, lyg širdis krūtinėje plyštų. Ir kadangi tai prisiminiau, nepratariau nė žodžio per tapytojo Pak ir profesoriaus I ginčą, netgi neprisimenu, apie ką tiksliai juodu kalbėjosi.

Ar buvau pakilęs iš vietos per tapytojo Pak ir profesoriaus I pokalbį? Ne. Nors ir nesikišau į jų ginčus, kol pietavome, visą laiką buvau kartu. Taip. Kai pagalvoju, be jokios abejonės buvau kartu, kol baigėme pietauti. Kadangi tapytojo Pak ir profesoriaus I ginčas baigėsi tik pasirodžius profesoriui Čvė Songniongui, kuris užima ir bibliotekos direktoriaus pareigas.

Profesorius Čvė nespėjo pasirodyti ir iškart ėmė pasakoti apie darbo sulėtėjimą dėl beždžionių. Tai atsitiko kažkuriame Kangvono provincijos kalnų kaimelyje. Tas pasakojimas buvo toks sensacingas, kad tapytojui Pak ir profesoriui I nieko daugiau neliko, tik baigti savo ginčus.

Kas tai per pasakojimas? Tai įvyko profesoriaus Čvė gimtinėje, kažkuriame Kangvono provincijos kalnų kaime. Tame regione labai daug pušų, tačiau trūksta darbo rankų, todėl sunku nuimti kankorėžių derlių. Taigi kažkas sugalvojo nusipirkti beždžionių ir pristatyti jas prie darbo. Tad sumokėjus didelius pinigus buvo nupirktos dvi beždžionės, o visas pasakojimas – apie vėliau prasidėjusį didžiausią skandalą.

Po pietų... Taip. Tą dieną po pietų trumpam užsukau į savo kabinetą ir iškart išėjau iš universiteto. Paskambino žmona.

Žmona man į darbą skambina tik labai retais atvejais. Ji turi keletą konservatyvių savybių, tarkime, galvoja, kad būtų nemandagu skambinti į sutuoktinio darbovietę be jokio skubaus reikalo. Na o tarnybiniu telefonu paskambinusi žmona pasakė:

– Ar prisimeni? Prieš dešimt metų, šią dieną, gegužės 13-ąją, aš su ponu mokytoju visą popietę vaikščiojome po miestą, ieškodami povestuvinei kelionei reikalingų daiktų.

Kaip ir prieš dešimt metų, taip ir dabar, žmona mane vis dar vadina ponu mokytoju. Kai dirbau gimnazijoje, ji buvo mano mokinė.

– O kaip neprisiminsiu? Net jei nebūtum paskambinusi, kaip tik ruošiausi eiti iš darbo.

Taip pasakiau ir iškart nuvažiavau ten, kur manęs jau laukė žmona. Ir visą popietę vaikščiojome po miestą, ieškodami šiai kelionei reikalingų daiktų.

Tačiau kodėl to klausiate? Kas gi įvyko tą gegužės 13-ąją?

4

Ponas Kim Sunamas? Turite galvoje psichiatrą Kim Sunamą? Žinoma, kad pažįstu. Juk jis – mano svainis. Vyresnysis žmonos brolis. Be to, baigė tą pačią gimnaziją kaip ir aš, tik anksčiau. Kodėl apie jį klausiate? Ar tik jam nebus kas bloga nutikę?

Kas sugalvojo tokį melą? Su juo susitinkame bent kartą per mėnesį. Ne, kartais netgi dažniau. Visiškas absurdas sakyti, kad nei mes pas jį, nei jis pas mus beveik neužsuka.

Tai tiesa, pastaruoju metu buvome šiek tiek nutolę. Paskutinį kartą su juo susitikau... prieš tris mėnesius... Ne, prieš porą mėnesių. Praėjus keletui dienų po to, kai žmoną ėmė pykinti, jam paskambinau. Paprasčiausiai norėjau pranešti, kad turime gerų žinių. Jei uošvis būtų gyvas, būtų atbėgęs pats, nekreipdamas dėmesio į antsvorį. Tačiau uošvio jau nebėra, tad pirmiausia teko pranešti svainiui.

Ir tuo metu... Pasveikino, sakė, kad reikia susitikti ir išgerti. Jis mėgsta išgerti. Ir susitikome. Žinoma, kartu su žmona. Tačiau ilgai būti negalėjome. Žmona negali pakelti maisto kvapo. Galbūt jam kažkas bloga nutiko?

Tai tiesa. Nuo svainio ligoninės iki mano universiteto pėsčiomis – dešimt minučių, o iki mūsų namų – ne daugiau nei dvidešimt minučių kelio. Dešimt ar dvidešimt minučių pėsčiomis juk galima pavadinti labai arti. Žinodami, kad esame labai arti vienas kito, bet per porą mėnesių neištaikėme nė karto susitikti, žmonės tikrai galėjo neteisingai pagalvoti, kad mūsų santykiai pašlijo. Tačiau argi šiuolaikinių žmonių gyvenimas nepasižymi tuo, kad užsiėmę kasdieniais rūpesčiais vis rečiau užsukame netgi pas gretimame name gyvenančius?

Ar taip gali būti? Jis baigė tą pačią gimnaziją kaip ir aš, be to, yra žmonos vyresnysis brolis, kaip jis būtų galėjęs mane nuvilti? Pastaruoju metu šiek tiek nutolome todėl, kad žmonai sunkiau judėti. Be to, ir aš buvau šiek tiek užsiėmęs.

Taip jau yra. Visai neseniai išleidau naują knygą, kuri vadinasi „Iliuzijos ir realybė". Iš tiesų dėl to teko suktis kaip vijurkui. Reikėjo sutvarkyti rankraštį, sulaukus korektūrų, perskaityti jas, patikrinti kiekvieną rodyklės įrašą, parašyti pratarmę, išėjus knygai išsiųsti po egzempliorių bendradarbiams ir artimiesiems... O dar reikia turėti omenyje, kad mano knyga tikrai nebuvo ta, kurią graibstytų knygynuose.

Išleisti knygą nėra taip paprasta, kaip daugelis galvoja. Tokiomis aplinkybėmis savaime suprantama, kad netgi su svainiu, kuris man labai artimas, negalėjau dažnai matytis.

Kiek galima uždirbti leidžiant knygas? Cha! Netgi tai reikia pasakoti? Priklauso nuo knygos. Taip pat priklauso nuo autoriaus.

Mano atveju, ypač šios knygos atveju, nebuvo reikalo galvo-

ti apie pinigus. Jei skaičiuosime, kad knyga bus pardavinėjama apie dvidešimt metų, vidutiniškai uždirbau tiek, kad per metus galėčiau nusipirkti vieną batų porą. Juk užuot skaitęs mano knygą, šiuolaikinis jaunimas daugybę laiko iššvaisto naudodamiesi internetu.

Ir vis dėlto, kodėl leidžiu knygas? Cha! Kaip čia geriau pasakius. Tai... Tiesiog tai – mano gyvenimas. Ne, jei visai atvirai, tai darau tam, kad pradžiuginčiau žmoną.

Kadangi kalba apie tai pasisuko, turiu pasakyti, kad kiekvieną kartą išleidus knygą tuo labiausiai džiaugiasi būtent mano žmona. Iš tiesų, jei ne ji, abejoju, ar taip stengčiausi rašyti.

Gyvenant užsienyje buvo taip nutikę. Bemiegodamas netikėtai pramerkęs akis pamačiau, kad šalimais nėra žmonos. Kilo mintis, kur ji galėjo dingti vidury nakties, tačiau pagalvojęs, kad tikriausiai bus nuėjusi į tualetą, vėl užmigau. Vėliau nubudau dar kartą, nes buvo neįprastai šalta. Pramerkęs akis nustebau, kad jau visiškai išaušę ir kad mano žmona palindo po antklodėmis visai sušalusi? Be to, plačiai šypsodamasi. Kiek laiko turėjo praleisti šaltyje, kad ėmė netgi žagsėti, tačiau šypsojosi plačiausiai, lyg kas gera būtų nutikę. Iš tiesų, iki šiol nesu matęs tokios laimingos moters.

Apkabinau ledinį žmonos kūną ir paklausiau:

– Kur buvai visą naktį vien tik su naktiniais? – Tačiau ji nieko neatsakė ir vis šypsojosi. Išplėtusi nosies šnerves. Todėl vėl paklausiau: – Kas gera nutiko, kad taip šypsaisi? O kūnas toks sušalęs? – Tuomet žmona, mažomis ledinėmis rankomis glostydama mano skruostą, susijaudinusi tarė:

– O! Aš nustebinta, pone mokytojau! Jaučiuosi, lyg būčiau visiškai užhipnotizuota. Kaip įstengei taip gerai parašyti? Ir netgi ne korėjietiškai, užsienio kalba?

Ir tik tada, viską supratęs, nustebęs paklausiau:

– Reikia suprasti, kad visą naktį praleidai igluje?

Iglumi vadinome mano darbo kambarį, kur nebuvo šildymo. Taigi, kol miegojau, žmona buvo nuėjusi į darbo kambarį ir visą naktį skaičiusi rankraščius.

– Iš pradžių galvojau perskaityti tik keletą puslapių. Tačiau išėjo kitaip. Skaičiau eilutę po eilutės ir žiūriu, kad nebegaliu atitraukti akių. Ateik čia, mokytojau. Apkabinsiu.

Kalbėdama žmona mane apkabino iš visų jėgų, taip, kad vos nemiriau iš pasitenkinimo. Ir be perstojo žagsėjo.

– Nori pasakyti, kad perskaitei visą rankraštį, sėdėdama tame šaltame kambaryje? – paklausiau susirūpinęs. Tačiau žmona be perstojo plačiai šypsojosi, stačiai nežinojo kur dėtis iš laimės: tai apkabindavo mane, tai glostė mano skruostus. Matydamas tokią laimingą žmoną, negalėjau suvaldyti pasitenkinimo. Ir vis dėlto tyčia patraukiau ją per dantį.

– Žiūriu, kad tu – labai stipri asmenybė, jei galėjai tame šaltame kambaryje visą naktį slapta tyrinėti mano darbus. Kai grįšime į Korėją, galėsi įsidarbinti kad ir Valstybės Saugumo Departamente.

Tai išgirdusi žmona skardžiai nusijuokė. Tas skardus juokas buvo toks sklidinas laimės, iš tiesų, man net akys sudrėko.

Ir dabar, kai rašau knygas, žmona dirba daug daugiau už mane. Turiu omenyje: sutvarko rankraščius, perskaito korektūras, patikrina rodyklę, nepraleisdama nė vieno įrašo. Kartais netgi užmiega, stipriai apsikabinusi naujai išleistą knygą. Tad ar galiu nerašyti knygų?

Kas tai per knyga, kurią neseniai išleidau? Klausiate todėl, kad įtariate, jog ji gali turėti kokį politinį atspalvį? Nėra pagrindo tokiems įtarimams. Tai tik sausa filosofijos teorija, nieko daugiau.

O gal galėtumėte kur nors kitur pasukti tą lempą? Ji šviečia tik į mane, akina, neleidžia susikaupti. Be to, negaliu įžiūrėti jūsų veidų.

Žinoma, kad taip. Savaime suprantama, kad man nėra jokio reikalo žinoti, kaip atrodote. Man juk užtenka teisingai atsakyti į jūsų klausimus. Tai savaime suprantama, tačiau ar nemanote, jog tam, kad nuoširdžiai atsakinėčiau į klausimus, man reikėtų žinoti, kas jūs per žmonės, reikia neabejoti, kad tikrai egzistuojate? Dabar tik aš esu apšviestas šios spiginančios lempos, o jūs slepiatės tamsoje, tad negaliu tinkamai duoti parodymų dėl psichologinio spaudimo.

Neverta nė burnos aušinti. Jūs juk galvojate, kad viską darote pagal taisykles. Ir tai, kad surakinote mane antrankiais, ir tai, kad nukreipėte į mano veidą šią stalinę lempą, manote, kad viskas – pagal taisykles, ar ne?

Apie ką mano knyga? Tačiau kodėl tai turėtų būti svarbu?

Gerai. Jei jau taip norite žinoti, papasakosiu. Šioje mano knygoje, kaip ir galima suprasti iš pavadinimo, nagrinėjama, kuo iliuzijos skiriasi nuo realybės, ar įmanoma atskirti šiuos du dalykus, kas yra iliuzijos ir kaip jos atsiranda, ar tai, ką mes laikome realybe, tikrai yra realybė, kaip galima įrodyti, kad realybė egzistuoja, ir panašūs klausimai.

Šiaip ar taip, neatrodo, kad sulaikėte mane vien tam, kad neturėdami ką veikti pakalbėtume, tarkim, apie mano knygą. Turiu omenyje tai, kad surakinote mane šiais antrankiais. Ir dar tai, kad nei iš šio, nei iš to užsiminėte apie mano svainį. Kas gi galų gale jam nutiko? Būkite geri, imkite ir pasakykite viską, kaip yra.

Ką sakote? Jis buvo nužudytas? O, kaip taip... Kaip taip... Tai tiesa? O, tai nelaimė! Jei sužinos žmona... Prašau, maldauju, tik jai nieko nesakykite. Nors kurį laiką.

O! Ir kas, kas gi galėjo padaryti šį bjaurų darbą? Juk mano svainis tikrai nepadarytų nieko, kad užsitrauktų kieno nors rūstybę...

Negali žinoti, taip galėjo padaryti ir kuris nors iš pacientų, besigydančių svainio ligoninėje. Kadangi daugelis ten besigydančių žmonių – ne visai pilno proto. Tiesa. Ir pats svainis prieš kurį laiką yra taip pasakęs. Psichiatrams negalima pasitikėti savo pacientais.

5

Ką? Kodėl nužudžiau? Nejaugi... jūs juk neįtariate manęs?

Ką sakote? Tuomet... Štai kaip! Tad jūs kažkodėl neteisingai manote, kad nužudžiau svainį. Ir dėl to suėmėte mane. Man net oda pašiurpo. Ir kuo gi remiatės taip galvodami?

Dėl pinigų? Cha! Tai todėl ką tik klausėte, kiek uždirbu leisdamas knygas? Kai pagalvoji, jūs tikrai baisūs žmonės. O aš, nieko nežinodamas, atvirai atsakinėju į kiekvieną jūsų klausimą.

Taip. Žinoma, nesu labai turtingas. Tačiau mums su žmona ir nereikia daug pinigų. Net ir neturėdami daug pinigų, mes labai laimingi. Be to, su mano atlyginimu nejaučiame jokių nepriteklių. Todėl būkite geri ir nekankinkite manęs tais kvailais įtarinėjimais. Aš sukrėstas vien tos žinios, kad nužudytas svainis.

Iš tiesų, man net gėda klausytis jūsų. Nemanau, kad privalau atsakyti į šį klausimą. Tačiau, jei tai padės sugauti žudiką, vien tik norėdamas bendradarbiauti, viską papasakosiu.

Žinoma, spėju, kad prieš keletą metų anapilin iškeliavęs uošvis paliko nemažą turtą. Tačiau man tai buvo visiškai neįdomu. Iki mirties būsiu jam dėkingas vien už tai, kad patikėjo taip brangintą vienintelę dukterį, tad ko dar galėčiau tikėtis? Taigi aš nei žinojau, kokio dydžio uošvio palikimas, nei žinoti norėjau. Iš tiesų, man gėda vien dėl to, kad turiu tai pasakoti. Todėl prašau neklausinėti, ar nužudžiau svainį dėl pinigų.

Kiek kartų dar turėsiu kartoti, kad pagaliau suprastumėte? Net jei pasaulis aukštyn kojomis apsiverstų, taip, ar panašu, kad galėčiau nužudyti žmonos taip mylimą brolį vien dėl kažkokių pinigų? Aš, universiteto profesorius?

Tikrai erzina jūsų žaidimas žodžiais. Apie tai, kad kažkoks universiteto profesorius prieš keletą metų dėl pinigų nužudė savo tėvą, ir man teko girdėti, tad puikiai žinau tą istoriją. Ir kas? Ką tuo norite pasakyti? Vadinasi, manote, kad ir aš, kadangi esu universiteto profesorius, dėl pinigų nužudžiau savo svainį?

Tai tiesa. Negaliu pasakyti, kad tuomet, kai su žmona nusprendėme susituokti, uošvis ir svainis nebūtų prieštaravę. Tačiau, kai geriau pagalvoji, tai savaime suprantama. Tarp manęs ir žmonos – nemažas amžiaus skirtumas, tuo metu su pirmąja žmona trejus metus buvome tik pragyvenę atskirai, bet neišsiskyrę. Jei būčiau buvęs uošvio ar svainio vietoje, tikriausiai būčiau elgęsis taip pat.

Tačiau jiedu, nors ir prieštaravo, nebuvo tokie atkaklūs, kaip iš pradžių maniau. Abu labai greitai suprato, kad mudviejų ne-

beįmanoma išskirti. Be to, jie suprato ne tik tai, kad nesu blogas žmogus, bet ir tai, kad esu ištikimas bei talentingas.

Kaip svainis prieštaravo mūsų vedyboms? Tačiau tai buvo prieš dešimt metų. Kodėl taip svarbu tai, kas vyko prieš dešimtį metų?

Tiesą pasakius, svainis buvo atkaklesnis už uošvį. Iki pat tos dienos, kai susiruošėme ieškoti povestuvinei kelionei reikalingų daiktų, jis negalėjo pritarti mudviejų santykiams.

Kas tuo metu įvyko? Bet juk tai buvo prieš dešimt metų. Ar privalau pasakoti netgi tai, kas nutiko prieš dešimt metų? Sakėte, kad pateikėte prašymą išduoti orderį, tačiau vis klausinėjate apie tai, kas nutiko prieš dešimt metų, reikia manyti, kažko ir dar trūksta, kad galėtumėte įrodyti mano kaltę?

Puiku, puiku. Jei tai nors kiek padės, viską papasakosiu. Nors labai liūdna ir absurdiška, kad čia ir dabar turiu jums pasakoti apie tuos įvykius.

Prieš dešimt metų, tos dienos rytą, svainis man paskambino ir pakvietė mudu su juo susitikti. Su žmona buvome nusprendę ieškoti povestuvinei kelionei reikalingų daiktų, bet pirmiausia užsukome į svainio ligoninę. Tačiau negalėjome eiti pro paradines duris. Kaip ir liepė svainis, pro užpakalines duris nuėjome į direktoriaus kabinetą. Jis tikriausiai nenorėjo, kad ligoninės personalas pamatytų, kad mudu atėjome kartu. Iki tol jam buvo gėda dėl manęs, nes aš norėjau vesti jo mažąją sesutę.

Kaip tada jaučiausi? Argi tai ne savaime suprantama? Nežinau, kaip žmonai, bet man buvo be galo sunku. Lipdamas siaurais laiptais, mintyse juos skaičiavau. Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, aštuoni... Iš viso dvidešimt vienas laiptelis. Viršuje – durys, kurias pravėrus patenkama tiesiai į direktoriaus kabinetą.

Kurio mėnesio kurią dieną tai įvyko? Bet kaip tai galima prisiminti?

Kai jūsų pasiklausau, tai tiesa. Jei tai diena, kai mudu su žmona ėjome į miestą pirkti povestuvinei kelionei reikalingų daiktų, tai turėjo būti gegužės 13-oji. Taip. Gegužės 13-oji lygiai prieš dešimt metų. Tačiau ką tuo norite pasakyti?

Pravėrę užpakalines duris ir įėję pamatėme, kad svainis kilnoja svarmenis. Kiekvienoje rankoje – po didžiulį svarmenį, turėjusį sverti apie dešimt kilogramų. Atrodė, kad tyčia tuo užsiėmė, norėdamas iš visų jėgų susitvardyti. Netgi įėjus į kabinetą, nė nepažvelgė į mus, vis kilnojo svarmenis. Tad mudu lyg du nusikaltėliai stovėjome kabineto kampe nunarinę galvas.

Ir taip kurį laiką užsiėmęs vien svarmenimis, galiausiai kreipėsi į mane gana tvirtu balsu. Kaip aš, tikras pedagogas, galįs taip elgtis. Ir jei aš tikrai mylįs Juri (tai mano žmonos vardas), turėčiau nedelsdamas pasitraukti. Ir visaip speitė mane į kampą. Viskas baigėsi tuo, kad parklupau ant kelių ir prabilau liedamas ašaras. Kad tai nedovanotina. Pridėjau, jog žinau negalįs mylėti Juri, be to, suprantąs, kad turėčiau pasitraukti, tačiau dabar niekas nebepriklausą nuo mano valios. Sakiau, kad jausmai, kuriuos jaučiu Juri, jau nebepriklauso nuo manęs. Tą akimirką svainis, lyg negalėdamas suvaldyti pykčio, viena ranka iškėlęs svarmenį puolė prie manęs. Lyg tuoj pat būtų norėjęs suskaldyti mano galvą. Tada, lyg būtų mirtinai įsibaiminusi, šalimais stovėjusi žmona spiegdama užstojo svainiui kelią.

Ir viskas. Svainis garsiai alsavo, o žmona, abiem rankomis apkabinusi mano galvą, verkdama prakalbo:

– Atleiskite, mokytojau! Atleiskite! Dėl manęs tokios... Toks asmuo kaip jūs dėl manęs tokios...

Ir atsisukusi į svainį puolė jį:

– Net tėtis jau palaimino mūsų santuoką, tad kodėl tu taip?

Žmonai taip prakalbus, užėmiau jos burną ir prabilau:

– Liaukis! Prašau! Taip šneki, nes nieko nežinai. Tavo brolis tave myli labiau už mane, todėl gali taip kalbėti.

Kol mes taip kalbėjomės, susigūžę ant grindų ir apkabinę vienas kitą, svainis rūkė cigaretę, sėdėdamas ant priešais esančios sofos. Tik baigęs rūkyti liepė mudviem prieiti arčiau. Tikriausiai per tą laiką pakeitė savo nuomonę, nes ėmė kalbėti daug švelniau.

Mums prisiartinus, svainis liepė prisėsti. Todėl atsisėdome priešais. Tuo metu netikėtai išsitraukė du milijono vonų vertės čekius ir ištiesė seseriai tardamas:

– Išsiruošėte pirkti povestuvinei kelionei reikalingų daiktų? Paimk šituos. Tavo vyrui bus sunku. Tik neprisipirk visokių niekų.

Ašaromis apsipylusi žmona lyg apdujusi žiūrėjo į svainį, o jis taip man pasakė:

– Atleisk. Buvau nelabai lankstus. Visą laiką galvojau tik apie tavo ir Juri metų skirtumą, buvau visai pamiršęs, kas per žmogus esi. Juk tu – iš tų genijų, kurie mūsų mokykloje pasitaiko geriausiu atveju kartą per dešimtį metų. Mokyk dar nesubrendusią mano seserį, privalote gyventi laimingai.

Kai svainis taip pasakė, mano akys iš tiesų paplūdo ašaromis. Nors jis šiek tiek karštakošis, tačiau geros širdies. Be to, niekada nieko nelaikydavo užantyje.

Tai vyko prieš dešimt metų.

Žinoma. Po to įvykio su svainiu neteko dėl nieko kivirčytis. Jis globojo mane kaip tikrą brolį. Kai gavęs daktaro laipsnį grįžau Korėjon, kai pradėjau dėstyti universitete, kiekvieną kartą, kai išleisdavau knygą, būtent svainis daugiau už visus džiaugėsi ir didžiavosi manimi. Tad iš tiesų pastaruosius dešimt metų gyvenau visiškai pasitikėdamas juo, lyg jis būtų mano tikras brolis.

Kažkas keista? Ką tuo norite pasakyti?

Kai jūsų pasiklausau, tikrai atrodo keistai. Praėjus lygiai dešimčiai metų po to pokalbio, būtent gegužės 13-ąją jis buvo nužudytas. Nieko daugiau negaliu pasakyti: tai paprastas atsitiktinumas. Taip jau sutapo, kad šie du įvykiai atsitiko tą pačią dieną, bet vien dėl to nematau jokios priežasties ieškoti kažkokio ryšio tarp jų.

Ką sakote? Tarp to pokalbio prieš dešimt metų ir šios žmogžudystės yra kažkas bendra? Na, bet jūs ir užsispyrę. Turiu galvoje, kad išpešę iš manęs pasakojimą apie kažkokį nereikšmingą pokalbį, vykusį prieš dešimt metų, dabar stengiatės rasti kažkokių bendrumų su žmogžudyste po dešimties metų. Puiku, ir ką bendra įžvelgėte? Galbūt svainis buvo nužudytas svarmeniu trenkus į galvą?

Iš kur žinau šį faktą? Tai jis tikrai buvo nužudytas svarmeniu trenkus į galvą?

Nejaugi? Kaip galėjo taip klaikiai nutikti? Būtent gegužės 13-ąją, toje pačioje vietoje, būtent tuo svarmeniu, kuriuo buvo užsimojęs prieš mane, jis ir buvo nužudytas? Net jei tai sutapimas, tai klaikus sutapimas. O! Maldauju, tik nieko nesakykite mano žmonai. Nors kurį laiką. Jei ji sužinos apie šį klaikų įvykį, tikrai praras sąmonę. Mylėjo brolį tarsi tėvą. Praradusi ir jį, liko visiška našlaitė.

Tačiau palaukite, ar tik nepradedate nepagrįstai įtarinėti? Turiu galvoje, ar tik nespėliojate, jog užmušiau svainį tuo pačiu svarmeniu po dešimties metų, akinamas pykčio, kad jis ruošėsi juo trenkti man prieš dešimt metų. Jei ruošiatės taip paaiškinti šią žmogžudystę, tai visi iš jūsų tik pasijuoks.

Ką sakote? Tarp mano pasakoto pokalbio prieš dešimt metų ir šios žmogžudystės yra dar kažkas bendra? Kas gi?

Ką? Nusikaltėlis į direktoriaus kabinetą įsiveržė būtent pro užpakalines duris, apie kurias jums pasakojau? O ne! Man net oda šiurpsta vien pagalvojus apie tai. Turiu galvoje tai, kad nusikaltėlis įsiveržė pro užpakalines duris. Tačiau, leiskite paklausti, ar yra kokių nors įrodymų, kad nusikaltėlis įsiveržė būtent pro užpakalines duris?

Štai kaip. Jei užpakalinės durys buvo atidarytos, kitaip ir nepagalvosi.

Tačiau palaukite, kodėl be perstojo stengiatės sugretinti šią žmogžudystę su tuo pokalbiu prieš dešimt metų, apie kurį ką tik papasakojau? Nusikaltėlis įsiveržė pro užpakalines duris, ir kas? Ką, jūsų manymu, tai turėtų reikšti?

Tai tiesa. Nedaug žmonių žinojo apie tai, kad į direktoriaus kabinetą galima patekti pro užpakalines duris. Turiu omenyje, kad apie tai tikriausiai žinojo tik puikiai ligoninės pastatą pažįstantys darbuotojai bei artimai su svainiu bendravę žmonės. Be to, svainis paprastai tas duris laikydavo užrakintas, tad, jei jos buvo praviros, visai gali būti, kad kažko laukė. Žiūrint iš tos pusės, galima daryti prielaidą, kad nusikaltėlis gerai pažinojo svainį.

Bet negalima atmesti ir galimybės, kad tai tebuvo paprastas apiplėšimas. Kadangi už ligoninės yra gatvė, o laiptai, vedantys į direktoriaus kabinetą, prasideda būtent joje.

Jeigu niekas nedingo... Tuomet tai veikiausiai nebuvo tik paprastas apiplėšimas. Tačiau juk galėjo būti ir taip. Manau, kad tai galėjo būti ir kas nors iš pacientų, besigydančių svainio ligoninėje. Juk daugelis jų – pamišėliai, o tokie žmonės gali taip

pasielgti nė nesuvokdami, ką daro. O! Kai pradėjau kalbėti, man kilo viena mintis. Tarp pacientų yra toks Čvė Tevonas, sako, kad jis labai pavojingas. Girdėjau, kad prieš kažkiek laiko įsiveržė į direktoriaus kabinetą su peiliu rankoje.

Ką sakote? Čvė Tevonas jau miręs? Na, tuomet tai padarė ne jis.

6

Klausiate, ar teko gydytis pas svainį? Ne. Mano svainis juk psichiatras, dėl kokių negalavimų būčiau galėjęs į jį kreiptis? Kaip esu jau ne kartą minėjęs, aš – universiteto profesorius. Filosofijos profesorius. Be to, išleidau penkias ar šešias knygas apie filosofiją. Dėl ko tokį žmogų turėtų gydyti psichiatras?

A. Na žinoma, neteigiu, kad filosofijos profesorius tikrai niekada nesusirgs kokia psichine liga. Noriu tik pasakyti, kad filosofija – labai racionalus mokslas, tad ar nebūtų protinga daryti prielaidą, kad šį mokslą dėstantis žmogus veikiausiai neturi kokių nors ypatingų psichikos problemų?

Tai tiesa. Tikrai nėra taip, kad į psichiatrus kreipiasi tik tie, kurių psichika yra rimtai sutrikusi. Žmonės kreipiasi į psichiatrus ir dėl paprasčiausios depresijos, nepaaiškinamo galvos skausmo, nemigos ar panašių negalavimų. Tačiau man neteko skųstis netgi tokiomis smulkmenomis. Taigi iki šiol nejaučiau jokios būtinybės kreiptis į psichiatrą.

Klausiate, kaip galiu neabejoti savo psichine sveikata? Cha! Kaip čia pasakius. Kai taip netikėtai paklausėte, net nežinau, kaip čia geriau atsakius.

Tačiau... Bet galiu pasakyti. Nežinau, kaip atrodo kitiems, tačiau aš iš tiesų esu visiškai psichiškai stabilus ir laimingas žmogus. Kadangi neturiu jokių rimtų rūpesčių. Iki šiol mano žmonai neteko rūpintis mano sveikata ir, nors neužsiiminėju kokiu nors sportu, tačiau neturėjau jokių rūpesčių dėl sveikatos. Mano santykiai su bendradarbiais irgi palyginti gana geri. Nors universitete ir nesu žvaigždė, tačiau kaip vidutinio lygio dėstytoją studentai mane gerbia. Gal tai ir nėra ypatingas nuopelnas, tačiau gana gerai vertinu tai, ką esu padaręs, man įdomus mano darbas.

Žinoma, pasaulyje tikriausiai yra daug žmonių, kurie gyvena daug įdomiau ir įspūdingiau. Tačiau nematau jokios priežasties jiems pavydėti. Šiuo klausimu mano ir žmonos nuomonės visiškai sutampa: vaikščiodama savaitgaliais, šviečiant šiltai pavasario saulei, vasaros pradžioje artimiausiame pajūryje rinkdama moliuskų kriaukles, rudens pavakariais žiūrėdama į nuauksintus priemiesčių laukus, žiemos vakarais, kai už lango krinta sniego gniužulai, sėdėdama šalia manęs darbo kambaryje prie raudonai įkaitusios elektrinės krosnelės ir taisydama naujos knygos rankraštį, ji ne kartą netikėtai paklausdavo:

– Mes juk tikrai laimingi, ar ne, mokytojau?

Kiekvieną kartą, išgirdęs šiuos žmonos žodžius, vis iš naujo suprasdavau, koks aš laimingas. Kiekviena mano diena yra tokia tyki ir pilna palaimos, aš neturiu kokių nors didelių rūpesčių. Tai turėtų daug ką pasakyti apie mano psichinę sveikatą. Ir, jei supratote, apie ką kalbu, tikriausiai nė neverta užsiminti, kad visa tai tik dėl to, kad žmona visuomet šalia manęs.

Maldauju taip nekalbėti. Šie jūsų žodžiai man skamba kaip elementarus sarkazmas. Juk ir aš, ir mano žmona esame tik pa-

prasti žmonės, tad ar įmanoma, kad mums nebūtų nieko bloga nutikę?

Nežinau, kaip atrodo žmonai, tačiau mane labiausiai kankina, kaip jau ir esu minėjęs, kaltės jausmas, kad kadaise buvau neturtingas ir jai teko nemažai iškentėti. Iš tiesų, jei tik prieš akis iškyla koks prisiminimas iš tų laikų, net ir dabar, net giliausiame sapne, man kaipmat visi miegai išsilaksto. Tačiau ką dabar galiu padaryti? Juk visa tai praeityje.

Be to, mane labai slėgė tai, kad netgi praėjus dešimčiai metų po vestuvių mums niekaip nepavyko susilaukti kūdikio.

Iš pradžių galvojau, ar tai tik nebus mano kaltė. Dėl to jaučiau dar didesnę kaltę, kartą paslapčiomis netgi nuėjau į ligoninę pasitikrinti. Tačiau pasirodė, kad man viskas gerai.

Sužinojęs, kad man viskas gerai, viena vertus, šiek tiek atsipūčiau, tačiau, kita vertus, mane pradėjo kamuoti kitokios mintys. Ėmiau galvoti: jei man viskas gerai, galbūt žmona turi kažkokių problemų ir, jei taip yra, kaip ji turėtų kamuotis. Todėl sekiau kiekvieną jos judesį ir jaudinausi, nežinodamas kaip pradėti kalbą.

Tačiau kažkurią dieną žmona ėmė ir netikėtai prabilo:

– Kaip geriau padarius? Iš tikrųjų noriu pagimdyti tavo vaiką. Tačiau neatrodo, kad taip atsitiks.

Taip kalbančios žmonos balsas buvo toks liūdnas ir graudus, kad aš, tramdydamas upeliais besiliejančias ašaras, pasakiau:

– Brangioji! Matau, kad jaudiniesi visiškai be reikalo. Dar šiek tiek palaukime, ir atsiras tas vaikas, o jei jo ir nebus – nieko juk nepadarysi.

Taip pasakiau, tačiau žmonos veidas buvo toks pat tamsus, o balsas toks pat liūdnas:

– Gal kažką blogai padariau, kad taip kalbi? Iš tiesų, nežinau ką daryti, kad kuo greičiau susilauktume kūdikio.

Kai išgirdau jos žodžius, mano širdis šiek tiek aprimo. Kiek galėjau suprasti iš jos kalbų, neatrodė, kad viena pati būtų nuėjusi

į ligoninę. Po dviejų dienų nuėjome pasitikrinti kartu ir paaiškėjo, kad nei aš, nei žmona neturime jokių problemų, dėl kurių negalėtume susilaukti vaikų. Kai susikabinę už rankų išėjome iš ligoninės, sušnibždėjau jai į ausį:

– Brangioji, kadangi ir man, ir tau viskas gerai, nuo šio vakaro imkime stengtis dar labiau. Turiu galvoje kūdikį.

Norėjau tai pasakyti kaip juoką, tačiau žmona tikriausiai to nesuprato, nes savo ranka suspaudė manąją ir taip pasakė:

– Būtinai, mokytojau.

Ir netrukus tai atsitiko, lyg kas burtų lazdele būtų mostelėjęs. Žmoną rytais ėmė pykinti. Tad ir liūdesys, kad nėra kūdikio, liko praeityje.

Taip, tai tiesa. Sakiau, kad aš irgi žmogus, nejaugi įmanoma, kad man nebūtų nieko bloga nutikę, tačiau, pasiklausius mano pasakojimo, tai negali neskambėti kaip paprasčiausias gyrimasis tuo, koks aš laimingas. Tiesa. Jūs teisingai pastebėjote. Ir iš tikrųjų taip yra. Aš tikrai toks laimingas. Kadangi žmona visuomet šalia manęs.

Yra tik vienas dalykas, dėl ko kartais jaučiamės nejaukiai. Tai dėl to, kad šiame pasaulyje gyvenantys žmonės nėra tokie laimingi kaip mes. Tas įvykis, kai, negalėdama sukaupti pinigų netikėtai išaugusiai nuomai, visa šeima nusinuodijo smalkėmis, norėdama gyventi danguje, kur nėra nuomos, pastarosiomis dienomis labai išaugęs bėdarbių skaičius, tad galvojant apie tas nesibaigiančias savižudybes, kai žmonės, neįstengdami susidoroti su gyvenimo sunkumais, atsisveikina su šiuo pasauliu, ne kartą kilo mintis, ar mums galima taip ramiai gyventi, ar tik nesame perdėtai lepinami. Jei ne tokios mintys, mes tikrai daug ramiau gyventume.

A! Tiesa. Jūs teisus. TVF laikai jau baigėsi, tad bedarbių gerokai sumažėjo ir ne tiek daug žmonių žudosi nepakėlę gyvenimo

sunkumų. Tiesa. Tačiau juk kiekvienas laikotarpis turi savų vargų bei rūpesčių. Šiais laikais daugybė žmonių miršta nuo narkotikų. Turiu omenyje alksnį hipodrome. Žinoma, žmonės žudėsi ir prieš atsirandant hipodromui. Visi tie žmonės, kurie kalbas apie hipodromą priėmė už gryną pinigą ir keliavo vis į rytus ir galiausiai baigė gyvenimą, skustuvo ašmenimis persipjaudami riešų venas. O šiaip gerai, kad dabar nėra žmonių, kurie baigtų savo gyvenimą tokiais šlykščiais būdais.

Taigi. Kai pagalvoji apie tai, mes iš tiesų laimingi. Tačiau nuo šiol ir mes nebegalėsime būti tokie laimingi kaip anksčiau. Svainį, kuriuo pasitikėjau lyg tikru broliu, ištiko tokia nelaimė, tad nejaugi galėsiu ramiai sau gyventi? Mano žmona dabar miega ir nė nenutuokia, kas įvyko, tačiau ryt ryte viską sužinojusi jausis visiškai taip pat. Juk visą gyvenimą reikės pragyventi su skausmu praradus brolį, kuris atstojo tėvą.

Tačiau kodėl mano pasakojimas taip užsitęsė? A, tiesa. Klausėte, ar neteko gydytis pas svainį, o man besistengiant paaiškinti, kad tokios būtinybės nebuvo, viskas taip ir užsitęsė. Puiku. Manau, dabar tikrai turėtų būti aišku, kad gyvenau be jokio reikalo lankytis psichiatrinėje ligoninėje.

Nesuprantu, kas jums dar atrodo keista.

Ką sakote? Tarp svainio pacientų kortelių rasta kortelė su mano vardu? Cha! Ar gali taip būti? Man nė karto neteko gydytis pas svainį, kaip taip galėjo nutikti? Ar tai tik nebus žmogus su tokiu pačiu vardu ir pavarde?

Tiesa. Tada tai tikrai turėčiau būti aš. Sutampa ir gimimo data, ir adresas. Tačiau man tai tikrai netikėta. Turiu galvoje, kad nė karto nesu lankęsis pas svainį kaip pacientas, tačiau ten yra kortelė su mano vardu.

Ar tik nebus taip atsitikę? Svainis turėjo tokį profesinį įprotį

visus pas jį apsilankančius žmones laikyti pacientais, savo nuožiūra juos registruodavo, tad tikriausiai taip atsirado ir kortelė su mano vardu. Štai ką su žmogumi gali padaryti jo profesija.

Ką sakote? Ten, kur buvo nužudytas svainis, ant stalo, prie kurio sukniubo, kai kažkas į galvą jam trenkė svarmeniu, buvo padėta mano kortelė? Oho! Kaip tai galėjo nutikti? Viskas aišku. Dabar viską supratau. Todėl ir ėmėte mane laikyti nusikaltėliu. O turint omenyje tai, kad kitos dienos rytą leidausi į kelionę, jums ir negalėjo kilti kita mintis, tik tai, kad bandžiau pabėgti. Todėl mane ir suėmėte. Taip. Dabar man viskas aišku.

Tačiau jums reikėtų štai apie ką pagalvoti. Apie tai, kad neturiu jokios priežasties nužudyti svainį. Argi ne? Be to, turiu alibi gegužės 13-ajai. Ar ne?

Žinoma, jums reikia patikrinti mano alibi. Taip ir padarykite. Ir vis dėlto, o kas gi buvo įrašyta toje ant svainio stalo padėtoje kortelėje su mano vardu?

7

Kokie mano santykiai su vienuoliu Heunu? Mes labai artimai bendraujame, tačiau kodėl nei iš šio, nei iš to apie jį prabilote? Ar norite pasakyti, kad jis irgi kažkaip susijęs su žmogžudyste?

O šito nežinau. Neteko girdėti jo pasaulietinio vardo, be to, niekada ir neklausiau.

Ar artimai su juo bendravome? Kaip čia pasakius... Kaip čia geriau paaiškinus? Tačiau kodėl nei iš šio, nei iš to apie jį prakalbote?

Taip nėra. Su juo bendraujame artimai, tačiau mūsų nesieja jokie religiniai ryšiai. Todėl kad nei aš, nei mano žmona neišpažįstame jokios religijos. Be to, ir tas asmuo nesistengė primesti savo religijos. Tuo noriu pasakyti, kad mus siejo tik paprasta draugystė, nei daugiau, nei mažiau.

Su tuo žmogumi pirmą kartą susitikau... maždaug prieš devynerius metus, kai su žmona gyvenome užsienyje. Tuo metu buvau įsidarbinęs gidu vienoje kelionių agentūroje, dirbdavau su klientais iš Korėjos. Taip susikrapštydavau mokesčiui už mokslą. Maždaug tuo metu atvyko ir vienuolis, o aš jam gidavau. Tikriausiai taip jau buvo lemta iš aukščiau, kad iki šiol su juo artimai bendraujame.

Klausiate, ką apie jį manau? Kaip čia pasakius... Trumpai tariant, jis – kilniaširdis ir išmintingas žmogus. Sakyčiau, netgi šiek tiek ekscentriškas. Patys pagalvokite: į aštuntą dešimtį įkopęs senas vienuolis, šlubuojantis viena koja, kažkurią dieną ateina į mano kabinetą ir spaudžia kartu eiti į diskoteką. Todėl gal kokį kartą ar du ten buvome nuėję. Kartu su žmona.

Klausiate, ar jis gerai šoka? Cha cha, ką jau ten pašoks. Tik jaunikliams paspoksoti. Senas šlubas vienuolis bando šokti pagal technomuziką, spektaklis, ir tiek. Vieną kartą netgi buvo išprašytas lauk. Sakė, kad gadina nuotaiką...

Taip tikrai nėra. Ir aš, ir žmona jį mėgstame. Be to, jis toks linksmas žmogus, kad susitikę visą laiką prasijuokdavome susiėmę už pilvų.

Vieną kartą buvo taip. Su žmona ruošėmės vakarieniauti, kai kažkas netikėtai pabeldė į duris. Išėjau laukan pasižiūrėti: o ten jis stovi. Su klajojančio vienuolio kuprine ant nugaros.

– Kas atsitiko? – paklausiau nustebintas tokio netikėto apsilankymo. O jis stačiokiškai atrėžė:

– O ką čia veikia dūmijantis mokslinčius?

Kadangi tuo metu per dieną surūkydavau po tris pakelius cigarečių, vienuolis mane juokais buvo praminęs dūmijančiu mokslinčiumi. Todėl juokdamasis atsakiau:

– Čia – mano namai, todėl čia ir stoviu.

Staiga jis trenkė lyg perkūnas iš giedro dangaus:

– Kaip tau negėda taip meluoti? Nuo kada čia tavo namai? Čia šitų skruzdėlių namai, o tu tiesiog nuomojiesi iš jų, – taip kalbėdamas parodė į skruzdėlyną po prieangio akmenimis. – Kadangi nuomininkas be perstojo iš nosies ir burnos leidžia nuodingus garus, tai šeimininkui nieko daugiau neliko, – tik įsikurti po prieangio akmenimis.

Pakviečiau pavakarieniauti kartu. Tačiau bevalgant jam netyčia pasitaikė akmenukas, likęs ryžiuose. Žmona nežinojo, kur dėtis iš gėdos. Tačiau jis, nutaisęs labai rimtą veidą, kurį laiką tylėjo ir galiausiai kreipėsi į ją:

– Princese Noguk*!

Kodėl taip vadino žmoną, tikrai nežinau. Galbūt todėl, kad mes labai gerai sutarėme.

Išgąsdinta vienuolio veido išraiškos ir jo tylaus balso, žmona teištarė: „Taip?" O šis, išspjovęs jam kliuvusį akmenuką, vis taip pat ramiai pasakė:

– Kai kitą kartą ruoši maistą, nemaišyk akmenų į ryžius: ryžius išvirk atskirai ir padėk ant stalo vienoje lėkštutėje, o akmenis – kitoje. Juos irgi ant stalo. Tada galėsiu pagal savo skonį į ryžius primaišyti akmenų – tiek, kiek man patinka.

Tą naktį vienuolis miegojo mano darbo kambaryje. Galbūt paragavo per daug ryžių vyno, todėl miegojo giliai. Tačiau atsikėlus kitą rytą jo niekur nesimatė: tikriausiai bus kažkur išėjęs. Patalai buvo gražiai sutvarkyti.

Iš pradžių pamanėme, kad bus išėjęs pasivaikščioti. Todėl paruošėme pusryčius ir laukėme. Tačiau, kad ir kiek laukėme, jis vis nesirodė. Nebegalėdamas daugiau laukti, paskambinau į vienuolyną. Galbūt ten kas nors ką nors žinos. Ir ką jūs sau manote, kas pakėlė ragelį? Ogi pats vienuolis:

* Mongolijos princesė, ištekėjusi už Korėjos karaliaus Kongmino. Pasak legendos, jis taip mylėjęs žmoną, kad negalėjęs nė dienos praleisti be jos.

– Žiūriu, dūmijantis mokslinčius jau atsikėlė.

Pasirodo, vienuolio buvo atsikelta trečią ryto ir grįžta atgal į vienuolyną.

Visuomet taip elgdavosi. Todėl būdamas su juo negali nė sekundėlei atsipalaiduoti. Tačiau tai gera įtampa.

Jis gyvena vienos šventyklos vienuolyne. Mes su žmona kartais apsilankome ten, nakvojame jo vienuolyne. Tuomet jis mums išverda šviežių kukurūzų, iškepa ką tik surinktų grybų, atneša išlaikyto kedro riešutų vyno, kurį slepia nuo pašalinių akių. Visuomet gerai mus priima.

Koks nors ypatingas pokalbis? Ką turite galvoje?

Ne. Mes tokiomis rimtomis temomis nesikalbame. Aptariame tik nereikšmingus kasdienius dalykus. Kad šarkos yra labai protingos, todėl pažįsta žmones ir apkarksi juos, kad skruzdėlės pasižymi stipria trumparegyste, todėl susiruošusios kur toliau vis tikrina nueitą kelią, viskas baigiasi tuo, kad grįžta tuo keliu, kuriuo ką tik buvo ėjusios, ir panašiai. Arba karaliaus Kongmino meilės istoriją, kai jis, negalėdamas pamiršti princesės Noguk, bandęs susitikti bent jau jos vėlę, pasakojimą apie Indijos radžą, kuris iš meilės mylimai žmonai pastatė Tadž Mahalo mauzoliejų, ir panašias visų žinomas istorijas. Arba tai. Jis papasakodavo keisčiausių atsitikimų iš jaunystės, kai reikėdavo medituoti nemiegant septynias dienas iš eilės. Pasak jo, jei žmogus medituoja nemiegodamas septynias dienas iš eilės, prieš jo akis gali iškilti giliai sieloje slepiami įpročiai, tarkime, yra tokių žmonių, kurie ima iš visų jėgų grumtis su kažkuo nematomu, lyg tas nematomas tikrai egzistuotų, nors priešais nieko nėra, yra tokių, kurie kuo rimčiausiu veidu žaidžia šachmatais, yra netgi tokių, kurie ima rangytis lyg gyvatės. Mes su juo dažniausiai kalbamės apie tokius dalykus.

Nemanau, kad kažką ypatinga būtų sakęs žmonai. Na, gal tik tiek, kad atėjus į šventyklą reikia būtinai pasveikinti Budą nusilenkiant jam, ar tai, kad darydama daug nusilenkimų greičiau pastos, bet daugiau nieko.

Keistas mano svainis buvo taip klaikiai nužudytas, o jūs dabar kamantinėjate apie kažkokius visiškai nesusijusius dalykus.

Kas siejo vienuolį ir mano svainį? Kaip čia pasakius. Jie buvo tiesiog pažįstami.

Tai tiesa. Vienuolį svainiui pirmą kartą pristačiau būtent aš.

Nebuvo jokios ypatingos priežasties. Paprasčiausiai vienuolis labai linksmas žmogus, tad pamaniau, kad nebus blogai, jei su juo susipažins ir svainis. Jis juk psichiatras, tad bekalbant su vienuoliu jam gali kilti ir kokių naudingų minčių.

Priešingai nei tikėjausi, svainis nepradėjo artimiau bendrauti su vienuoliu. Tikriausiai dėl to, kad yra labai užimtas žmogus, negali susitikimams skirti pakankamai laiko. Be to, kalnuose gyvenantis vienuolis retokai leisdavosi į keliones.

Tai tiesa. Gal kokius du ar tris kartus esu nuvedęs vienuolį į svainio ligoninę.

Tikrai ne taip dažnai. Na, gal kokius tris ar keturis kartus, tikrai ne daugiau. Tačiau kodėl apie tai klausinėjate? Kaip tas asmuo susijęs su žmogžudyste?

Na jau, tai, kad vienuolis būtų rimtai ginčijęsis su mano svainiu, tikrai netiesa. Vienuolis tikrai nėra tas žmogus, kuris su kuo nors pyktųsi. Ligoninės darbuotojai taip sakė tikriausiai todėl, kad vienuolio balsas yra labai skardus, jis kalba labai gyvai, todėl

nežinančiam žmogui gali pasirodyti, kad kažkas su kažkuo kivirčijasi. Ateina senas vienuolis, vėliau direktoriaus kabinetas aidi nuo balsų, iš lauko pasiklausius tikrai gali pasirodyti, kad viduje prasidėjo kažkokios rietenos, argi ne?

Ką sakote? Tai tikrų tikriausia nesąmonė. Dėl ko septyniasdešimt metų perkopęs vienuolis galėjo grasinti mano svainiui? Ir kuo mano svainį galėjo išgąsdinti kalnuose gyvenantis senas vienuolis? Tikriausiai ligoninės darbuotojai kažką neteisingai išgirdo ir vėliau prisigalvojo visokių nesąmonių.

Ką sakote? Kažkoks ligoninės darbuotojas sakosi girdėjęs, kaip vienuolis grasino mano svainiui žodžiais: „Taip ir žinok, kad praskils tavo makaulė"? Tai tikrai nesąmonė. Pradirbus psichiatrinėje ligoninėje netgi darbuotojams tikriausiai kažkas prasideda su galva. Jei vienuolis taip ir kalbėjo, tai veikiausiai kažką pasakodamas jis norėjo gyviau pavaizduoti situaciją, todėl bandė mėgdžioti kažkieno balsą. Jis kartais mėgdžioja svetimus balsus, kaip komikas.

Antgamtinių galių? Kaip čia pasakius. Niekada nemaniau, kad vienuolis galėtų turėtų kažkokių antgamtinių galių. Be to, netikiu, kad egzistuoja kažkokios antgamtinės galios. Jei šiame pasaulyje ir yra kažkas antgamtiška, tai tik tie nuostabūs dalykai, kuriuos turime civilizacijos dėka, kas gi daugiau? Tarkime, kad ir telefonas. Nesvarbu, kokiame tolimame žemės kampelyje būtume, užtenka nuspausti tik vieną mygtuką, ir jau galime kalbėtis su bet kur esančiu žmogumi. Ar gali būti kas nors antgamtiškiau už tai? Su vienuoliu taip artimai bendravau dėl jo kilnumo, didžiadvasiškumo, inteligentiškumo ir išminties, o ne dėl kažkokių antgamtinių galių.

Paskutinį kartą su juo matėmės praeitą žiemą. Taigi... prieš kokius penkis ar šešis mėnesius. Po to buvau labai užsiėmęs.

Per tą laiką telefonu kalbėjomės gal kokius du ar tris kartus.

Kartais skambindavau aš, kartais sulaukdavome jo skambučio. Klausdavo, kaip mums sekasi.

Kadangi jau apie tai prakalbau, turiu pasakyti, kad šiame pasaulyje daugiau nėra žmonių, kurie taip gėrėtųsi mano žmona. Kai tik nuvažiuojame pas jį į vienuolyną, tik ir tegirdi „gražioji princesė Noguk, gražioji princesė Noguk", nežino kur dėtis iš laimės. O kai ateina laikas iškeliauti, vienuolis visada palydi iki pirmųjų vartų ir į žmonos kišenę įspraudžia dvidešimt ar trisdešimt tūkstančių vonų. Kaip pats sako: saldainiams.

Bet visgi kodėl be perstojo kamantinėjate apie tą žmogų? Ar norite pasakyti, kad jis kažkaip susijęs su žmogžudyste?

Taip tikrai negalėjo būti. Prieš iškeliaudami niekam nė žodžiu neužsiminėme apie kelionę. Kadangi norėjome praleisti šį laiką tik dviese, jaukiai, paslapčia nuo kitų. Todėl nepranešėme netgi žmonos giminėms. Tad kodėl turėjome pranešti vienuoliui, sėdinčiam ant kalno viršūnės ir giedančiam sutras?

Ką sau kalbate? Ką jums meluoju?

Ką sakote? Tai, kad mes čia atvykome, sužinojote iš vienuolio? Tai tiesa? Jei tai tiesa... tada tai tikrai antgamtiška. Kaipgi jis galėjo sužinoti, kad čia atkeliavome?

Bet matau, kad beieškodami manęs nusigrūdote netgi iki to tolimo vienuolyno. Ar ne?

8

Šizoidinė asmenybė? Ar tai ne asmenybės susidvejinimo sutrikimas? Bet kodėl nei iš šio, nei iš to apie tai klausiate?

Ką sakote? Pato... patologinis gedėjimas, kliedesiai? Kaip čia pasakius, ar tai tik nebus kokie medicininiai terminai? Kaip čia geriau paaiškinus... Kliedesiai, kylantys kaip reakcija į liguistą gedėjimą, kažkas panašaus? Tačiau kodėl nei iš šio, nei iš to manęs to klausinėjate?

Ką sakote? Klausiate, ar man niekas nėra sakęs, kad turiu šiuos simptomus? Bet kas gi būtų galėjęs apie tai kalbėti? Pirmą kartą gyvenime girdžiu šiuos terminus.

Tarp kitko, jūs tardytojai ar gydytojai? Kokiu tikslu išvis minite šiuos sudėtingus medicininius terminus?

Atsiprašau... Mano medicininėje kortelėje, atverstoje ant svainio stalo, buvo įrašyti šie žodžiai? Na, žinote. Nieko nesuprantu.

Tikrai nežinau, kodėl jis, man nieko nežinant, pradėjo medicininę kortelę su mano vardu, tuo labiau nesuprantu, kodėl ten įrašė šiuos žodžius. Tačiau ar ten buvo įrašyti tik tie žodžiai? Daugiau nieko nebuvo?

Žinoma. Kaip jau esu sakęs, visą gyvenimą nugyvenau nepajutęs nė menkiausios būtinybės apsilankyti pas psichiatrą. Nes turiu žmoną, kuriai niekas negali prilygti, esu laimingas. Dėl ko nei šeimoje, nei darbovietėje problemų neturintis žmogus turėtų lankytis psichiatrinėje klinikoje ir ten gydytis?

Na gerai, tarkime, kad iš tiesų kaip pacientas lankiausi pas savo svainį ir buvau jo gydomas. Tokiu atveju... nejaugi mano kortelėje būtų įrašyti tik tie keli žodžiai? Ar joje nebūtų buvę kokių detalesnių įrašų? Kada pradėjo reikštis simptomai, kokie jie, kokie vaistai buvo suleisti ir panašiai. Tačiau jūs tvirtinate, kad kortelėje nieko panašaus nėra, tik pora miglotų frazių. Ar vien iš to nepasidaro aišku, kad man neteko gydytis pas svainį?

Klausiate manęs? Kaip manau, kodėl svainis paliko šiuos įrašus? O iš kur aš galėčiau tai žinoti? Tik galiu bandyti spėti, kad jis, veikiausiai profesinio įpročio paskatintas, o gal tik šiaip, įdomumo dėlei, kiekvienam artimesniam žmogui buvo pradėjęs medicininę kortelę ir ten įrašęs po keletą žodžių. Galbūt, kaip gydytojas, galvojo, kad slaptas rūpestis artimųjų sveikata yra dar vienas draugystės ženklas? O galbūt tikėjosi, kad, viską suklasifikavus ir sugrupavus, vėliau tai gali tapti naudinga tyrimų medžiaga? Ar ten nebuvo kortelės su mano žmonos vardu? Arba su vienuolio Heuno?

Cha! Dabar apklausiate mane kaip tardytojai ar tikrinate mano sveikatą kaip psichiatrai? Kiek dar kartų reikės kartoti, kad pagaliau suprastumėte? Kartoju dar kartą: neturiu nė menkiausio

supratimo, kodėl svainio žmogžudystės vietoje buvo atversta kortelė su mano vardu, kodėl joje buvo įrašyti tik tie nesuprantami žodžiai. Be to, manau, kad tai su manimi visiškai nesusiję.

Norite pasakyti, kad žodžiai „visiškai nesusiję" yra kažkokie migloti? Cha! Norite pasakyti, kad kalbu neaiškiai?

Kokia mano profesija? Ar neminėjau, kad aš – filosofijos profesorius? Ar žinote, kokie paprastai būna filosofai? Tai žmonės, kurie stengiasi kuo aiškiau kalbėti. Nieko negaliu pasakyti apie kitas sritis, tačiau gebėjimu kalbėti aiškiai jiems negali prilygti kitų profesijų atstovai. Kadangi filosofija – tai logika.

Suprantu, kad įtariai žiūrite į mane vien dėl tų kelių žodžių, įrašytų mano medicininėje kortelėje, bet tam nėra jokio pagrindo. Kad ir toji šizoidinė asmenybė, kitaip tariant, asmenybės susidvejinimas. Skiriasi tik laipsnis, bet šiaip: ar šiame pasaulyje yra bent vienas žmogus, kuris nebūtų linkęs į asmenybės susidvejinimą? Išskyrus Šakjamunį, Konfucijų, Jėzų. Tad ar mano svainis galėjo pasakyti, kad nesu linkęs į asmenybės susidvejinimą? Žinoma, apie mirusius žmones negalima taip kalbėti, tačiau turiu pastebėti, kad šiame pasaulyje mažai žmonių, linkusių į asmenybės susidvejinimą labiau nei mano svainis. Jis žiūrėjo tik į virtualius vaizdus, neįstengdamas matyti realybės.

Ne. Ne. Tikrai neturiu kokių nors įrodymų. Aš tik... tik... sutrikau sužinojęs, kad svainis prirašė apie mane kažkokių nesąmonių, ir šiaip kalbu.

Klausiate, kodėl jaudinuosi? Ar panašu, kad jaudinčiausi? Tuomet atleiskite. Jei ir pasirodė, kad susijaudinau, tai tik todėl, kad suirzau, nes jūs staiga nei iš šio, nei iš to pradėjote mane laikyti psichiniu ligoniu. Žinoma, negaliu sakyti, kad tam neturėtumėte pagrindo. Svainis paliko kažkokius įrašus, tie įrašai buvo būtent

žmogžudystės vietoje. Tačiau manau, kad jūs irgi žinote, jog, tiriant nusikaltimą, negalima sau leisti papulti į absurdiškų įtarinėjimų spąstus.

Ar mane liūdina tai, kad svainis taip parašė? Taip tikrai nėra. Paprasčiausiai...

Paprasčiausiai... šiek tiek erzina.

Na, žinoma, tikrai nėra reikalo suirzti dėl tokių niekų. Ypač žinant, kad svainį ištiko tokia klaiki nelaimė.

Ką manau apie įrašą dėl liguisto gedėjimo reakcijos? Kaip čia pasakius. Tikrai nežinau, kodėl svainis taip parašė. Tik galiu spėti jį taip padarius dėl to, kad nusprendė, jog aš labai jautrus. Kažkada, vieną kartą, kai prisiminęs praeitį pasakojau, kad gyvenant užsienyje buvau labai neturtingas, kad dėl to žmonai teko daug iškentėti ir kad man iki šiol labai skaudu dėl to, svainis taip yra pasakęs:

– Tu per daug geras, per daug jautriai į viską reaguoji.

Ir vėliau ne kartą buvo panašiai užsiminęs, tad tikriausiai dėl to taip ir parašė. Mums tai gali atrodyti tiesiog nereikšminga detalė, o psichiatrai nepraleidžia visko pro ausis, jie mėgsta visas tas savybes analizuoti. Todėl ir sakoma, kad apsilankę psichiatrinėje ligoninėje visi tampame pacientais, o psichiatrams tesame psichiniai ligoniai.

O jei kalbėsime apie gedėjimo reakciją, tai tikriausiai galima laikyti tiesiog gailesčio išraiška. Ar yra bent vienas nors kiek jautresnis žmogus, kuriam nebūtų pasireiškę tokie simptomai, gyvenant šiuo laikotarpiu, šioje šalyje? Turiu omenyje pasaulį, kai neįstengdama sukaupti pinigų netikėtai išaugusiam užstatui visa šeima nusinuodijo smalkėmis, palikdama tik raštelį, kad iškeliauja gyventi dangun, kur nėra nuomos mokesčio. Be to, ypač pastaraisiais metais, pagausėjo savižudybių, kai žmonės, negalėdami susidoroti su sunkumais, atsisveikina su gyvenimu.

A! Tiesa. Šiais laikais tai tikriausiai jau nebėra didžiausia problema. Bet kiek daug žmonių miršta dėl alksnio hipodrome? Jei gyvenant šioje šalyje žmogui nepasireiškia liguista gedėjimo reakcija – kas jis per žmogus? Tai nebent kokie darbštuoliai, kurie, viena vertus, pastaruosius dvidešimt metų lyg pamišę be paliovos pirko ir pardavinėjo žemę, kad sukauptų pakankamai pinigų vaikų korepetitoriams ir studijoms užsienyje, kita vertus, nepamiršo kokius du kartus per metus į vaikų ar senelių namus nusiųsti po dėžę obuolių. Jie taip užsiėmę, kad liguistai gedėjimo reakcijai nebelieka laiko. Tačiau kalbama, kad šiais laikais gana sunku ir daugumai jų: dėl nekilnojamojo turto vertės nuosmukio ir sulėtėjusios prekybos. Dabar jau reikia gailėtis bei gedėti netgi jų. Ar šiame pasaulyje yra bent vienas gailesčio nevertas žmogus?

A! Atrodo, kad plepu kažkokias nesąmones. Atleiskite. Tačiau, jei leisite, norėčiau pridėti dar vieną dalyką.

Kadangi buvo kalbama apie patologinį gedėjimą, tai yra reakciją į liguistą gedėjimą, tai negalima pasakyti, kad ir Šakjamuniui nebuvo pasireiškę tokie simptomai. Aukštos kilmės jaunuolis išėjęs pro rūmų vartus ir ten pamatęs senus, ligotus, mirštančius žmones buvo taip sukrėstas, taip apimtas gailesčio ir gedulo, kuriuos irgi galima vadinti liguistais, kad visam laikui paliko savo namus, argi ne? Žiūrint iš tos pusės, galima sakyti, kad Šakjamuniui pasireiškė daug stipresni patologinio gedėjimo simptomai nei bet kokiam kitam žmogui. Pasak vienuolio Heuno, tai vadinama dosnumu.

Tad jei patologinis gedėjimas reiškia būtent tai, tuomet, nepaisant to, kad šis simptomas pasireiškia visiems pasaulio gyventojams, kuriuos galime vadinti silpnais ar gležnais, net ir tas psichiatras, kuris taip atvirai galėjo įrašyti, kad tai kažkoks ypatingas, tik man būdingas sutrikimas, negali teigti, kad jo paties valia yra tvirtesnė už Šakjamunio.

Nelabai suprantate, ką noriu pasakyti? Tuomet nieko nepadarysi. Bet kokiu atveju atrodo, kad šią naktį kalbu pats su savimi. Todėl visai neseniai kažkuris sociolingvistas ir yra pasakęs, kad, labai griežtai žiūrint, žmogaus kalba tėra tik tam tikros rūšies autistinis bendravimas.

Aš visiškai nesijaudinu. Tiesiog kalbu tai, kas guli man ant širdies.

Ar svainiui jaučiau ką nors, apie ką negaliu kalbėti? Ne, tikrai taip nėra. Be to, net jeigu ir būčiau ką nors jautęs, ką galėčiau galvoti dabar, žinodamas, kad jis buvo taip klaikiai nužudytas? Na, galbūt turiu tik vieną priekaištą: kodėl mus taip paliko. Svainio mirtis ir man, ir žmonai bus žaizda, kurios neužgydys net laikas.

Kavos? Taip, žinoma. Vieną puodelį.

Ačiū.

Ar nekeista? Net geriant taip, su antrankiais ant riešų, kavos skonis visiškai toks pat. Tačiau jei žmona pamatys mane šitaip geriantį kavą, surakintą antrankiais, jai tikrai bus labai liūdna. Šiuo atžvilgiu ir mane, ir mano žmoną galima pavadinti ligoniais, kuriems pasireiškia reakcija į liguistą gedėjimą.

Tarp kitko, ar yra kokių nors kitų įrodymų, kad būtent aš nužudžiau svainį? Ant svainio stalo atskleista medicininė kortelė su mano vardu, joje įrašyti keli migloti medicininiai terminai, juk ir jūs puikiai suprantate: tai nėra pakankamas įrodymas, kad žudikas esu būtent aš.

9

Kada pirmą kartą susitikome su žmona? Jūsų klausimai tikrai netikėti. Mano svainis taip klaikiai nužudytas, o jūs vėl klausinėjate kažkokių absurdų.

Bet puiku. Tiesiog atsakysiu į tai, ko klausiate. Nelabai suprantu, koks tokio kamantinėjimo tikslas, tačiau tikriausiai turite tam priežastį. Be to, jūs juk profesionalai, ieškoti nusikaltėlių yra būtent jūsų darbas. O man telieka pasitikėti jumis ir atsakyti į kiekvieną klausimą. Kadangi tai tikriausiai vienintelis būdas išsiaiškinti tikrąjį svainio žudiką, vienintelis būdas įrodyti savo nekaltumą, vienintelis būdas būti paleistam ir skubėti raminti žmonos.

Ir vis tiek niekaip negaliu suprasti. Turiu omenyje, kam reikalingi mano parodymai, kada pirmą kartą susitikau su žmona.

A! Puiku. Tiesiog atsakysiu į klausimą.

Su žmona pirmą kartą susitikome prieš vienuolika metų. Tuo metu ji mokėsi Tradicinių menų gimnazijoje, o aš ten dirbau užsienio kalbų mokytoju. Taip ir susitikome.

Teisingai. Kitų metų pavasarį, o tiksliau – gegužės 17-ąją, susituokėme. Ir būtent tame viešbutyje praleidome pirmąją povestuvinę naktį. Tai yra visus metus iki vestuvių mums teko šiek tiek pakentėti. Kadangi buvome mokytojas ir mokinė, tai susitikinėti asmeniškai nebuvo paprasta.

Kas pirmas iš mūsų įsimylėjo? Net nežinau. Vėliau žmona bandė teigti, kad būtent ji pirmoji pajuto emocinį ryšį, tačiau man atrodo, kad tai buvau aš. Kadangi nuo pat pirmos dienos, kai sutikau tą merginą žvitriomis akimis, vėliau kasdien ją regėjau sapnuose. Todėl kartais, kamuojamas ilgesio, nueidavau prie jos namų, slankiodavau tamsoje ir gaudydavau kiekvieną vos girdimą „Dainos apie ištikimąją Čiunhiang", kurią atlikdavo žmona, natą. Tad manau, kad būtent aš pirmasis įsimylėjau.

Taip. Mano žmona tuo metu studijavo pansorį*. Sakė, kad uošvis jaunystėje sutikęs Ihvadžiungson** ir be galo susižavėjęs jos balsu. Niekaip negalėjęs pamiršti to įspūdžio, todėl vienintelę dukterį irgi norėjęs padaryti pansorio atlikėja. Tačiau visos uošvio svajonės sudužo pasirodžius netinkamam žentui. Ištekėjus už manęs, žmonai teko mesti pansorį.

Taip. Aš pirmas įsimylėjau žmoną. Tačiau ji pasakoja šiek tiek kitaip. Kaip pati prisipažįsta, jau nuo pat pirmos pamokos pasidavusi įvairiausioms fantazijoms. Tie vaizdai, kaip ji išteka už manęs, gimdo vaikus, o vėliau kartu su vaikais vaikštome vakarais, buvę tokie gyvi, kad atrodę kaip realybė. Todėl tai, ką kalbėjau per pirmą pamoką, jai skambėję kaip švelnus vyro šnabždesys žmonai. Tos svajos buvusios tokios gyvos, kad kartais netgi darėsi baisu. Tad ji teigia, kad būtent ji pirmoji įsimylėjusi mane.

* Pansoris – tradicinė korėjiečių opera.

** Ihvadžiungson – viena iš žymiausių pansorio atlikėjų.

Tačiau neaišku, kiek tuose žodžiuose tiesos ir kiek melo. Kadangi ji kartais tam, kad mane pralinksmintų, kad paskatintų, ima ir ką nors sumeluoja.

Kas pirmas prisipažino meilėje? Jei kalbėtume labai tiksliai, tai mudviem nebuvo jokio reikalo prisipažinti. Tai gali skambėti vaikiškai, tai gali atrodyti kaip kokia pigi melodrama, tačiau iš tiesų mudu matėme meilę vienas kito žvilgsniuose. Tad nė vienas iš mūsų nejautė jokios būtinybės prisipažinti mylint.

Sunku suprasti? Tikriausiai. Kaip galima susituokti, kai nė vienas nėra prisipažinęs, kad myli? Tačiau jei paklausysite manęs, suprasite, kad tikrai nėra nieko nesuprantama. Bet ar būtina ir apie tai pasakoti?

Puiku. Tuomet tęsiu.

Kad mūsų meilės nebeįmanoma numarinti, paaiškėjo tų metų vasarą per tradicinio meno gimnazistų kalnų pratybas. Jos vykdavo per vasaros atostogas, kai gimnazistai važiuodavo į kalnus ir ten gyvendami lavindavo balsą prie krioklių ar kalnų upių. Tų metų vasarą mūsų mokykla važiavo į Jongoksos šventyklą Čirisano kalnuose. Tos šventyklos abatas visuomet džiaugdavosi mūsų mokiniais, kasmet juos priimdavo. Aš mažai ką išmanau apie pansorį, esu tik mėgėjas, bet buvau paskirtas lydinčiu mokytoju ir nuvažiavau kartu.

Tačiau vieną dieną įvyko tai, kas iki šiol atrodo kaip sapnas. Reikia pridėti, kad tą vasarą rūkuose ir ūkanose skendintis Čirisanas buvo panašus į pasakų kalną, tad ir mūsų meilė atrodė lyg sapnas. Be to, tuo metu mane ne kartą lankė panašios svajonės, tad dabar gerai nė nežinau, kas vyko iš tikrųjų, o kas – tik mano fantazijų vaisius.

Atleiskite, gal galėčiau gauti stiklinę šalto vandens?

Dėkoju.

Į pratybas atvykę moksleiviai pasidalydavo į mažas grupeles ir keliaudavo prie upės. Išsirinkę tinkamą vietą, lavindavo balsą. Kasdien, antrą valandą po pietų, specialiai pakviesti geriausi pansorio meistrai asmeniškai konsultuodavo kiekvieną moksleivį.

Mano darbas per pratybas, kurios tęsėsi penkiolika dienų, buvo rūpintis mokinių saugumu, ir visas tas penkiolika dienų prasirgau begaline meile vienai iš tų, kuria turėjau rūpintis. Iš miesto ištrūkusi toji mergina kalnuose iš tikrųjų buvo tokia graži kaip ką tik pražydusi vandens lelija. Tad visas trumpas vasaros naktis praleisdavau atmerktomis akimis, laukdamas, kol sugaudęs šventyklos varpas pakvies į rytines pamaldas.

Tai atsitiko besibaigiant pratyboms, kažkurios dienos paryčiais. Ir tą naktį praleidau besivartydamas lovoje, kol galiausiai, jau gerokai po dvylikos, išėjau laukan. Maniau apsišlakstyti upelio vandeniu.

Melsvos mėnulio šviesos užlietame šventyklos kieme girdėjosi tik iš tolo atsklindantis žiogų čirpimas. Išėjau pro pagrindinius vartus ir pasukau upelio link. Nuėjau takeliu, vingiuojančiu tarp uosių, ir įbridau į vandenį.

Tačiau tą akimirką taip nustebau, kad net žadą užėmė. Mergina, kurią kasdien sapnuose regėjau, stovėjo ant mėnesienos nutviekstos upelio uolos lyg kokia lunatikė. Tą akimirką, kai ją pamačiau, pajutau kažkokį nesutramdomą jausmą, kurio genamas puoliau prie jos. Ir mes, apimti nenumaldomos aistros, puolėme vienas kitam į glėbį. Ėmėme bučiuotis taip, lyg tos akimirkos būtume laukę ištisus amžius.

– O! Kodėl anksčiau netapote Jongoksos vienuoliu? Tada man nebūtų reikėję taip jūsų ilgėtis, taip ilgai kentėti, – šnibždėjo ji, kybodama man ant kaklo ir apipildama mane bučiniais. O! Iki šiol negaliu pamiršti tų saldžių bučinių, gaivaus jos aromato, mano glėbyje skendinčio jos kūno, tų šnabždesių, lyg per sapną.

Štai todėl nė vienas iš mūsų neprisipažino mylįs, tačiau abu buvome įsitikinę, kad mūsų jausmų numarinti nebeįmanoma.

Ar galėjau jausti aistrą mokinei, kuriai buvo vos aštuoniolika metų? Kaip čia geriau pasakius. Galima ir taip pasakyti, jokio skirtumo. Kadangi, kaip jau esu minėjęs, tai, ką jaučiu žmonai, yra kažkas kita, ne vien paprasta aistra.

Bet kokiu atveju, nuo tos nakties, nuo tos akimirkos, kai įkvėpiau tos mokinės aromato, kai paragavau į mano burną įslinkusio jos saldaus liežuvio, vėl tapau trylikamečiu paaugliu, kuris slapta žvilgčioja į vyresnės pusseserės kūną. Ir taip, besiilgint aštuoniolikmetės gimnazistės kūno, mane kasnakt lankydavo šlapi sapnai. Suprantate, kaip man turėjo būti sunku tuos ištisus metus iki vestuvių, kai galiausiai galėjau ją pavadinti savo žmona? Be to, nuo kitų metų pradžios teko ne kartą rimtai kalbėtis ir su uošviu, ir su būsimu svainiu, o mokykla pasiūlė išeiti iš jos savo noru.

Žmonos mintys tikriausiai nebuvo tokios aiškios. Na, nejaugi aštuoniolikos metų mergina galėjo turėti tokių konkrečių fantazijų? Tikriausiai ne, tačiau ir jos jausmai per daug nesiskyrė nuo manųjų: kaip vėliau pati prisipažino, po tos nakties jai kasdien sapnuodavęsi, kaip aš, tapęs paukščiu, nutupiu ant jos sijono. Arba kad pilve po truputį po truputį auga mano kūdikis, ir tai buvę taip keista ir kartu taip nuostabu, kad pabusdavusi iš miego.

A! Palyginti su tais kančios pilnais metais, pastarieji dešimt buvo sklidini laimės! Turiu omenyje, kad nebereikia specialiai sukti ratus vaikščiojant per lietų, kai artėja vidurnaktis ir norisi nors sekundėlei atitolinti išsiskyrimo akimirką, nebereikia palikti atvirų durų, kai sėdime vienas priešais kitą prie stalo ir kartu skaitome knygą, niekas nebesiūlo išeiti iš darbo savo noru vien todėl, kad karštai bučiavomės, liežuviais siekdami giliausias

burnos kerteles. Nebėra ir tų nejaukių rytmečių, kai ištisą naktį prasvajojus apie akinamai baltą gimnazistės kūną ir prasivarčius lovoje viskas baigiasi poliucija. Žmona sakė, kad po to, kai pradėjome gyventi kartu, jai daugiau nebereikėjo kankintis dėl tų nesuvaldomų fantazijų. Žiūrint iš tos pusės, vedybos iš tiesų mudviem buvo tikras išsivadavimas ir palaima. Iki tol, kol neįvyko ta netikėta žmogžudystė, dėl ko šį vakarą privalėjote mane suimti ir mes negalėjome neišsiskirti.

Tarp kitko, taip bekalbant man kilo viena absurdiška mintis. Tiesiog pasirodė, kad dabar esu ne policijos nuovadoje, o psichiatrinėje ligoninėje.

Ką sakote? Ką turiu omenyje? Tikriausiai jus jau ima miegas. Nes kitaip nekalbėtumėte tokių nesąmonių.

Žinoma, jus irgi jau turėtų imti miegas. Tardote mane ištisas tris valandas.

Ką sakote? Ar jūs viso proto, kad užduodate tokį klausimą? Kada mirė mano žmona Kim Juri? Tai tikriausiai koks nors atsakymą provokuojantis klausimas? Netikėtai paklausiate kažkokio absurdo ir, pasinaudodami tuo, kad sutrinku, bandysite išpešti norimą informaciją? Jei ne, tuomet kažką painiojate. Mirusi ne mano žmona Kim Juri, o svainio žmona.

Taip. Prieš keletą metų svainį ištiko nelaimė. Svainio žmona mirė nuo gimdos vėžio. Todėl svainis leido dienas vienui vienas. A! Ir būtent jį ištiko ta žiauri nelaimė...

Ar suprantate, kaip tuščia ir skaudu tokiame amžiuje praradus žmoną? Juk yra tokia patarlė. Sakoma, kad našlys po trejų metų turi tris statines utėlių. Tarp kitko, visai neseniai svainis taip man yra pasakęs. Sako, brangink žmoną, kol ji dar gyva. Ir pridėjo, kad po mirties viskas bus įstrigę širdyje ir niekaip iš ten nebeiškrapštysi.

Dar kartą pakartosiu, kad mano žmona nemirusi. Mano žmona dabar miega tame pačiame viešbutyje, tame pačiame kambaryje, kuriame prieš dešimt metų mudu praleidome pirmąją povestuvinę naktį. Žvelgiant į ramut ramutėliai miegančią žmoną, mano krūtinę užliejo kažkokie nenumaldomi jausmai ir laimė, tad norėdamas juos sutramdyti išėjau pakvėpuoti grynu oru ir, taip man vienam bestovint viešbučio fojė, netikėtai įsiveržėte jūs, suėmėte ir atitempėte čia.

10

Jun Jongmi? Kodėl paminėjote tą moterį? Gal norite pasakyti, kad ji irgi kažkaip susijusi su žmogžudyste?

Taip. Toji moteris – pirmoji mano žmona. Ir ką tuo norite pasakyti? Ar tai, kad turėjau dar vieną žmoną, irgi kažkaip susiję su žmogžudyste? Su ta moterimi išsiskyrėme jau prieš keturiolika metų.

Kodėl staiga susinervinau? Todėl... kad vien pagalvojus apie ją mane apima įsiūtis.

Trumpai tariant, tai buvo pragaras. Nenoriu nė pagalvoti apie tuos dvejus metus, praleistus su ta moterimi. Ir jei tai visiškai nesusiję su žmogžudyste, maldauju daugiau nebeklausinėti apie ją.

Kada paskutinį kartą buvau susitikęs su ja? Negaliu pasakyti, kad jos nesu daugiau nė karto sutikęs. Toji moteris įsiverždavo

be jokio perspėjimo ir nuolat kankindavo mane bei žmoną. Todėl iš pradžių, norėdami išvengti jos, daugybę kartų persikraustėme. Bet iš to nebuvo jokios naudos. Nežinau kaip, tačiau ji visuomet mus surasdavo. Pasirodydavo lyg vaiduoklis. Nė neįsivaizduojate, kiek emocinių traumų ji sukėlė man per pastaruosius keturiolika metų. Dėl to irgi nuolat jausdavausi nusikaltęs žmonai.

Paskutinį kartą toji moteris įsiveržė... tai buvo... prieš trejetą ketvertą mėnesių.

Pasakysiu tiesiai šviesiai, ji – visiška pamišėlė. Darė viską, kad tik labiau mane pakankintų. Būtent ji skleidė absurdiškiausius gandus apie mane ne tik mano giminaičiams ir draugams, bet ir darbo kolegoms. Ir tai dar ne viskas. Apie svainio ligoninę nė nekalbu, ji susitikdavo netgi su žmonos giminėmis. Ir visuomet vaikščiodavo su paslėptu diktofonu. Kad įrašytų, jei kas nors ką nors pasakytų, ir vėliau galėtų šantažuoti tais įrašais.

Aš irgi tai žinau. Nors praėjo jau keturiolika metų, tačiau toji moteris iki šiol teigia esanti tikroji mano žmona. Ne, tiksliau pasakius, ji giriasi esanti tikroji mano žmona. Kai tik buvau pripažintas mokslo pasaulyje ir mano vardas tapo šiek tiek žinomas, ji iškart puolė visose pakampėse girtis, kad yra mano gyvenimo palydovė ir tikroji sutuoktinė. Toji moteris, kuri skleidė apie mane visokiausius gandus. Giriasi tuo, kad yra tikroji mano žmona, taip, lyg tik tai būtų visos jos egzistencijos esmė ir prasmė.

Tai tiesa. Iki šiol nesame oficialiai išsiskyrę. Galiausiai toji moteris nesutiko skirtis. Tačiau jau labai seniai, tiksliau kalbant, prieš keturiolika metų, nusprendžiau daugiau jos nebelaikyti savo žmona ir ateityje nebelaikysiu.

Kaip yra teisiškai, manęs visiškai nedomina. Mano tikroji žmona tėra dabartinė žmona – Kim Juri. Su ana moterimi mane sieja

tik tie lyg pragare praleisti dveji metai, o su dabartine žmona lyg sapne pragyvenau jau dešimt metų. Ir taip gyvensime iki mirties valandos. O jei bus įmanoma – netgi ir po jos.

Jau labai seniai esu parašęs testamentą. Jame sakoma, kad netgi po mirties nepripažinsiu tos moters savo žmona, tad nepripažinsiu, kad ji, kaip mano žmona, turi kažkokių teisių. Iš kitos pusės žiūrint, po savo mirties palikčiau tik tas kelias parašytas knygas, daugiau nieko.

Taip ir numaniau. Toji moteris tikrai taip galėtų pasakyti. Tik ir telaukia, kada būsiu sugniuždytas, tad visai natūralu, kad apskundžia niekuo nekaltą žmogų. Tačiau jei jūs tikite tik ja ir manote, kad aš – nusikaltėlis, tada man nieko daugiau nelieka kaip tik pavadinti jus juokdariais.

Tarp kitko, o kuo remdamasi toji moteris teigia, kad būtent aš nužudžiau svainį?

Cha cha cha! Man tikrai trūksta žodžių. Esu ūmaus charakterio, todėl lengvai galėjau įvykdyti žmogžudystę? Troškau pinigų, todėl tikriausiai įvykdžiau žmogžudystę? Ji nė kiek nepasikeitė. Pliurpia, kas ant seilės užeina. Ir net nesusimąsto, kokią žalą atneša kitiems savo pliurpalais. Jos logika tokia: aš esu blogas žmogus, todėl ji negalinti su manimi išsiskirti. O tai yra įprasta praktika šios šalies skyrybų procesuose. Trumpai tariant, kaltoji pusė negali reikalauti skyrybų. Ir taip jau atsitinka, kad skyrybų procesas tampa vieta, kur galima paspęsti spąstus sutuoktiniui. Teisėjas, išklausęs tų nesąmonių, galiausiai paskelbia tokį nuosprendį: „Suprantu, kad tamsta – blogas žmogus. Kaip toks blogas žmogus, kaip tamsta, gali reikalauti skyrybų iš šios moters? Jokių skyrybų, gyvenkite kaip gyvenę." Todėl toji moteris ir toliau visą gyvenimą vaikščios su paslėptu diktofonu, kad tik surinktų pakankamai medžiagos įrodyti, koks blogas žmogus esu.

Iš ko gyvena toji moteris? To tikrai nežinau. Kaip ir iš ko gyvena. Tik viena ausimi teko girdėti: lyg restoranuose dirbanti įvairiausius darbus, lyg priklausanti kažkokiai daugiapakopės rinkodaros kompanijai. Apie tą moterį tikrai žinau tik vieną vienintelį dalyką: ji pamišusi dėl kažkokios sektos, kuri tiki išsigelbėjimu ir apokalipse, todėl vaikšto bandydama žmones atversti į savo tikėjimą. Kitaip tariant, religinė fanatikė. Ir tikriausiai todėl, kiekvieną kartą įsiveržusi į mūsų namus, taip kalbėdavo kuo rimčiausiu veidu. Esą ji kiekvieną rytą einanti į bažnyčią ir meldžianti Dievą, kad šis sužlugdytų mane ir mano žmoną. Tačiau per pastaruosius keturiolika metų būtent ji buvo visiškai sužlugdyta. Kadangi per tuos keturiolika metų nei ji įstengė ką nors pamilti, nei ją kas nors pamilo, tad jai nieko daugiau nelieka kaip tik kunkuliuoti neapykanta man. O aš, nepaisant tų baisių prakeiksmų, jau dešimt metų vis taip pat myliu savo žmoną, už kurią geresnės ir gražesnės visame pasaulyje nerasite, ir esu be galo laimingas. Be to, neleidau dienų veltui ir pasiekiau šiokių tokių rezultatų mokslo srityje. Žiūrint iš tos pusės, tos moters neapykanta, kuria ji siekia sužlugdyti mane, sužlugdė ją pačią. Tačiau jei paklausite jos, ji viską visai kitaip papasakos. Sakys, kad Dievas pasirinkęs ją, o mane palikęs likimo valiai. Tos moters manymu, esu puolęs į nuodėmių liūną. Ir ateinančius dešimt, dvidešimt, o gal netgi trisdešimt metu ji vis slankios aplink mane ir melais bei grasinimais kartins gyvenimą. O galiausiai pasens bei numirs vienui viena, taip ir nesukūrusi šeimos, kuri galėtų ja pasirūpinti. Tačiau aš jai niekuo negaliu padėti. Su ta moterimi neįmanoma net susišnekėti.

Tai vadinate meile? Jei tai vadinate meile, tuomet linkiu jums patirti tokią meilę. Kūnas pašiurps nuo tokios meilės.

Tai – ne meilė. Tai – purvina, gėdinga manija ir neapykanta. Dėl tokių moterų nublanksta visų kitų moterų kilnumas.

Žinoma. Kartais man jos būdavo gaila. Taip pat ir mano žmonai: dėl tai moteriai jaučiamo gailesčio ji irgi kankindavosi. Juk ji – geras ir silpnas žmogus. Tačiau mes abu puikiai supratome, kad tas gailestis neturi jokios prasmės.

Ko tik toji moteris nedarė, kad sukeltų gailestį sau. Kai eidavo pas mano draugus ar gimines, apsilankydavo pas mano kolegas ar žmonos giminaičius, tyčia nesidažydavo, rengdavosi bet kokiais skudurais. Ir ko tik neprikalbėjo! Esą tuos penkerius metus, kuriuos praleidau užsienyje, ji sunkiai uždirbtus pinigus siuntusi man, kad galėčiau apmokėti mokestį už mokslą ir turėčiau iš ko gyventi, o aš, grįžęs po studijų, pametęs savo gyvenimo palydovę. Juk bet kuriam, nežinančiam realybės, būtų gaila tos moters, skleidžiančios tokį absurdišką melą. Ir, savaime suprantama, kiekvienas pagalvotų, kad aš – blogas žmogus.

Tačiau daugiau nebekankinu savęs gailesčiu tai moteriai. Nepasiduosiu, kad ir ką ji pasakotų kiekvienam sutiktajam vien tam, kad prigautų mane. Nes žinau tiesą. Vienuolis Heunas yra taip mane perspėjęs. Nėra nieko blogiau už gailestį. Jis sakė, kad gailestis tai moteriai nė kiek nepadeda ne tik man, bet ir jai. Dėl neapgalvoto gailesčio toji moteris negali eiti savo keliu ir tik dar labiau klaidžioja.

Taip ir yra. Tiesą pasakius, mes su žmona Kim Juri negalėjome oficialiai susituokti. Tačiau koks kieno reikalas? Mes mylime vienas kitą, jau dešimt metų gyvename kartu kaip sutuoktiniai. Be to, tai visiškai nesusiję su žmogžudyste. Todėl prašyčiau šiuo klausimu daugiau manęs nebekankinti.

Žinoma, toji moteris norėtų mus paduoti į teismą už neištikimybę*. Be to, mes su žmona irgi norėtume, kad ji taip pasielgtų.

* Iki 2015 metų santuokinė neištikimybė Pietų Korėjoje buvo kriminalinis nusikaltimas.

Tačiau, kad ir kaip būtų gaila, ji iki šiol mūsų nepadavė į teismą ir ateityje tikriausiai taip nepadarys. Kadangi žino juokingą šios šalies įstatymą, kad, padavus į teismą už neištikimybę, pora yra automatiškai išskiriama. Ir jei taip įvyktų, ji daugiau nebegalėtų mudviejų kankinti. Be to, tai iki pamatų sudrebintų jos iškrypėlišką gyvenimą, kurį gyveno pastaruosius keturiolika metų. Todėl ji ir negali paduoti mūsų į teismą.

Taip. Tvirtinau esąs laimingas ir neturįs kokių nors ypatingų rūpesčių. Tai gali skambėti kaip melas. Kadangi pastaruosius keturiolika metų praleidau taip kankinamas tos moters. Tačiau, priešingai nei jūs įsivaizduojate, daugiau dėl to nesikankinu.

Žinoma, iš pradžių man ir žmonai buvo labai sunku. Keletą kartų netgi galvojome vėl išvažiuoti į užsienį. Netgi kaltinome keistus šios šalies įstatymus. Tačiau laikui bėgant pripratome ir prie nesibaigiančios tos moters tironijos. Draugai ėmė suprasti mano poziciją, kolegos pradėjo gailėtis ir užjausti mane. Be to, kiekvieną kartą, kai toji moteris išeidavo iššvaisčiusi visą savo energiją, susirūpinusi žmona šitaip mane ramindavo:

– Viskas tik dėl to, kad tau sekasi, tiesiog pamiršk tai. Jei tikrai būtum blogas žmogus, ji jau seniausiai būtų iškėlusi skandalą teismo rūmuose, prašydama skyrybų. Jei nebūtum protingas, ko jai slankioti aplink tave jau keturiolika metų?

Taip ji priverčia mane nusišypsoti ir dar priduria lyg erzindama:

– Atrodo, tau gera girdėti, kad esi protingas.

Taigi dabar, jei pasirodo toji moteris – tiesiog nemalonu, o jei nepasirodytų – iškart pamirščiau ją. Man tai nėra tokia jau didelė nelaimė, kaip jūs spėjate. Be to, turiu žmoną, kuriai lygių nerastumėte visame pasaulyje.

O! Jei žmona nebūtų manęs gynusi, jau seniausiai būčiau visiškai palūžęs.

11

Ačiū, bet gal galėčiau gauti stiklinę šalto vandens?

Dėkoju.

Taip. Teisybę pasakius, viskas, ką iki šiol pasakojau, melas. Ne, negalima pasakyti, kad viskas buvo melas. Tik vienas dalykas: tai, kad prieš dešimt metų į šį miestą atvažiavome praleisti medaus mėnesį, labai prisikabinus galima pavadinti melu. Kadangi tikslesnis terminas būtų ne povestuvinė kelionė, o pabėgimas. Turiu omenyje, kad mudu negalėjome susituokti, tad mums nieko daugiau neliko kaip tik rizikuoti leistis į povestuvinę kelionę, kuri nebuvo povestuvinė kelionė.

Bet rezultatas juk vis tiek toks pat. Ar būtume atvykę praleisti medaus mėnesį, ar būtume tiesiog pabėgę, vis tiek prieš dešimt metų tame viešbutyje, tame kambaryje mes praleidome pirmąją mudviejų naktį. Žuvėdrų metami šešėliai svaiginamai bangavo ant kambario langą dengiančios plonos užuolaidos, o mudu,

drebėdami iš nerimo, apsikabinę vienas kitą lyg du nelaimingi žvėriukai, verkdami praleidome naktį. A! Iki šiol negaliu pamiršti, kaip žmona tą vakarą graudžiai šnibždėjo man į ausį:

– Būk geras, mokytojau, leisk susilaukti tavo vaiko. Jei taip atsitiks, nei tėvas, nei brolis, net toji moteris daugiau nieko mums nebegalės padaryti.

Taip tą vakarą mes tapome vienu kūnu. Glausdamiesi nuo ašarų drėgnais veidais. Kai dabar prisimenu, tai buvo liūdnà, bet ir nuostabiai graži, skaudi, bet saldi, pilna nerimo, bet tyki naktis. Juokinga, ar ne?

O! Ir kam jums visa tai pasakoju..: Jei sužinos žmona, jai bus labai gėda.

Taip. Tai irgi, tiesą pasakius, buvo melas. Kai prieš dešimt metų, gegužės 13-ąją, mudu su žmona apsilankėme svainio ligoninėje, nepaisant to pykčio, kuriuo mus pasitiko, mano teiginys, kad jis leido mums susituokti, nėra tiesa. Maždaug tuo metu buvau pralaimėjęs skyrybų bylą prieš pirmąją žmoną, tad, net ir norėdamas leisti mums susituokti, jis negalėjo to padaryti. Kada nors vienoje iš savo knygų nuosekliai išdėstysiu, kokie neatsakingi, kokie nenuosaikūs yra mūsų šalies teisėjai, tačiau išgirdęs tą nuosprendį pasijutau taip, lyg dangus būtų ant manęs užgriuvęs.

Tai ne melas. Turiu omenyje tai, kad tą dieną, prieš dešimt metų, apsilankiau svainio ligoninėje jo kviečiamas. Ir, kaip jau esu minėjęs, jis buvo labai atkaklus.

Tik nesupraskite neteisingai. Nereikia galvoti, kad iki šiol griežiu dantį ant jo dėl to, kas įvyko prieš dešimt metų. Atvirkščiai, toks vyresnio brolio, branginančio seserį, elgesys man atrodo visiškai natūralus. Ar yra pasaulyje žmogus, kuris savo jaunėlę seserį atiduotų vedusiam vyrui?

O tai nėra melas. Po to, kai, užsimojęs svarmeniu, puolė prie manęs, jis tikrai žmonai davė porą banko čekių, sakiau tiesą. Tačiau iki šiol nesu visiškai tikras, ką galvojo, tuos pinigus duodamas seseriai. Manau, kad suprato, jog manęs jau nebeįmanoma išskirti su žmona, tad tikriausiai tuos pinigus davė lyg ženklą, jog neprieštaraująs mūsų pabėgimui. Tačiau ir tuo nesu visiškai tikras. Kadangi...

Taip. Būtent apie tai ir norėjau dabar užsiminti. Po tos gegužės 13-osios su svainiu susitikau tik po metų, būdamas užsienyje. Nežinau kaip, tačiau sužinojęs, kur gyvename, atėjo į mūsų namus. Žinoma, norėjo namo parsivežti seserį. Būtent tai man neleidžia daryti prielaidos, kad prieš dešimt metų jis davė pinigus seseriai kaip ženklą, jog neprieštaraująs mūsų pabėgimui.

Žinoma, svainiui nebuvo ką daryti. Dukterį praradęs uošvis dienų dienas skendėjo liūdesyje, tad bet kas, žinodamas, kaip jaučiasi tėvas, nebūtų ramiai nusėdėjęs vietoje. Visai gali būti, kad mus aplankė norėdamas sužinoti, kaip ir kur gyvename.

Šiaip ar taip, svainis atvažiavo į užsienio šalį, kurioje tuo metu gyvenome, tam, kad parsivežtų seserį atgal, tad negalėjo taip lengvai atsisakyti tos minties. Pamatęs, kaip laimingai, be jokių pykčių gyvename, jis, berods, nusprendė, kad mūsų išskirti nebeįmanoma. Galiausiai pasikvietė mudu ir pasisodino priešais. Ir taip prabilo:

– Atleisk. Buvau per daug nelankstus. Visą laiką galvojau tik apie tai, kad negali išsiskirti, apie tavo ir Juri metų skirtumą, buvau visai pamiršęs, kas per žmogus esi. Yra tokių šviesių protų, kurie mūsų mokykloje pasitaiko geriausiu atveju kartą per dešimtį metų, ir tai būtent tu. Mokyk dar nesubrendusią mano seserį, privalote gyventi laimingai.

Išgirdęs tokius svainio žodžius, nebegalėjau suvaldyti mane užplūdusių jausmų ir pravirkau. Lyg kūdikis. Žmona irgi. Parklupo priešais brolį ir liejo padėkos ašaras. O svainis palaimi-

no mudviejų gyvenimą kartu nesusituokus. Nuo tos akimirkos nusprendžiau vadinti jį svainiu. O! Ir būtent jį ištiko tokia klaiki nelaimė...

Tiesa. Ir tas mano teiginys, kad iš uošvio gavome leidimą tuoktis dar prieš svainį, tiesą pasakius, yra melas. Atleiskite. Toks aš jau žmogus, vestuvių klausimu turiu kažkokių kompleksų. Todėl, kalbėdamas ta tema, kartais, netgi prieš savo valią, imu ir sumeluoju. Bet tikrai ne todėl, kad turėčiau kokių nors slaptų kėslų. Viskas tik todėl, kad nenoriu kalbėti apie savo skaudžią praeitį.

Tiesa. Prieš kelerius metus šį pasaulį palikęs uošvis neatleido man iki pat paskutinio atodūsio. Nes tikriausiai galvojo, kad sugadinau taip brangintą vienintelę dukterį, iš kurios taip sunkiai stengėsi padaryti naująją Ihvadžiungson. Tačiau nesupraskite neteisingai. Per visą tą laiką nebuvo nė akimirkos, kad būčiau jį kaltinęs. Be to, yra dar viena svarbi priežastis, dėl ko jis negalėjo man atleisti.

Kokia priežastis? Gal prieš tęsdamas galėčiau gauti dar vieną stiklinę šalto vandens? Atrodo, lyg gerklė degtų.

Dėkoju.

Mes su žmona nežinojome, tačiau tuo metu, kol gyvenome užsienyje, toji moteris, vardu Jun Jongmi, kuri buvo ir pirmoji mano žmona, nuėjo į Juri namus ir ėmė visaip grasinti svainiui bei uošviui. Kadangi jie taip atvirai dukterį atidavę vedusiam vyrui ir leidę pabėgti užsienin, ji žadėjusi apskųsti juos policijai kaip šeimos ardytojus. Arba, atėjusi pas juos kitą kartą, kalbėjusi, jog suteikianti paskutinę progą pasitaisyti, todėl liepusi pripažinti, kad jie atidavę dukrą vedusiam vyrui ir leidę pabėgti užsie-

nin, ir melstis, galbūt Dievas jiems atleis. Žinoma, tuo metu toji moteris buvo su paslėptu diktofonu. Kad vėliau panaudotų tai kaip įrodymą pareikšdama kaltinimus uošviui, jei jis neapdairiai prieš savo valią pripažintų kaltę.

Jo širdis jau plyšo iš skausmo praradus dukterį, o čia dar kažkokia pamišėlė grasina teismais. Jam tikrai turėjo būti nelengva. Galiausiai neapsikentęs svainis išmetė ją lauk, iškvietęs policiją, tuomet ji pradėjo grasinti nesibaigiančiais telefono skambučiais. Ar galėjo uošvis atleisti man po visų tų įvykių?

Kol buvo gyvas, man jį teko sutikti tik porą kartų, jis visuomet niršo ant manęs. Neperdėsiu sakydamas, kad gainiojo mane kaip šunį. Bet ne dėl to man iš tiesų skauda širdį. Išėjusi iš namų, su manimi pabėgusi žmona Juri vėliau tik du kartus susitiko su tėvu. Po to iškeliavome į užsienį, negrįžome iš ten penketą metų, ir netgi grįžus į Korėją uošvis dukters nepripažino. Žmona dar kartą tėvą pamatė tik gulintį karste, amžinai užmerkusį akis.

Ar žmona manęs nekaltino? Nė nežinau. Negaliu pasakyti, ką galvoja, tačiau niekada šito neparodė. Nepaisant visų likimo išdaigų, mes tikrai mylėjome vienas kitą.

Tačiau, ir tai tik mano spėjimas, nieko daugiau, visai gali būti, kad uošvis, nors iš pažiūros iki galo laikėsi savo, tačiau viduje tikriausiai jau seniai buvo mums atleidęs. Kadangi, kol uošvis dar buvo gyvas, net keletą kartų yra nutikę keistų dalykų.

Kas tai per dalykai? Tai nutiko, kai mes buvome tik grįžę į Korėją, po penkerių metų, praleistų užsienyje. Kažkurią pavasario popietę žmona tvarkė gėlių vazonus kieme, o aš varčiau knygas darbo kambaryje. Ir tuo metu, trumpam žvilgtelėjęs pro langą, argi nematau kažkokio senuko, per tvorą slapčia žvelgiančio į gėlių vazonais užsiėmusią žmoną? Tą akimirką iškart supratau,

kad tai buvo jis. Pilnas džiugesio basomis išbėgau į kiemą. Tačiau jis jau buvo dingęs. Kol bėgau per kiemą iki pagrindinių vartų, juodas automobilis, į kurį įsėdo tas senukas, jau buvo pajudėjęs.

Panašių dalykų pasitaikydavo ir vėliau, dar keletą kartų, tačiau po jo mirties – nė sykio. Nors stengėsi atrodyti užsispyręs bei atkaklus, tačiau tikrai negalėjo pamiršti žavios ir gražios dukters.

O dar nuostabesnį dalyką sužinojome jau po jo mirties. Pasak iš laidotuvių grįžusios žmonos, tarp uošvio paliktų daiktų buvo ir per tą laiką išleistos mano knygos, visos iki vienos. Be to, visos knygos, kurias išleidau grįžęs iš užsienio, buvo dedikuotos jam: Kim Sanghva.

Žinoma, jis turbūt neskaitė tų sausų filosofijos teorijų. Bet žinant, kad taip saugojo mano knygas, galima suprasti, kad tikriausiai buvo atleidęs mums. Nors šį dalyką sužinojau tik po to, kai jis paliko šį pasaulį, tačiau būtent tada pirmą kartą nusprendžiau pavadinti jį uošviu.

Atleiskite. Keletą kartų pamelavau ne todėl, kad būčiau turėjęs kažkokių slaptų kėslų. Paprasčiausiai tai buvo tokie skausmingi įvykiai, kad visiškai nenorėjau apie juos pasakoti, ir man atrodė, kad, jei pradėsiu viską dėstyti, mano kalbos užsitęs visiškai be reikalo. Juk kiekvieno žmogaus gyvenime yra įvykių, kuriuos bet kokia kaina jis nori pamiršti.

Ką sakote? Kodėl nužudžiau svainį? Ką tuo norite pasakyti? Norite pasakyti, kad iki šiol galvojate, jog būtent aš nužudžiau svainį? Net ir po to, kai paaiškinau, kad neturiu nė menkiausios priežasties jį žudyti? Taip atkakliai kaltinate, kad net man gali pasirodyti, jog įvykdžiau žmogžudystę.

Puiku. Aš ir pats noriu išsiaiškinti, ar esu tikrasis svainio žudikas. Kadangi žudikui niekaip negalėčiau atleisti, netgi jei pats

juo būčiau. Tačiau leiskite paklausti, kuo remdamiesi manote, kad nužudžiau svainį? Dėl tos medicininės kortelės, paliktos ant svainio stalo? Vien tik dėl to nusprendėte, kad esu žudikas?

Jei ne tai, tuomet kas dar? Norite pasakyti, kad turite ir kitų įrodymų?

Ką sakote? Ten yra likusių mano pirštų atspaudų? Kur tiksliai?

O! Nejaugi? Ant svarmens, kuriuo buvo užmuštas svainis, ir ant direktoriaus kabineto užpakalinių durų rankenos? O kur dar?

O! Tai tikrai nesąmonė. Kaip taip galėjo atsitikti? Kaip ten galėjo likti mano pirštų atspaudų? Įtariu kažkieno piktus kėslus. Pagalvokite patys. Jei tikrai būčiau nužudęs svainį, ar būčiau palikęs pirštų atspaudus? Ir ne kur kitur, o ant žmogžudystės įrankio ir ant direktoriaus kabineto durų rankenos, tokiose aiškiose vietose? Juk normalu, kad žudikas stengiasi nepalikti jokių pirštų atspaudų? Ir vis dėlto, remdamiesi vien pirštų atspaudais, sprendžiate, kad būtent aš esu žudikas? Ar tai ne primityvu? Jūs tikriausiai patys puikiai žinote iš patirties, kad žmogžudystės paprastai nėra tokie jau paprasti nusikaltimai.

Jei ten likę mano pirštų atspaudai, tai tikrai kažkas bando mane neteisingai apkaltinti. Kažkas pasistengė, kad ant svarmens ir durų rankenos atsirastų mano pirštų atspaudai, būtent žmogžudystės vietoje. Kad patekčiau į spąstus. Kaip kitaip ten galėjo atsirasti mano pirštų atspaudai? Aš juk ten nė nebuvau. A! Ar tai tik nebus tos moters darbas? Ji ne kartą yra sakiusi. Kada nors sunaikinsianti mane. Visai galimas dalykas, kad būtent ji taip pasistengė. Kadangi visą tą laiką gyveno vis augančia neapykanta man.

Puiku. Net jei tai buvau aš, bet kokia kaina privalau išsiaiškinti, kas nužudė svainį. Jei tikrai myliu žmoną. Ir paprašysiu nenuimti šių antrankių, kol nepaaiškės visi faktai. Net jeigu išaušus rytui čia ateitų mano žmona. Jei tikrai esu nusikaltėlis, nužudęs svainį, tuomet visai normalu, kad prieš nužudytojo seserį žudikas atrodys taip apgailėtinai.

12

Puiku. Klauskite, ko tik norite. Jei tik yra kažkas, kas gali padėti, esu pasirengęs viską papasakoti taip, kaip buvo.

Norite pasakyti, kad dar kažką sumelavau, duodamas parodymus?

Tačiau tai – ne melas. Kodėl turėčiau meluoti apie tai? Mano žmona tikrai atvyko kartu su manimi. Dabar ji miega viena. Tame viešbutyje.

Ką sakote? Viešbučio vadybininkas taip sakęs? Kad kartu su manimi niekas neatvykęs? Kaip jis galėjo taip meluoti?

Na, žinoma, vadybininkas galėjo nieko nežinoti. Kadangi registruodamasis užrašiau tik savo vardą, tad tikriausiai pagalvojo, kad kartu su manimi daugiau niekas neatvyko. Ne, gali būti, kad jis taip kalba vien norėdamas apsaugoti viešbučio svečius. Tačiau jei jūs visgi negalite patikėti mano žodžiais, galime tuojau pat paskambinti žmonai. Žinoma, visai nenorėčiau jos žadinti.

Nėra jokios prasmės? Ką tuo norite pasakyti?

Ką sakote? Jau apieškojote kambarį? O! Kaip ji turėjo būti priblokšta!

Kas jums davė teisę taip elgtis? Kaip jūs galite taip grubiai elgtis, be jokio kratos orderio? Kambaryje, kuriame miega moteris, vienui viena. Leidžiu sau priminti, kambaryje, kuriame yra nėščia moteris.

Kambaryje nieko nebuvo? Kaip taip gali būti? Dar taip nėra buvę, kad, užmigusi vakare, ji būtų nubudusi anksčiau nei ketvirtą ryto. Jei kas nors tyčia jos nepabudina. Tačiau kambaryje nieko nebuvo? Kaip galite taip meluoti?

Ką sakote? Pakartokite dar kartą.

Bet apie tai jau esu kalbėjęs. Mirusi ne mano, o svainio žmona. Mano žmona vis dar gyva.

Kas tai per nesąmonės? Mano žmona Kim Juri mirė prieš aštuonerius metus? Kalbate visiškus absurdus. Niekaip negaliu suprati, kokiu tikslu uždavinėjate tokius klausimus, ką norite sužinoti? Nereikia sukiotis aplinkui, klauskite tiesiai šviesiai. Pasakysiu viską, nepraleisdamas nė menkiausios smulkmenos.

Žinoma. Mano žmona yra gyva ir sveika. Dabar miega tame viešbutyje, tame kambaryje, kuriame prieš dešimt metų praleidome pirmąją mūsų naktį. Žvelgiant į ramut ramutėliai miegančią žmoną, mano krūtinę užliejo džiaugsmas ir laimė, tad norėdamas juos sutramdyti išėjau laukan, kur jūs netikėtai užpuolėte mane, surakinote antrankiais ir atitempėte čia. Pakartosiu dar kartą: mano žmona ne mirusi.

Kas tai? Ar tai tik ne žmonos šeimos registro išrašas? Ką tai turėtų reikšti?

Kas čia dabar? Įrašyta, kad žmona mirė prieš aštuonerius metus? Kaip taip galėjo atsitikti? O! Prašau, tik nesileiskite suklaidinami šitokių nesąmonių. Ką reiškia kažkoks popiergalis? Sakau jums: mano žmona gyva ir sveika.

A, dabar supratau. Be jokio abejonės, tai uošvio darbas. Keletą dienų prieš tai, kai mes leidomės į povestuvinę kelionę, kuri nebuvo povestuvinė kelionė, jis pasikvietęs žmoną ir taip jai pasakęs:

– Jeigu nesiruoši klausyti manęs ir iškeliauji su tuo žmogumi, daugiau nebevadink manęs savo tėvu. Nes tu irgi man daugiau nebe duktė. Išbrauksiu tave iš šeimos registro, taip ir žinok.

Tačiau, nepaisydama jo žodžių, žmona vis dėlto iškeliavo su manimi, o įniršęs uošvis po dvejų metų galiausiai išbraukė ją iš šeimos registro, be jokios abejonės, taip ir buvo. Jis labai užsispyręs ir atkaklus žmogus.

O! Tačiau... Jau esu prieš tai minėjęs... Aš tikrai jo nekaltinu. Ir netgi negaliu kuo nors kaltinti. Kadangi jis yra mano žmonos Kim Juri, kurią myliu labiau už viską pasaulyje, tėvas, be to, visiškai taip pat kaip aš mylėjo ją.

Šiaip ar taip, noriu pasakyti, kad mano žmona gyva. Nors ir man yra taip buvę: kažkuriuo metu netikėjau, kad ji gyva.

Ką turiu galvoje? Net jei viską ir papasakočiau, jums bus sunku tai suprasti. Nes tuo tikrai sunku patikėti.

Labai seniai vieną kartą man prisisapnavo, kad žmona mirė. Bet tai buvo tik sapnas. Ilgas košmaras. Laimė, kai pabudau iš sapno, žmona buvo šalia. Kaip visuomet. Ir mes iki šiol laimingai gyvename, laimingesni ir būti negalime. Daugiau tokie košmarai nebekankins.

Taip. Tai atsitiko prieš aštuonerius metus, vėlyvą rudenį. Bet tai buvo tik košmaras, neįtikėtinai ryškus, kad atrodė kaip tikras. Tačiau man neatrodo, kad turėčiau jums pasakoti netgi savo sapnus. Todėl prašyčiau daugiau nebeklausinėti. Geriau leiskite paskambinti žmonai. Jei jūs jau apieškojote kambarį, jai turėjo širdis į kulnus nusiristi ir dabar tikriausiai slepiasi kur nors spintoje. Turi įprotį išsigandusi slėptis spintoje. Būtų gerai, jei nieko nebūtų nutikę...

Taip. Sapnavau, kad žmona mirė. Ar dabar patenkinti? Kuo mano sapnas susijęs su šia žmogžudyste?

Liepiate nesinervinti? Ir kaip dabar galėčiau nesinervinti? Suėmėte mane lyg niekur nieko, apieškojote kambarį, kuriame miega žmona... Kaip galiu nesinervinti? Be to, netgi neleidžiate paskambinti jai...

Taip. Viskas, ką sakiau, nuo pat pradžios iki pat galo, viskas buvo tik melas. Kadangi visiškai nesiklausote, ką jums pasakoju.

Ne.

Ir kas? Ką tai turėtų reikšti? Norite pasakyti – jei mano žmona mirė prieš aštuonerius metus, tai dėl to tampu svainio žudiku? Jei taip galvojate, tai taip ir parašykite. Būtinai pasirašysiu tokį dokumentą. Kadangi su tokiais netašytais stuobriais kaip jūs daugiau nebenoriu kalbėtis.

Ar bent suprantate, ką dabar pasakėte? Dar šią naktį mudu su žmona džiaugėmės meile. Jei tik nebūtumėte manęs suėmę, šiąnakt, iki pragystant gaidžiams, būtume dar keletą kartų pasidžiaugę karšta mudviejų meile.

O! Tokios malonios moters kaip mano žmona daugiau niekur nerasite. Tos visuomet saldžios lūpos, tas mielas šnibždesys, primenantis medų. Kaskart, kai apkabinu jos švelnų liemenį, mes tampame vienu kūnu, mane užvaldo noras ištirpti ir įsiskverbti po jos aksomine, drėgna, šilta oda. Tuo metu žmona švelniais judesiais glosto mano galvą ir visu kūnu priima mane. Lyg išmintingoji sesuo, kuri pasikaišiusi sijoną šluosto jaunesniajam broliui nosį.

Tačiau pastaruoju metu mes negalėjome taip dažnai džiaugtis aistringa meile kaip anksčiau. Kadangi ji dabar laukiasi. Ir visai nėra reikalo neteisingai suprasti, kad mūsų meilė atvėso. Džiaugiamės ja atsargiai, paslapčia, kad tik nepastebėtų žmonos pilve augantis vaikutis, ir dėl to ji tampa tik dar saldesnė.

Dar šį vakarą žmona, glostydama savo pilvą, taip šnibždėjo:

– Vaikeli! Juk nieko blogo, kad mamytė ir tėvelis džiaugsis meile? Mamytė ir tėvelis dabar trokšta vienas kito. Be to, ši naktis mums ypatinga. Prieš dešimt metų, būtent šią naktį, mamytė ir tėvelis pirmą kartą vienas kitą pažino.

Žiūrinti į savo pilvą ir pati sau šnibždanti žmona buvo tokia graži, tokia miela, kad nesusilaikiau neapibėręs jos ausų ir kaklo, kaktos ir nosies bučiniais. O ji pasitiko mane meiliu žvilgsniu ir švelniais judesiai, ir mes vėl tapome vienu kūnu. Po to ji iškart užmigo, o man žvelgiant į ramut ramutėliai miegančią žmoną, krūtinę užliejo džiaugsmas ir laimė, tad norėdamas juos sutramdyti išėjau pakvėpuoti grynu oru, kur buvau jūsų suimtas. Ir jei sakote, kad kambaryje nieko nėra, man kyla mintis, ar tik nebūsite suėmę ir mano žmonos.

13

Liepiate pačiam paskambinti žmonai? Puiku. Jei iškart būtumėte taip pasakę, viskas būtų buvę daug paprasčiau. Gal galėtumėte paduoti telefono ragelį?

Dėkoju.

Ne. Su antrankiais ant riešų šiek tiek nepatogu, tačiau galiu ir pats surinkti telefono numerį.

– Labas vakaras. Ar tai viešbutis?

– Gal galėtumėte sujungti su 203-iuoju kambariu?

– Taip, 203-iuoju.

Šaukimo signalas. Žmona tuoj išeis iš spintos ir pakels ragelį. Ir iškart viskas paaiškės. Na štai.

– O, brangioji. Tai aš.

– Ar nors kiek numigai?

– Taip saldžiai miegojai, kad bijojau tave pažadinti, tad išėjau vienas pakvėpuoti grynu oru.

– Kur dabar esu? Dabar esu... Labai gražioje vietoje. Bet ji labai toli nuo viešbučio, dabar naktis, pati niekaip nerasi.

– Kas čia gražu? Kaip čia geriau pasakius... Čia skraidžioja pulkai žuvėdrų, kaip matėme prieš dešimt metų. Pasirodo, kad visos tos žuvėdros suskrido čia.

– Ar žuvėdros skraido net naktį? Taip. Visai natūralu, kad taip klausi. Kadangi naktimis žuvėdros miega. Besisupdamos ant bangų. Bet čia viskas šiek tiek kitaip. Daugybė laivų ruošiasi naktinei žvejybai, todėl įjungti ryškūs prožektoriai. Tad žuvėdros skraidžioja visur, lyg būtų pamiršusios, kad dabar naktis. Tikrai darbštūs žvejai.

– Ar išplaukiau laivu? Ne, tikrai ne. Tačiau jūroje plūduriuojančių laivų tiek daug, kad net čia nuo jų šviesu lyg vidudienį.

– Man irgi gaila. Kaip būtų buvę gera tave pakelti ir čia atsivesti. Tačiau tu taip saldžiai miegojai, be to, negaliu pamiršti, kad laukiesi, todėl nesiryžau tavęs žadinti. O pastarąsias kelias dienas juk negalėjai gerai išsimiegoti. Be to, iš pradžių negalvojau, kad nueisiu taip toli. Maniau tik pakvėpuosiąs grynu oru ir, apsukęs ratą, iškart grįšiąs namo. Tačiau taip paskendau mintyse, galvodamas kaip pavadinti mūsų vaikelį, kurio tuoj susilauksime, kad nė pats nepastebėjau, kaip čia atsidūriau. Todėl pagalvojau, kad rytoj vakare reikės dar kartą čia ateiti, su tavimi.

– Kaip sugalvojau pavadinti mūsų vaikelį? Tai dar paslaptis. Pasakysiu grįžęs į viešbutį. Juk bet kokiu atveju tau irgi turi patikti tas vardas.

– Bent jau užsiminti? Gerai, duosiu užuominą, o tu gerai klausykis ir pati pagalvok. Kur labiausiai norėjai nuvažiuoti tuo metu, kai gyvenome užsienyje?

– Teisingai. Ir ko tame mieste buvo tiek daug?

– Teisingai. Būtent tai prisiminęs ir sugalvojau vardą vaikeliui.

– Tikrai ne tai. Pati pagalvok, ar protinga žmogui duoti vardą „Žuvėdra"? Jei duosime tokį vardą, tai vėliau, kai paaugs ir pra-

dės lankyti mokyklą, taps bendraklasių pajuokos objektu. Tas vardas tiesiog susijęs su žuvėdra.

– Ir ne tai. Pasakysiu grįžęs į viešbutį, tad nors ir labai nekantrauji, dar šiek tiek pakentėk. Tarp kitko, kol manęs nebuvo, ar kokie nors nepažįstami žmonės nebuvo atėję apieškoti kambario?

– Ar ne? Įsivaizduoju, kaip turėjai išsigąsti, kai jie į kambarį įsiveržė nė nepasibeldę.

– Ir kaip viskas baigėsi? Vėl slėpeisi spintoje?

– Taip ir pagalvojau. Tu labai smulki, tad šiame pasaulyje tikriausiai nėra spintos, kurioje negalėtum pasislėpti. Gerai padarei.

– Nesijaudink. Nieko rimta neatsitiko. Sako, kad tie žmonės viešbučio kambarį apieškojo dėl tikrai anekdotiško nutikimo šiose apylinkėse. Tačiau suprantu, kad visiškai nieko nežinodama turėjai išsigąsti, todėl iškart tau paskambinau.

– Kas tai buvo? Tik paklausyk, tikrai juokinga istorija. Jau keletą mėnesių visiems šio miesto gyventojams galvas skauda dėl dviejų beždžionių.

– Kokios dar beždžionės? Sako, kad kažkoks senas valstietis, gyvenantis kažkokiame kaime netoliese, nusipirko ir atsigabeno jas iš užsienio, kad pristatytų rinkti kankorėžių derlių. Šiose apylinkėse visuomet augo daug pušų.

– Man irgi iš pradžių buvo sunku patikėti. Kaip jam šovė į galvą mintis prie darbo pristatyti beždžiones? Bet, kai pasiklausiau, iškart viską supratau. Sako, kad tam valstiečiui priklauso didžiulis pušimis apaugęs kalnas ir kadaise jis uždirbo nemažai pinigų iš tų kankorėžių. Tačiau pušims augant valstiečio reikalai ėmė blogėti. Kuo aukštesnės ir storesnės pušys – tuo daugiau kankorėžių ant jų kabo.

– Ar ne? Pušims augant ant jų mezgasi vis daugiau kankorėžių, tačiau valstiečio reikalai ėmė blogėti, sunku suprasti kodėl. Bet jei pasiklausysi, iškart viską suprasi. Pušys, ne taip kaip ko-

kios obelys, augdamos šauna tiesiai į dangų. Tad kuo aukštesnės pušys, tuo sunkiau nuimti kankorėžių derlių. Tiesą pasakius, į jas ne tik sunku įlipti, tai ir be galo pavojingas darbas. Medžio viršūnėje kankorėžiai kabo kekėmis, bet tą derlių nuimti reikia daugybės pastangų ir darbo rankų. Be to, pastarosiomis dienomis kaimuose ir darbininkų nebėra, užmokestis baisiausiai išaugęs, tad jei nusisamdai kokį žmogų – visą uždarbį tenka atiduoti jam. Dabar supratai?

– Todėl tas valstietis ir sugalvojo tą gudrybę. Pamanė, kad viskas išsispręs nusipirkus beždžiones ir pristačius jas prie darbo. Juk beždžionės nuo pat gimimo karstosi po medžius.

– Tau jau juokinga? Aš irgi, nė neįsivaizduoji, kiek juokiausi klausydamasis šitos istorijos.

– Todėl valstietis sumokėjo didžiausius pinigus ir nusipirko dvi protingas, mokytas beždžiones. Dėl to net kalbėjosi su tolimojo plaukiojimo jūreiviais.

– Sako, kad pirmas keturias dienas beždžionių darbas pranoko valstiečio lūkesčius. Šokinėjo nuo šakos ant šakos, skynė ir metė žemyn kiekvieną kankorėžį, prie kurio tik prisiartindavo.

– Tikriausiai taip ir buvo. Žiūrėdamas, kaip beždžionės šokinėja iš medžio į medį ir spėriai renka kankorėžius, valstietis tikriausiai per daug užsisvajojo. Tikriausiai pagalvojo, kad jei beždžionės šitaip dirbs, tai jis, nieko nedarydamas, užkals didžiausius pinigus. Tačiau pasirodė, kad nepraėjus nė keturioms dienoms beždžionės ėmė tinginiauti. Joms tikriausiai nusibodo ir pušų sakų kvapas, ir tas kankorėžių rinkimas. Jos daugiau nebedirbo, tik žaidė šokinėdamos nuo šakos ant šakos. Apimtas nerimo valstietis užvertęs galvą žiūrėjo į beždžiones ant medžio šakų, bandė su jomis ir gražiuoju susišnekėti, ir iškeikė, tačiau nieko tuo nepasiekė. Ant pušų tupinčios beždžionės tik erzino šeimininką. Galiausiai jos pabėgo ir pasislėpė kažkur šitame mieste. Juokinga, ar ne?

– Kodėl žmonės apieškojo viešbučio kambarį? Taigi. Visai normalu, kad to klausi. Bet jei manęs pasiklausysi, iškart viską suprasi.

– Net neįsivaizduoji, kiek rūpesčių sukėlė šiame mieste besislapstančios beždžionės. Braunasi į svetimus kiemus ir rauna augančias gėles, nuo virvių nukabinėja džiūstančius skalbinius ir išmėto juos ant žemės, bet tai dar buvo galima nuleisti juokais, kaip linksmas išdaigas. Kartą jos paleido akmenį į mokyklos langą ir dūžtančio stiklo šukės pataikė praeiviui į kaktą. Prisiartina prie moterų ir be jokių ceremonijų pakeldamos jų sijonus padaro didžiausią gėdą.

– Aš irgi taip juokiausi, kad iki šiol pilvą skauda.

– O negalėjo jų pagauti todėl, kad jos labai greitos. Jas pagauti buvo mobilizuotos netgi rezervinės bei civilinės gynybos pajėgos, tačiau ir tos nieko nepešė. It Hong Kildongas jos netikėtai pasirodo tai vienoje, tai kitoje vietoje, tad niekam nepavyko jų pagauti.

– Teisingai. Kaip tik ir ruošiausi paaiškinti, kodėl tiems žmonėms prisireikė apieškoti ir viešbučio kambarius. Kadangi tos beždžionės turi įprotį naktimis slėptis penkių žvaigždučių viešbučių kambariuose. Tam, kad pavogtų viešbučio svečių cigaretes, o ypač jas domina aukštos kokybės cigarai. Jos žino, kad tarp penkių žvaigždučių viešbučio svečių pasitaiko ir rūkančių aukštos kokybės cigarus, atvežtus iš užsienio.

– Ar jos rūko? Nė nekalbėk. Kaip garvežiai, taip kaip aš kadaise. Ir ne bet ką: tik geros kokybės cigarus. Todėl šiame mieste kiekvieną naktį apieškomi penkių žvaigždučių viešbučių kambariai.

– Ar ne? Tu teisi. Jei jau dedasi tokie dalykai, tuomet prieš apieškant kambarius reikėtų iš anksto perspėti ir atsiprašyti svečių. Tačiau čia visi jau taip pavargę ir taip išsekę nuo tų kasdienių beždžionių gaudynių, kad neįstengia pagalvoti apie elementarų mandagumą. Taip jau atsitinka, kai visiškai išsenki. Tik per daug nesijaudink, brangioji.

– Tarp kitko, ką prisimeni apie įvykius hipodrome?

– Ar ne? Tai visiška mistika. Tai, kad daugybė žmonių tapo priklausomi nuo narkotikų ir mirė. Tačiau, brangioji, nevalia pamiršti, kad besižudančių žmonių buvo ir prieš atsirandant hipodromui. Kaip galiausiai baigėsi tiems žmonėms, kurie tas kalbas apie hipodromą priėmė už gryną pinigą ir keliavo vis į rytus? Argi jie nebaigė savo gyvenimo, skustuvo ašmenimis persipjaudami riešų venas?

– Taip. Tu teisi. Viskas dėl alksnio hipodrome. Bet kokiu atveju gerai, kad dabar nebėra žmonių, kurie baigtų savo gyvenimą tokiais šlykščiais būdais.

– Tarp kitko, brangioji, kadangi jau prakalbome, gal esi galvojusi apie gyvenimą ir mirtį?

– Žinoma, tu dar jauna, tad tikriausiai neteko apie tai galvoti. Mirtis tau – tik tolima ateitis, tad vien nuo minties apie ją turėtum pajusti begalinę tuštumą. Panašiai kaip pradinukams sunku patikėti, kad kada nors ir jie taps suaugusiais.

– Žinoma. Tai, kad nei iš šio, nei iš to pradėjau šitą kalbą, tau turėtų pasirodyti keista. Tačiau tikrai nieko kita neturiu omenyje. Tiesiog stoviu šioje ramioje pakrantėje, žiūriu į ant bangų besisupančias žuvėdras ir seniai pamiršti įvykiai hipodrome man vėl iš naujo iškilo prieš akis, tad taip ir prakalbau. Be to, juk ši naktis mudviem ypatinga.

– Ar galvoju, apie ką rašysiu kitoje knygoje? Tikrai ne. Paprasčiausiai iš naujo supratau, kad mirtis – tai nėra kažkas ypatinga, ir kažkodėl pajutau nenumaldomą norą šita mintimi būtent dabar tau pasakyti.

Supratau. Tuoj baigsiu, dar truputėlį palaukite. Jei vidury pokalbio netikėtai jį nutrauksiu, žmonai gali kilti įtarimų.

– Bet, brangioji, tu irgi apie tai pagalvok. Praėjo jau dešimt metų, kai mudu sėdome į traukinį ir pirmą kartą atvykome į šį miestą. Be to, jau dešimt metų kai mudu gyvename kaip vyras

ir žmona. Tačiau, dar kartą pažvelgus į tuos dešimt metų, ar neatrodo, kad jie pralėkė lyg viena diena?

– Ir tu taip jautiesi? Tai ir noriu pasakyti. Nežinau, kiek mums dar skirta: gal trisdešimt, gal keturiasdešimt metų, tačiau kai jie prabėgs, atrodys kaip kokios keturios dienos. Argi senovės poetai nėra sakę, kad gyvenimas prabėga kaip praplaukiantis debesis?

– Tai tiesa. Vien todėl negalima sakyti, kad gyvenimas neturi prasmės. Ypač pastarieji dešimt metų, vien todėl, kad visą laiką buvai šalia, jie man buvo tokie saldūs ir gražūs, lyg medaus statinė. Tikiu, kad ir toliau taip bus.

– Kadangi jau pradėjau, tai noriu pasakyti dar vieną dalyką. Ar pameni, kai praėjusį rudenį turėjome išsiskirti kelioms dienoms, kadangi buvau išvažiavęs į ekskursiją su studentais?

– Būtent. Tu irgi tai prisimeni. Nespėjęs grįžti iš kelionės aš, kaip tada mane pavadinai, lyg išdykęs berniukas puoliau prie tavo krūtinės. Ar žinai, kodėl tada taip elgiausi?

– Iki šiol negalėjau tau pasakyti, tačiau tas kelias dienas, praleistas be tavęs, iš tiesų maniau, kad mirsiu. Atrodė, kad nebejaučiu rankų ir kojų, stingo kiekvienas odos lopinėlis. Tikriausiai ir studentai kažką neįprasta išskaitė mano veide, nes susirūpinę kalbėjosi: „Ar tik nereikia važiuoti į ligoninę?" Taip sugadinau linksmą ir nuotaikingą ekskursiją.

– Nereikia rimtai į tai žiūrėti. Žinau, kad taip atsitiko tik todėl, kad paprasčiausiai buvau pasiilgęs tavęs. Iš tiesų tuo metu visas mano kūnas ir siela buvo sklidini ilgesio tau. Mano akys ilgėjosi tavo mielo veido, ausys – švelniai šnibždančio skaidraus ir draugiško tavo balso, nosis – iš tavo kūno sklindančio aromato, liežuvis – tavo salsvo liežuvio, kūnas – minkšto ir drėgno kiekvieno tavo lopinėlio. Kol visą laiką buvai šalia, nesupratau, tačiau visuomet man keli tik skaidriausius pojūčius. Todėl grįžęs iš kelionės taip beatodairiškai puoliau prie tavęs. Dabar supranti?

– Nemeluok. Tau viską teko iškęsti sekiojant paskui mane. Pastarieji dešimt metų turėjo būti nesibaigianti kančia. Be to, iki šiol kankiniesi dėl tos moters. Ir visa tai – tik mano kaltė.

– Aš irgi taip pat jaučiuosi. Būnant su tavimi visi sunkumai – lyg gražiausias nuotykis. Bet, brangioji, tau irgi reikia pagalvoti apie tai, kad ateis laikas, kai mirsiu. Taip jau yra: visi žmonės miršta.

– Aš kažkoks keistas šiandien? Bet tai savaime suprantama. Ši naktis mudviem ypatinga, tad negaliu negalvoti apie įvykius hipodrome. Šiaip ar taip, net ir po mano mirties tau negalima liūdėti. Vienuolis Heunas juk yra sakęs, kad gyvenimas ir mirtis – tai viena, gyventi – tai mirti, o mirti – tai gyventi. Jei pagalvosi, kad mirtis – tai tik gyvenimo dalis, o gyvenimas – tai tik mirties dalis, suprasi, kad nėra reikalo liūdėti. Be to, jei liūdėsi tu, liūdėsiu ir aš.

– Ar gali man tai pažadėti? Kad net ir po mano mirties neliūdėsi?

– Tai tiesa. Liūdesys – tai jausmas, protu jo neįmanoma kontroliuoti. Tačiau, labai pasistengus, šiek tiek įmanoma sutramdyti netgi emocijas.

– Puiku. Tuomet pažadėk dar vieną dalyką. Jei mirtų kitas žmogus, ne tik aš, tarkime, tavo brolis, pažadėk, kad neliūdėsi netgi dėl jo mirties.

– Kodėl netikėtai apie tai prakalbau? Tiesiog pagalvojau, kad mirtis dažniausiai ateina nekviesta ir išsiveda mūsų mylimus žmones. Pagalvok kad ir apie savo brolienę, mirusią prieš keletą metų. Ji juk buvo tikrai išmintinga moteris. Juk būtent ji pasiūlė šiek tiek atidėti uošvio laidotuves. Sakydama, kad reikėtų palaukti, kol ateisi ir pamatysi jį bent mirusį. Iš tiesų iki šiol negaliu patikėti tuo, kad toks geraširdis žmogus kaip ji taip netikėtai mus paliko.

– Taip. Jeigu jau mes jaučiamės tokie vieniši, tai ką jau kalbėti apie Sunamą. Po jos mirties man rankos nekilo ką nors daryti.

Tačiau pastaruoju metu ėmiau galvoti šiek tiek kitaip. Ji turėjo jai skirtą grafiką, todėl išskubėjo iš šio pasaulio anksčiau.

– Taip. Gyvenimas pilnas netikėtumų. Ir mirtis nėra kažkas ypatinga. Kai taip galvoji, supranti, kad jeigu net mylimas žmogus, tarkime, kad ir Sunamas, netikėtai mus paliktų, negalime netramdyti liūdesio. Net jei jis žūtų per autoįvykį ar būtų nužudytas kokio blogo žmogaus.

– Kodėl nei iš šio, nei iš to kalbu tokius baisius dalykus? Tiesiog... Šiandien pagalvojau, kad žmogus nėra apsaugotas nuo blogų netikėtumų. Ar Antrojo pasaulinio karo metais dujų kamerose nuodijami žydai prieš tai nors nutuokė, kas jų laukia? Tačiau tie dalykai vis tiek įvyko. Todėl ir kyla mintis, kad ir mes neliksime nuošalyje. Ar dėl ligos, ar dėl autoįvykio, ar nužudytas kokio blogo žmogaus, kiekvienas vieną kartą gimęs vėliau vieną kartą miršta.

– Tiesa. Jau gili naktis, tad laikas baigti šį pokalbį. Dar truputį pamiegok. Juk laukiesi.

– Ką labiau myliu: tave ar tavo pilve esantį vaiką? Žinoma, kad myliu jus abu. Be to, dar labiau myliu tave, vienu metu turinčią abu jus.

– Aš irgi tavęs taip pasiilgau, kad nebegaliu daugiau kentėti. Kai taip kalbuosi su tavimi, noriu pamatyti tavo šypseną.

– Gerai, tuomet baigiam. Saldžių sapnų, mano meile.

A! Kaip būtų gerai, kad dar šią naktį galėčiau grįžti pas žmoną.

Puikiai meluoju? O ką jūs būtumėte sakęs manim dėtas? Jei būtumėte manim, būtent, ar galėtumėte savo žmonai pasakyti, kad dabar esate kaltinamas jos brolio nužudymu, suimtas policijos, sėdite su antrankiais nuovadoje ir esate tardomas?

Kaip suprasti, kad ne tai turėjote omenyje? Tuomet ką turėjote omenyje, mane išvadindamas melagiu?

14

Ar mano žmona gyvena spintoje? Kas per klausimai? Kaip žmogus gali gyventi spintoje? Ji tik turi įprotį slėptis spintoje, kai labai išsigąsta.

Netgi tada... Netgi tada, kai ateina mano pirmoji žmona Jun Jongmi ir verčia mano namus, ji slepiasi spintoje ir tūno ten lyg pelė po šluota. Kad negirdėtų tos moters spiegimo, abiem rankom užsikemša ausis ir vienui viena verkia.

Kartą man grįžus namo, durys buvo plačiai pravertos, o Juri niekur nematyti. Iškart supratau, kad buvo apsilankiusi toji moteris. Todėl, uždaręs vartus ir paradines duris, ėmiau tvarkyti namus. Ir tik tada pabeldžiau į spintą:

– Brangioji, čia aš. Jau gali išlįsti, – pasakiau.

Tačiau ji nieko neatsakė. Pravėręs duris pamačiau ten susirangiusią žmoną išsigandusiomis akimis. Man taip jos pagailo, kad pats įlindau į spintą. Tą naktį praleidome ten, apsikabinę vienas kitą. Pabudęs pamačiau, kad buvau palindęs po žmonos marš-

kinėliais ir suspaudęs jos mielą krūtinę, o žmona, įbedusi nosį į mano kaklą, saldžiai miegojo.

Kada tai įvyko? Hmm. Net negaliu tiksliai pasakyti. Kadangi tokių įvykių buvo ne vienas ir ne du.

Ar gyvenant užsienyje toji moteris buvo apsilankiusi? Tik vieną vienintelį kartą. Vieną sykį ji kartu su kitais sektantais leidosi į „piligriminę kelionę" ir, nenutuokiu, kaip sužinojusi mūsų adresą, įsiveržė pas mus.

Žinoma, jai akys ant kaktos išsprogo. Pamačius, kaip laimingai gyvename, kaip mums nieko netrūksta.

Iš pradžių sakė niekur nevažiuosianti ir gyvensianti kartu su mumis. Tačiau neiškentė nė dviejų dienų ir išvyko. Tas dvi dienas ir aš, ir mano žmona turėjome daug reikalų, tad nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro būdavome išėję, todėl tai moteriai staiga tapo neramu svečioje šalyje, kurioje negalėjo net susišnekėti. Be to, artėjo metas, kai sektantai, su kuriais buvo atvykusi ir toji moteris, turėjo grįžti į Korėją. Todėl paskubomis iškeliavo.

– Aleliuja! Nuo moters širdyje susikaupusio skausmo net gegužės mėnesį gali snigti*, aleliuja! Aš dar sugrįšiu jums atkeršyti, – tepasakė išeidama.

Tačiau daugiau nebepasirodė. Tikriausiai suprato, kad net jei ir atvyktų, tik išleistų daugybę pinigų, o naudos nebūtų jokios. Rimtai mus kankinti ėmėsi jau gerokai vėliau, kai grįžome į Korėją.

O, kad ir kokie sunkumai mus ištikdavo, nė nesudrebėdavome. Kadangi pasitikėjome bei mylėjome vienas kitą, tad jokie sunkumai negalėjo mūsų palaužti.

* Korėjietiška patarlė apie sunkų moters gyvenimą.

Ką tai reiškia? Kada man ėmė tirpti rankos ir kojos, stingti kiekvienas odos lopinėlis?

A! Tikriausiai nugirdote, kaip apie tai ką tik telefonu kalbėjau su žmona. Nejaugi turėčiau netgi tai pasakoti, duodamas parodymus?

Jei taip norite, galiu papasakoti, tik ar šis mano pasakojimas bus naudingas tiriant nusikaltimą?

Ką sakote? Kad atskleistumėte nusikaltimo motyvą? Vadinasi, iki šiol galvojate, kad esu nusikaltėlis? Man staiga net oda pašiurpo. Kadangi taip kalbate, tikrai pradedu abejoti, ar tik nebūsiu nužudęs svainio. Bet tiek to, tiesiog atsakysiu į jūsų klausimą, kada prasidėjo tie simptomai, kada ėmė tirpti rankos ir kojos, stingti kiekvienas odos lopinėlis. Jei tik šis mano pasakojimas nors kiek padės atskleisti nusikaltimo motyvą.

Jei visai atvirai, sunku pasakyti, kada tai prasidėjo. Aiškus tik vienas dalykas: jei kelias dienas praleidžiu vienas, be žmonos, visuomet pasireiškia tie simptomai. Ar jums neteko to patirti? To pojūčio, kai oda tampa nejautri išoriniams dirgikliams?

Nieko neatsakote. Šiaip ar taip, šią naktį būtent aš turiu duoti parodymus, ne jūs. Šią naktį taip jau yra, kad man negalima neatsakyti į nesibaigiančius jūsų klausimus. Be to, stebite mane viską žinančiais veidais, lyg norėtumėte įrodyti tą savo spinduliuojančią galią.

Puiku. Tęskime. Ir apie ką aš kalbėjau?

A, teisingai. Sunku pasakyti, kada tai prasidėjo... Ne, tiksliai žinau. Pirmą kartą tai nutiko po mūsų vestuvių, dar gyvenant užsienyje. Kaip jau esu minėjęs, tuo metu dirbau gidu su iš Korėjos

atvykusiais turistais. Žinoma, nedirbau pilnu etatu, buvau valandininkas. Tad dirbdavau tik keletą valandų, net jeigu darbo diena ir užsitęsdavo, vakarais visada grįždavau namo. Tačiau vieną kartą teko dirbti visą savaitę, nė karto nepareinant namo. Reikėjo gidauti Korėjos parlamentarų bei smulkių ir vidutinių įmonių savininkų grupei, darbo buvo tiek daug, kad negalėjau nė sekundėlei nuo jų atsiskirti. O ką jau kalbėti apie apsilankymus įvairiose gamyklose ir vertėjavimą ten, reikėjo rezervuoti vietas golfo klubuose, vakarais užsakinėti merginas – mano telefonas buvo raudonas nuo skambučių. Manote, kad tik tuo viskas ir baigėsi? Kai kurie žmonės turėjo tokių absurdiškų pageidavimų, kad man buvo gėda juos vykdyti. Bevalgant restorane liepdavo iš kur nors gauti kočiudžiango ir tvendžiango*, į jų kambarius atvesti viešbučio darbuotojas, nesvarbu, kiek tai kainuotų. Cha! Visą laiką didžiavausi, kad esu valstybinio universiteto filosofijos dėstytojas, tačiau, jei visai atvirai, man yra tekę atlikti labai baisių dalykų, o tie žmonės į mane žiūrėjo ir kaip į sutenerį, ir kaip į savo tarną.

Šiaip ar taip, tą savaitę pirmą kartą pajutau, kaip ima tirpti rankos ir kojos, stingsta kiekvienas odos lopinėlis. Buvau visiškai nejautrus išoriniams dirgikliams, tad, net bedus adata, visiškai neskaudėjo. Išsigandęs, kad taip galiu ir numirti, lyg pamišęs plėšiau nuo savęs gyvą odą, iki kraujo kandžiojau liežuvį, galiausiai netgi masturbavausi. Galvodamas apie naivią ir nerūpestingą žmonos šypseną.

Ir vėliau, jei tik tekdavo kelias dienas praleisti be žmonos, būtinai prasidėdavo tie simptomai. Nuolat būdamas kartu sunkiai tai suvokdavau, tačiau jei tik tekdavo kelias dienas praleisti atskirai, iškart užplūsdavo jausmas, kokia ji man brangi. Suprasdavau, kad žiūrėjimas į žmoną, pokalbiai su ja, nuo jos sklindantis

* Korėjietiškos virtuvės ingredientai: aitriųjų pipirų ir raugintų sojos pupelių padažai.

aromatas, prisilietimas prie jos, visa tai būtini subalansuotam mano pojūčių būviui. Todėl kai būnu atskirtas nuo žmonos, tiems pojūčiams ima kažko trūkti. Ar jums taip nebūna?

Tarp kitko, visiškai nesprantu, kaip iš šio mano pasakojimo galima atskleisti svainio žmogžudystės motyvą.

Vienuolis Heunas? Bet apie jį jau pasakojau.

Na, bet jūs ir įtarus. Visai neseniai įtarinėjote, kad mano žmona mirusi, dabar sakote, kad melavau kalbėdamas apie vienuolį Heuną. Ir ką gi apie jį pamelavau?

Taip. Iš šios pusės žiūrint, tikriausiai galima pasakyti, kad viskas, ką iki šiol esu kalbėjęs apie mano ir jo santykius, yra melas. Ne, negalima sakyti, kad viskas buvo melas. Aišku viena, tiesa tai, kad daugiau niekas šiame pasaulyje nesigėrėjo mano žmona taip kaip jis. Kiekvieną sakinį baigdavo „mūsų gražioji princesė Noguk, mūsų gražioji princesė Noguk", nežinojo, kaip dar būtų galėjęs išreikšti savo pasigėrėjimą. Ir tai, kad praleidus pas jį keletą dienų ir susiruošus namo, jis visuomet palydėdavo mus iki pagrindinių vartų, kur žmonai į kišenę įkišdavo tai dvidešimt, tai trisdešimt tūkstančių vonų: saldainiams nusipirkti. Tai irgi ne melas.

Ir tai ne melas. Pirmą kartą su juo susitikome maždaug prieš devynerius metus, dar gyvendami užsienyje. Ir tai, kad grįžę iš užsienio iki šiol palaikome artimus ryšius, irgi yra tiesa.

Jei visiškai atvirai, jūs teisus. Mano teiginys, kad pirmą kartą susitikau su juo dėl to, kad gidavau jam, buvo melas. Tiesą pasakius, jo apsilankymo tikslas buvo ne kelionė. Mieste, kur tuo metu gyvenome, yra korėjietiška šventykla Čiogjonsa, o jis atvyko ten gyventi. Kažkurios dienos popietę mudu su žmona

išėjome pasivaikščioti upės šlaitu ir netikėtai radome tą vienišą šventyklą, pro vartus žengę vidun sutikome šlubą vienuolį, kuris pasikvietė išgerti arbatos. Taip susitikome pirmą kartą, nuo tada jis mus ir praminė „dūmijančiu mokslinčiumi" bei „princese Noguk". Maždaug po metų jis grįžo į Korėją, o dar po trejų – ir mes. Grįžę Korėjon vėl su juo susisiekėme ir negalėjome atsidžiaugti vėl galėdami susitikti.

Tačiau nesupraskite neteisingai. Na, aš šiek tiek sumelavau, tačiau man paprasčiausiai atrodė, kad, jei pradėsiu detaliai pasakoti kažkokį nereikšmingą nutikimą, mano pasakojimas tik užsitęs, tad tikriausiai šią naktį negrįšiu pas žmoną, tad taip išėjo tik norint viską papasakoti kuo paprasčiau, o ne todėl, kad būčiau norėjęs nuslėpti kažkokią ypatingą paslaptį.

Ne. Tai ne melas. Kaip jau esu minėjęs anksčiau, su juo bendraujame labai artimai, tačiau mūsų nesieja jokie religiniai ryšiai. Kadangi nei aš, nei žmona neišpažįstame jokios religijos.

Net nežinau. Nežinau, kaip vienuolis sužinojo, kad atvykome čia, bet ar tai būtinai reiškia, kad jis turi kokių nors antgamtinių galių? Niekada netikėjau, kad egzistuoja kokie paslaptingi gebėjimai, kuriuos žmonės vadina antgamtinėmis galiomis.

Ką gali žinoti. Gerai neprisimenu, tačiau visai gali būti, kad kažkada esu pasakęs kažką, kas jam pasitarnavo kaip užuomina. Taip. Kai susitinkame su juo, visuomet iki vėlumos kalbamės, gurkšnodami ryžių vyną, tad gerai ir neprisimenu, ką esu jam pasakojęs. Kad ir tai, kada, kur ir kaip susitikome su žmona. Tačiau dabar nieko neprisimenu. Kada, kur ir apie ką su juo buvo šnekėta.

Šito nežinau. Kodėl jis mano žmoną praminė princese Noguk. Galbūt dėl smailos nosytės, ilgo laibo kaklo mano žmonos išvaizda jam pasirodė šiek tiek užsienietiška, todėl ją taip ir pra-

minė. Be to, žiūrėdamas į tai, kaip mes gerai vienas su kitu sutariame, tikriausiai prisiminė pasakojimą apie karalių Kongminą ir princesę Noguk. Be to, kartais kalba mums sunkiai suvokiamus dalykus.

Pavyzdžiui? Pavyzdžiui... Pavyzdžiui, vieną kartą žiūrėdamas į mus, taip yra pasakęs: „Ir kuo gi užsitarnavai tokią karmą?" Tačiau iki šiol nesuprantu, ką tuo norėjo pasakyti.

Prašote plačiau papasakoti tą įvykį? Bet tai buvo taip seniai, kad dabar visko gerai ir neprisimenu.

Ar seniai tai buvo? Net nežinau. Gal prieš kokius aštuonerius metus. Tikrai. Tai tikrai įvyko prieš aštuonerius metus. Tada, kai nubudau iš košmaro, jis sėdėjo šaltu veidu lyg akmeninis Buda ir taip pasakė.

Norite sužinoti, kas įvyko prieš aštuonerius metus? Ir kas? Ar taip tikitės ką nors atskleisti?

Prieš aštuonerius metus, šaltą vėlyvo rudens vakarą grįžęs namo, radau žmoną mirusią. Pro atidarytą langą švilpė šaltas vėjas, o žmona gulėjo mirusi ant mėnesienos nutviekstos lovos. Nė neužsiklojusi. Ar dabar patenkinti?

Kas buvo mirties priežastis? Nė nežinau. Juk visa tai buvo tik sapnas. Sapnuojami įvykiai dažniausiai nebūna vienas su kitu kažkaip susiję. Tai galėjo būti ir širdies smūgis.

Taip, be abejonės tai buvo širdies smūgis. Žvelgiant į plačiai atvertą langą, buvo galima suprasti, kaip sunku ir tvanku jai buvo iki pat paskutinio atodūsio.

Glostydamas šaltą kaip ledas mirusios žmonos kūną kalbėjau:

– Brangioji, jau grįžau. Kelkis.

Tačiau ji nieko neatsakė. Todėl pirmiausia nuėjau į vonią ir ėmiau praustis. Ir visą laiką be perstojo garsiai su ja kalbėjausi. Kokią knygą tą dieną radęs bibliotekoje, kas buvę parašyta tos knygos kažkurio puslapio kažkurioje eilutėje. Tačiau žmona nieko neatsakė. Man staiga pasidarė be galo liūdna. Žmonos tyla, tokia keista ir neįprasta, man krūtinę raižė lyg peilis. Mečiau praustis ir ėmiau paskubomis šluostytis veidą bei plaukus. Griebiau šukas ir pradėjau šukuotis... Besišukuodamas negalėjau sutramdyti ašarų, kurios liejosi upeliais. Tokiu metu mano plaukus visuomet šukuodavo žmona, o tą dieną ji nė negalvojo taip daryti.

O! Tikrai nėra jokio reikalo taip rimtai klausytis mano pasakojimo. Šis pasakojimas – ne tikras atsitikimas, visa tai tebuvo sapnas. Kadangi, kaip jau galėjote įsitikinti, mano žmona ne mirusi, ji iki šiol gyva. Dabar tikriausiai saldžiai miega, kaip ir buvau liepęs. Kadangi pakalbėjusi su manimi telefonu nusiramino.

15

Gal galėčiau gauti stiklinę šalto vandens?

Dėkoju.

Prašote tęsti pasakojimą apie tą sapną, kurį sapnavau prieš aštuonerius metus? Tačiau nesuprantu, kodėl tai taip svarbu. Na bet gerai. Jei pageidaujate, tęsiu.

Ir kur aš sustojau?

A, tiesa. Pasakojau, kad man grįžus namo žmona gulėjo mirusi, šalta kaip ledas, o aš prausiausi, ploviau galvą. Taigi. Ploviau galvą, prausiausi. Daugiau nieko negalėjau daryti žiūrint mirusiai žmonai.

Nusiprausęs nuėjau prie jos lovos ir atsisėdau. O! Gulinti ant lovos, kuri buvo nutvieksta balkšvos mėnesienos, mirusi dvidešimtmetė mano žmona atrodė tokia liūdna, tokia graudžiai

graži! Glosčiau jos smailą nosytę, mielas lūpas, ausis, ilgą laibą kaklą, išbalusią kaktą ir skruostus. Galiausiai priguliau prie jos ir, apkabinęs sustingusį kūną, užmigau. Todėl kad buvau visiškai išsekęs: visą dieną bibliotekoje skaičiau Merlo-Ponti raštus.

Viskas, kas įvyko po to, taip blanku ir neryšku, kad gerai ir neprisimenu. Prisimenu tik vieną vienintelį dalyką: taip man apsikabinus žmoną išaušo, po to vėl sutemo, sutemus vėl išaušo, ir taip keletą kartų. Juk sapnuose dažnai taip pasitaiko, ar ne? O tai – tik mano prieš aštuonerius metus sapnuotas sapnas.

Ar tai viskas? Ne, tai ne viskas. Po to prasidėjo dar klaikesni dalykai, tokie ryškūs, lyg būtų vykę iš tikrųjų.

Namų šeimininkė pranešė policijai, man reikėjo duoti parodymus ir, nežinia iš kur sužinojęs, apsilankė vienuolis Heunas. Išgirdę blogas naujienas užeidavo mano ir žmonos draugai, guosdavo mane. Iš Korėjos skubiai atskrido netgi svainis.

Iš pradžių buvo labai susinervinęs. Tik įėjęs puolė mane, griebė už apykaklės ir apipylė antausiais. Tačiau, atrodo, greitai suprato, kad iš to nebus jokios naudos. Be to, aš ir pats atrodžiau lyg tuoj tuoj iškeliausiantis į kitą pasaulį. Todėl, tikriausiai suabejojęs tikrąja žmonos mirties priežastimi, paprašė atlikti skrodimą. Niekaip negalėjau sutikti su tuo, kad jos kūną pjaustys peiliais, tačiau kitos išeities nebuvo. Mane uždarė, kad netrukdyčiau, ir pradėjo operaciją.

Skrodimas parodė, kad mirties priežastis buvo širdies smūgis, tai yra miokardo infarktas. Todėl policija manęs daugiau nebetardė, o svainis atėjo paklausti, ką manau apie laidotuves. Tačiau aš tik verkiau įsikniaubęs į svainio krūtinę ir nieko negalėjau pasakyti. Todėl jis galiausiai nutarė daryti taip, kaip buvo pataręs vienuolis Heunas.

Ar mano žmonai buvo pasireiškę kokie nors simptomai? Tikrai ne. Jos širdis silpnoka, tačiau tikrai ne tiek, kad mirtų nuo širdies smūgio. Iš išorės ji gal ir atrodo gležna, tačiau iš tiesų yra gana tvirta. Jei būtų kitaip, ar prieš dešimt metų toji aštuoniolikmetė būtų galėjusi kartu su manimi, atvykti į šį tolimą žuvėdrų miestą, nepaisydama tėvo ultimatumo? Su manimi, galima sakyti, visišku našlaičiu, kurio visa šeima – tik sena močiutė.

Ar turiu močiutę? Dabar ne. Noriu tik pasakyti, kad tada dar turėjau močiutę.

A, tiesa! Tuo metu močiutė pardavė auksinį žiedą, kurį buvo mūvėjusi pusę gyvenimo. Tam, kad vienintelis vaikaitis galėtų apmokėti kelionės išlaidas, bėgdamas kartu su ta miela „mergyte". Taip. Prieš dešimt metų tą dieną su žmona galėjome atvykti į šį žuvėdrų miestą už pinigus, gautus pardavus močiutės auksinį žiedą. Kaip dabar jos ilgiuosi!

Tačiau močiutė paliko šį pasaulį taip ir neparagavusi maisto, kurį būtų paruošusi anūko žmona. Kai grįžome iš kelionės, jos gyvybė jau buvo užgesusi. Todėl, tik grįžę namo, iškart ėmėme rūpintis laidotuvėmis. Ar žinote, koks buvo pats pirmas darbas, kurį turėjo atlikti iš povestuvinės kelionės grįžusi jauna, tik aštuoniolikos metų nuotaka? Nuprausti močiutės lavoną ir apvilkti jį įkapėmis. Ak, ir kaip galėčiau pamiršti žmonos maloningumą, kai ji prausė močiutės kūną, vilko jį įkapėmis? Šiaip ar taip žiūrėsi, tai puikiausiai įrodo, kad ji labai tvirta.

Iškart po laidotuvių palikome šią šalį, kurioje manęs daugiau niekas nebelaukė, ir iškeliavome į tolimąjį užsienį.

Kaip tokia tvirta moteris kaip mano žmona galėjo mirti nuo širdies smūgio? Šito nežinau. Juk viskas vyko sapne.

Ką sakote? Ar nemanau, kad žmoną ištiko netikėtas širdies smūgis ir ji mirė dėl Jun Jongmi? Tiesą pasakius, tuo metu mane tardę užsienio policininkai irgi apie tai klausinėjo. Tačiau atrodo, kad nebuvo rasta jokių įrodymų, kad ji ten būtų pasirodžiusi. O aš taip sudėtingai netgi negalvoju. Juk būtų vaikiška pradėti įtarinėti tą moterį dėl kažko, ką susapnavau.

Matau, kad vis dėl kažko nerimstate, tad turiu priminti, kad visas šis pasakojimas apie žmonos mirtį tėra sapnas. Todėl tikrai būtų juokinga dėl ko nors įtarinėti tą moterį. Kad ir kaip jos nekęsčiau, įtarinėti dėl kažko, kas įvyko sapne, nebūtų išmintinga.

Prašote tęsti? Ką?

Tačiau kodėl turiu duoti parodymus apie tai?

Puiku. Jei taip norite, tęsiu. Kur aš sustojau?

Tiesa. Todėl svainis nusprendė daryti taip, kaip patarė vienuolis Heunas. O būtent: sudeginti žmonos kūną ir užsakyti septynerias pamaldas kas septynios dienos.

Tačiau jis ne iškart nusprendė klausyti vienuolio Heuno patarimo. Atkakliai tvirtino, kad mirusią seserį reikia pargabenti į tėvynę ir palaidoti tėviškės žemėje. Tačiau galiausiai nusileido vienuolio įtikintas. Pirma, kai vaikai miršta anksčiau už tėvus, jų krūtinę perveria durklas, tad jei svainis užsispirs gabenti sesers kūną į Korėją, tai tas pat, kas tėvui į krūtinę įsmeigti dar vieną durklą. Antra, nors oficialiai nesituokėme ir nekėlėme vestuvių, tačiau jau porą metų buvome pragyvenę kartu, o tai reiškia tą patį lyg būtume susituokę, tad, iš tos pusės žiūrint, Juri jau nebebuvo tos šeimos narė, tad velionės valia būtų jos pelenus išbarstyti šalia mylimo vyro. Trečia, nereikia pamiršti ir to, kad gyvenimas ir mirtis – tai viena, tad gyventi reiškia mirti, o mir-

ti – gyventi, todėl ir svainiui nevalia galvoti, jog su lavonu galįs elgtis kaip užsimanęs. Dar galima pridėti ir tai, kad vienuolis pažadėjęs rytais ir vakarais melstis, kad Juri atgimtų rojuje, jei laidotuvės bus patikėtos jam. Tad žmonos kūnas sudegė prieš mano, svainio, kelių užsieniečių draugų akis, o pelenai buvo išberti į upės vandenį svečioje šalyje.

Svainis negalėjo laukti, kol praeis keturiasdešimt devynios dienos. Jo laukė reikalai Korėjoje. Tad grįžo namo praėjus dviem dienoms po laidotuvių. Oro uoste belaukdamas lėktuvo į Seulą, taip kalbėjo verkdamas, kaktą įrėmęs man į rankas:

– Nuo šiol iki pat gyvenimo pabaigos tu būsi mano giminaitis, mano sesers vyras. Net jei dar kartą vestum.

Todėl taip atsakiau:

– Kad aš dar kartą vesčiau? Palikęs Juri svečioje šalyje, kaip dar kartą galėčiau ką nors vesti?

Tačiau nepamirškite, kad viskas, ką dabar pasakoju, ne tikras atsitikimas, o tik ilgas sapnas, kurį susapnavau kažkurią dieną. Ir visa tai pasakoju tik todėl, kad be perstojo manęs apie tai klausinėjote, man neliko kitos išeities.

Ar tai viskas? Ir tai dar ne viskas. Juk negaliu nepapasakoti, kaip galiausiai atsibudau iš to košmaro.

16

Išvykus svainiui, likęs vienas galiausiai skaudžiai pajutau tuštumą be žmonos. Žvelgiant į žmonos paliktus daiktus, mano krūtinę užgulė neįsivaizduojamas skausmas, negalėdamas jo sutramdyti verkiau dieną ir naktį. Pro langą įskriejęs vėjo gūsis aidėjo lyg žmonos žingsniai: iškart pastatydavau ausis, iš toli atsklidęs garvežio švilpimas rodėsi lyg žmonos balsas: kaipmat užgniauždavo kvapą. Tačiau ji kaip negrįžo, taip negrįžo.

Kai nebegalėdavau pakelti ilgesio, išeidavau laukan ir ištisą dieną vaikščiodavau, merkiamas lietaus. Vienui vienas sukdavau ratą po rato po turgų, parką su samanotomis statulomis, skersgatvį su sena bažnyčia, mažą kavinę, stovinčią balandžių pilnos aikštės gale, ūkanotą uostą, nuo lietaus šlapiais miško keliukais, eidavau visur, kur buvau vaikščiojęs kartu su žmona, ir taip, prisimindamas jos šypseną, linksmai klegantį balsą, vos girdimus žingsnius, leisdavau ištisas dienas.

Taip, praklaidžiojęs ištisą dieną, vakarais grįždavau į tamsų mūsų butą kiaurai permirkęs. Tačiau man tai būdavo pats nuo-

stabiausias ir stebuklingiausias metas. Grįždavau namo pravaikščiojęs ištisą dieną ir visiškai išsekęs, o žmonos atminimas tame ramiame bute atrodydavo dar aiškesnis ir ryškesnis. Vis atrodydavo, kad vos pravėrus buto duris prieš akis kaipmat pasirodys ji, šildys mano sušalusias rankas savo šiltu kvėpavimu, tik prisėdus prie stalo kažką paslaptingai šnabždėdama atneš vakarienę, atsisėdus ant senos sofos apglėbs mano galvą ir pasiguldys sau ant kelių. Kad neišbaidyčiau tų fantazijų, kurios buvo tokios ryškios, niekuomet nedegdavau šviesos, klaidžiodavau po tamsų butą lyg vaiduoklis.

A! Ar žinote, kas tada mane labiausiai kankino, ko labiausiai trūko? Žmonos prisilietimo. Jos šypsenos, šnabždesio, aromato... Viso to irgi trūko, tačiau tik prisiminus žmonos prisilietimą, krūtinę visuomet užliedavo nenumaldomo ilgesio banga.

Kadangi jau apie tai prabilau, turiu pasakyti, kad šiame pasaulyje daugiau nėra žmogaus, kurio oda būtų tokia švelni ir paslaptinga kaip mano žmonos. Visas jos kūnas, nuo galvos iki kojų pirštų galiukų, mane visuomet džiugindavo. Svajodavau tik apie tai, kaip mano suledėjęs kūnas ir sielą tirpsta panardinus veidą į jos glėbį ar kojas įspraudus tarp jos kirkšnių. Įsibrovus į tą šiltą drėgną vietą, atsigulus ant žmonos pilvo ir besiklausant jos mielo šnabždesio, visą mano kūną užliedavo neįsivaizduojama palaima. Iš tiesų tas smulkus žmonos kūnas man buvo lyg džiaugsmo sodas, slaptas gyvybės šaltinis. Praradus tokią žmoną, nuvyto visi mano kūno čiuptuvai, apmirė ir sustabarėjo visos ląstelės, o kūnas, rodės, girgždėdavo vos ką pajudinus, lyg būtų prikimštas šiaudų. Vis trokšdamas žmonos prisilietimo, iš spintos traukdavau paliktus rūbus, nirdavau į juos, gerdamas besisklaidantį jos aromatą, ir užmigdavau, susirietęs lyg krevetė. Tuomet vėl iš naujo pajusdavau, kad tikrąją meilę jaučiame tada, kai trokštame, ilgimės, prisimename tą prisilietimą.

Iš to mirtį primenančio miego mane pažadindavo svainio skambučiai, kurių kartais sulaukdavau. Jis tikriausiai baisiai jau-

dinosi, kad paliko mane vieną, todėl grįžęs į Korėją skambindavo bet kuriuo metu. Vis jaudinosi, ar tinkamai valgau, ar lankau universitetą, ar per daug nerūkau. Ir visuomet primindavo, kad mirę žmonės yra mirę, o gyviesiems skirta gyventi, tad jau laikas viską pamiršti ir pagalvoti apie save. Tačiau aš niekaip negalėjau pamiršti žmonos.

Be to, kartais aplankydavo ir mano bei žmonos draugai, užsieniečiai, kurie purtydami mane budindavo iš miego. Tuomet sodindavo į automobilį ir veždavo pasivažinėti palei jūrą, grįždami užsukdavome į mažą restoranėlį prie senos pilies sienų, kur užsakydavo kalvadoso. Tačiau visos jų pastangos buvo bevaisės, aš tik dar giliau klimpau į savo ligą: kai važiuodavome vingiuotu pajūrio keliu, kai kūnas atšildavo prie traškančio židinio restorane, visuomet galvodavau tik apie tai, kaip būtų gera, jei kartu būtų ir žmona, tad tik dar labiau kankindavausi.

Iš to ilgo ir slogaus sapno mane pažadino ne kas kitas, o vienuolis Heunas. Iš tiesų, jei ne jis, tikriausiai niekada nebūčiau pabudęs iš to beviltiško košmaro ir būčiau amžiams likęs toje svečioje šalyje, sužalotas ir suluošintas. Iš tų ilgų kančių mane pabudino būtent jis.

Kaip privertė mane pabusti iš to košmaro? Net aš to nežinau. Per kiekvienas pamaldas už žmonos vėlę jis tesakydavo, kad gyvenimas ir mirtis yra viena, visa tai tik sapnas, ir be paliovos mušdavo moktaką*. O! Tas moktako garsas, skambantis per kiekvienas pamaldas, amžiams atsisveikinant su žmona, buvo toks saldus! Ar žinote, apie ką galvodavau klausydamasis to garso? Jeigu sužinotų vienuolis, tikriausiai baisiausiai mane išbartų, išvadindamas tai šventvagyste, tačiau, girdėdamas monotoniškas maldas ir moktako barškėjimą, visuomet prisimindavau tas akimirkas, kai su žmona džiaugdavomės meile. Mano

* Moktakas – medinis mušamasis muzikos instrumentas, naudojamas per budistines ceremonijas.

kirkšnys pliauška į prakaituotas žmonos kirkšnis, jos dūsavimai, mano kaklą apsivejančios jos rankos... Kai galvodavau apie tai, mano galva nusvirdavo ir aš užmigdavau ant šventyklos grindų. Be to, per tas keturiasdešimt devynias dienas mano kūnas ir siela visiškai išseko. Net per sapnus girdėdavau nepaliaujamą moktako barškėjimą, iš niekur nieko atsklisdavo vienuolio murmesys: „Ir kuo gi užsitarnavai tokią karmą?", tačiau aš vis giliau ir giliau grimzdau į tą mirtį primenantį miegą. Ir taip besapnuojant staiga nuo stuktelėjimo bambukine lazdele per pečius grįžta sąmonė, plačiai atmerkęs akis matau: argi tai ne mano žmona saldžiai miega, apkabinusi mano rankas? Nustebęs ir apsidairęs suprantu, kad gulime ne ant šventyklos grindų, o namie, ant senos girgždančios lovos. Taip galiausiai pabudau iš to ilgo košmaro.

Žinoma, iš pradžių ir pats negalėjau tuo patikėti. Juk dalyvavau laidotuvėse, o dabar žmona guli šalimais.

Žvelgiant į tyliai kvėpuojančią, nekaltai miegančią žmoną, man ir pačiam kilo mintis: ar tik nesapnuoju. Tačiau tai nebuvo sapnas. Netgi pamaniau, ar tik vienuolis Heunas, besigailėdamas manęs, verkiančio dėl žmonos mirties, nebus suradęs kokios moters, visiškai tokios pat kaip žmona, ir paguldęs jos mano kambaryje. Todėl praskleidžiau rūbus ir pažvelgiau į jos krūtinę. Po kairiuoju žmonos speneliu buvo mažas apgamas. Patikrinau: ant tos baltos krūtinės tikrai buvo mažas apgamas.

Nė pats nepajutau, kaip apnuoginau tą gražią krūtinę, ir, bežvelgiant į saldžiai miegančią žmoną, mane iš tiesų užplūdo begalinis džiaugsmas. Tačiau iki to ir pats niekaip negalėjau patikėti. Juk kuo aiškiausiai prisiminiau, kaip visai neseniai buvau šventykloje, pamaldose už žmonos vėlę, o dabar ji grįžo ir guli šalimais. Todėl, nesuvaldydamas džiaugsmo ir laimės, ėmiau nesąmoningai glamonėti jos kūną. Tą saldžią krūtinę, tą mielą pilvą ir sėdmenis, tas lygias kojas, tą šiltą ir drėgną vietelę... Vis-

kas, ką liečiau, man tvirtino, kad be jokios abejonės prieš mane guli žmona.

Man taip ją beglamonėjant, žmona nubudo iš gilaus miego ir, abiem rankomis apsikabinusi kaklą, taip pasakė:

– Ir ką čia dabar darai, kodėl nemiegi? Jau užteks, miegok.

Kai žiūrėjau, kaip žmona vos krutina lūpas, negalėdama praplėšti užmiegotų akių, mano krūtinę vėl užliejo nesuvaldomo džiaugsmo banga. Pagautas aistros, stipriai apglėbiau žmoną ir taip pasakiau:

– Bet žinai, brangioji...

O ji vis kalbėjo tuo užmiegotu balsu, lyg bardama:

– Kas dar, koks čia dar „bet žinai"? Juk šią naktį jau keturis kartus buvai manyje. Ir vis dar neužtenka? O po to rytoj bibliotekoje knapsėsi visą dieną? – taip kalbėdama ėmė plekšnoti man per nugarą. Lyg bandydama užmigdyti vaiką.

– Bet žinai, brangioji, niekaip negaliu tuo patikėti, – pasakiau. Tuomet žmona sugriebė mano ranką ir uždėjo ant savo nuogos krūtinės:

– Ach! Juokdarys! Ir kuo gi dar negali patikėti? Jei jau taip sunku užmigti, paglostyk man krūtinę ir miegok.

Taip pasakiusi savo gražią krūtinę atidavė mano valiai ir vėl saldžiai užmigo. Ji pavakariais visuomet kietai miegodavo, todėl negalėjo nugalėti staiga užklupusio snaudulio. Tik tada supratau, kad galiausiai nubudau iš to ilgo košmaro, kuris sapnuose tęsėsi ištisas keturiasdešimt devynias dienas. Vėl apsidžiaugęs, kad šalimais guli žmona, sukaupęs visas jėgas apkabinau ją, kaktą, nosį, lūpas apibėriau bučiniais. Todėl ji dar kartą nubudo ir pasakė:

– O ne! Taip suspaudei, kad vos galiu prakvėpuoti.

Tad paleidau ją iš savo glėbio, o ji, čiupusi man už skruosto, kalbėjo purtydama:

– Na ir gražu! Ir ką man daryti su mokytoju, kuris elgiasi kaip išdykęs berniukas? Jei jau taip negali pakentėti, nieko nepadary-

si. Įeik į mane. Tačiau turėsi pažadėti vieną dalyką. Kai dar kartą į mane įeisi, privalėsi iškart užmigti, negali nė krustelėti. Ar gali tai pažadėti? – aš palinksėjau galva, tačiau ji tikriausiai negalėjo patikėti mano žodžiais, todėl tęsė aktišusi mažylį pirštą: – tada susikabinkime pirštais. Kad dar kartą į mane įėjęs, iškart užmigsi ir nė nekrustelėsi*.

Ji buvo tokia miela, tokia meili, kad nesusivaldžiau, įsikniaubiau į jos glėbį ir ėmiau verkti kūkčiodamas. Žmona prabilo nustebusi, lyg visi miegai būtų išlakstę:

– O ne! Kas tau?

Taip nubudau iš to klaikaus košmaro ir jau aštuntus metus gyvenu santarvėje ir meilėje su žmona, daugiau nė karto nebuvau kankinamas jokių blogų sapnų.

Kas per klausimas?! Ar tikiu, kad mirusi žmona grįžo? Kaip galite užduoti tokius klausimus? Juk sakiau, kad mano žmona nemirė. Tai, kad ji mirė, tebuvo sapnas, mano sapnas. Ji vis dar gyva. Juk patys girdėjote, kaip ką tik su ja kalbėjau telefonu.

* Korėjoje įprasta pažadą sutvirtinti sukabinant mažylius pirštus.

17

Ar ir kiti žmonės tiki tuo, kad mano žmona gyva? Kiti žmonės? Ką turite galvoje?

Norite pasakyti, kad taip kalbėjo toji moteris? Jun Jongmi? Kad mano žmona Kim Juri mirė prieš aštuonerius metus? Gal galėtumėte daugiau nebekalbėti apie tą moterį? Ji tenori nuslėpti, kad pačios vedybinis gyvenimas sugriuvo dėl jos pačios nesugyvenamo charakterio, todėl visur skleidžia paskalas, kad viskas prasidėjo po to, kai pasirodė moteris vardu Kim Juri. Žinoma, ji norėtų, kad mano žmona būtų mirusi. Šiame pasaulyje nėra kito tokio žmogaus, kuris nekęstų mano žmonos taip kaip ji. Pakartosiu dar kartą: nesvarbu, kas ką kalba, bet mano žmona gyva. Juk patys girdėjote. Kaip ką tik su ja kalbėjau telefonu.

Žinoma, kad taip. Gyvut gyvutėlė.

Koks skirtumas, ką kalba kiti žmonės? Mano žmona tikrai gyva.

Tikrai taip. Tai tiesa. Jei atvirai, pradžioje ir pats buvau sutrikęs. Be to, praėjus dviem dienoms po to, kai žmona grįžo... ne, praėjus dviem dienoms po to, kai nubudau iš to ilgo košmaro, iš Korėjos paskambino svainis ir kalbėjo keistus dalykus.

Ką jis kalbėjo? Visų pirma paklausė, ar gerai išsimiegojau, pasiteiravo, ar papusryčiavau. Šiek tiek nesuprasdamas tokio neįprasto svainio elgesio, atsakiau, kad išsimiegojau gerai, kad kaip tik ruošiuosi pusryčiauti. Tuomet svainis apsidžiaugė, kad mano balsas jau skaidresnis, ne toks kaip anksčiau, ir ėmė tarsi raminti mane, kalbėdamas, kaip man turėję būti sunku vienam dalyvauti pamaldose už mirusios vėlę.

Po tų visiškai netikėtų žodžių man pasirodė, lyg vėl būčiau grįžęs į praeitos dienos košmarą. Todėl įsitempęs paklausiau:

– Pamaldos už mirusios vėlę? Ką turi omenyje? Ar kas nors mirė?

Svainis tik giliai atsiduso, kažką numykė, tačiau nieko neatsakė. Todėl toliau jį spaudžiau:

– Gal galėtum pasakyti, ką dabar galvoji? Ar tik ko nors nepainioji? Juk nenori pasakyti, kad mirė Juri?

Kitame laido gale vėl pasigirdo tik gilus atodūsis, tačiau jokio atsakymo nebuvo. Tą akimirką supratau, kad nevalia prarasti savitvardos, tad tik dar tvirčiau pakartojau:

– Tiesiog norėjau pasakyti, kad vakar naktį sapnavau blogą sapną. Sapnavau, kad Juri mirė, dalyvavau jos laidotuvėse, o vėliau Čiogjonsos šventykloje buvo užsakytos pamaldos už jos vėlę. Šiandien ryte galiausiai nubudau iš to klaikaus košmaro, ir štai – kalbi kažkokius keistus dalykus. Pamaldos už mirusios vėlę. Todėl man pasirodė, lyg būčiau vėl grįžęs į vakardienos košmarą. Gal šis pokalbis irgi tik sapnas?

Man taip paklausus, svainis nieko neatsakė. Todėl tęsiau:

– Tačiau ji sveikut sveikutėlė, jai nieko nenutiko. Dabar trumpam išėjusi, nupirkti duonos pusryčiams.

Tik tada svainis pradėjo labai susijaudinęs murmėti, lyg kalbėtų pats su savimi:

– O ką aš sakiau? Argi nekalbėjau, kad miręs žmogus jau mirė, o gyviesiems reikia toliau gyventi? Gerai, tiek to, atvažiuok nors trumpam į Korėją.

Todėl tvirtai pasakiau:

– Kalbi visiškai taip pat, kaip buvai kalbėjęs vakar mano sapne. Atrodo, kad netiki manimi: Juri nemirė. Mudu visą naktį praleidome kartu. Jei vis dėlto negali manimi patikėti, liepsiu, kad pati paskambintų tau, kai grįš.

Tačiau svainis berods nė nesiruošė manęs klausyti, kalbėjo taip, lyg rengtųsi tuoj tuoj pravirkti:

– Jei neužtenka pinigų kelionei, atsiųsiu. Būtinai apsilankyk Korėjoje.

Kai padėjau telefono ragelį, buvau visiškai apstulbęs.

Ar žmona tą dieną pati paskambino broliui? Ne, tą dieną negalėjo paskambinti.

Po kiek laiko grįžo namo, nupirkusi duonos ir laikraščių. Jai pasakiau, kad tuoj pat paskambintų broliui į Seulą. Tačiau ji pažiūrėjo labai keistai ir pasiteiravo, kodėl staiga nei iš šio, nei iš to turėtų skambinti į Korėją, tarptautiniai pokalbiai juk tokie brangūs. Tad išdėjau viską, kaip buvo. Kad sapnavęs ją mirusią, mes surengę laidotuves, vėliau užsakę pamaldas už mirusios vėlę, ir kad ką tik skambinęs svainis kalbėjęs keisčiausius dalykus. Žmona tik pašnairavo į mane ir, nutaisiusi mažos mergaitės balsą, prabilo:

– Ir kaip turėtum manęs nekęsti, taip, būtent nekęsti, kad sapnuoji mane mirusią.

Taip kalbėdama ji atrodė tokia miela, tokia maloni, kad nesusilaikęs čiupau ir pasisodinau sau ant kelių. Ir, sučiupęs jai už minkšto skruosto ir mielos nosies, pasakiau:

– Brangioji! Pažadu, kad daugiau nebebus taip, jog tavęs nekęsčiau, tad nepalik manęs net sapnuose.

O! Ar kada nors dar išauš toks skaistus ir gražus rytas?

Kodėl negalėjo paskambinti? Taigi. Prieš pusryčius dar kartą liepiau. Tuoj pat paskambinti svainiui. O žmona kalbėjo taip, lyg tai būtų didžiausias absurdas:

– Ir kas tada, ką jam pasakyti? Kad vakar vakare sapnavai mane mirusią, bet iš tikrųjų aš gyva? Ar jis tada nepagalvos, kad išsikrausčiau iš proto?

Teko ją raminti ir galiausiai įtikinau paskambinti svainiui. Tačiau telefonas buvo užimtas. Pabandžiau skambinti aš, bet ir vėl tas pats. Tad susėdę vienas prieš kitą ėmėme pusryčiauti, ir bevalgant visai iš galvos išgaravo, kad reikia paskambinti į Korėją. Valgėme ką tik iškeptą duoną, ji buvo tokia skani, o ją bežiaumojanti žmona tą dieną atrodė ypač miela ir įdomi.

Kokia buvo kitų žmonių reakcija? Dėl ko?

Jei visai atvirai, tai ir kiti žmonės reagavo keistokai. Kai tą dieną pasirodžiau universitete, mano draugai užsieniečiai mane pasitiko ypač džiaugsmingai. Lyg būčiau pasirodęs po ilgo laiko. Be to, tie, kurie lyg ir turėjo kažką žinoti, reiškė man užuojautą dėl žmonos mirties, lyg būtų girdėję kokias blogas naujienas. O keisčiausia, kad net profesoriai man spaudė ranką nutaisę liūdniausius veidus. Iš tiesų man pasirodė, lyg vėl būčiau grįžęs į praeitos dienos košmarą.

Ir ką tuomet dariau? Iš pradžių visiems sakiau, kad mano žmona nemirusi, ji vis dar gyva. Tačiau iškart supratau, kad nėra

jokio reikalo taip kalbėti. Kadangi, man taip kalbant, aplinkiniai tik stebėjo mane susirūpinusiais veidais ir nieko nesakė. Tarsi jiems būtų buvę be galo manęs dėl kažko gaila. O aš negalėjau pakęsti tokių jų žvilgsnių.

Visi, išskyrus vieną vienintelį žmogų, manė, kad tai, ką buvau sapnavęs, įvyko iš tikrųjų.

Taip. Kaip ir spėjate, tai buvo vienuolis Heunas.

Kai pamačiau, kaip keistai reaguoja mokykloje sutikti žmonės, man vėl ėmė drebėti širdis. O labiausiai sutrikau dėl to, kad, nors nebuvau praleidęs nė vienos paskaitos, dabar jų turinio visiškai nesupratau, kažkuriuo momentu buvo pažengta gerokai į priekį. Todėl vėl pasivaideno, kad kartu su žmona praleista naktis ir tas rytas tebuvo sapnas, o tai, kad ji mirė prieš penkiasdešimt dienų – realybė. Rodėsi, kad žemė po kojomis prasivers. Vos atgaudamas kvapą parskubėjau namo, o ten žmona tvarkėsi lyg niekur nieko. A! Galbūt prieš kelias sekundes buvau matęs visiškus niekus, tačiau vėl išvydęs žmoną prieš savo akis buvau toks laimingas ir dėkingas, kad man net akių kampučiai sudrėko.

– Kodėl taip anksti grįžai? – lyg kažką įtardama paklausė žmona, išvydusi mane įeinantį pro duris. Atsakiau jai, ieškodamas pasiteisinimo:

– Tiesiog... šiek tiek skauda galvą...

Tuomet ji priėjo prie manęs, susirūpinusi palietė kaktą ir tarė:

– Todėl, kad visą tą laiką tik mokeisi, nė minutėlei neatsitraukdamas nuo knygų. Taip ir būna, kai dieną naktį tik mokaisi. Gerai. Šią dieną praleisk namie, pasiilsėk.

Taip jai atsakiau:

– O ką, jeigu išeitume kur nors pasivaikščioti, užuot ilsėjęsi namie? Su tavimi pasivaikščiojus kaipmat praeis visi galvos skausmai.

Man taip pasakius, žmona tik šyptelėjo:

– Na, jei su manimi linksminsiesi, man belieka tik sutikti, – taip pasakiusi paskubomis užsimetė megztinį. Ir ištiesė ranką tardama: – Na, eime.

Čiupau žmonos ranką ir žengiau pro duris, tačiau tik išėjęs iš namų supratau, kad visiškai neįsivaizduoju, kur norėčiau nueiti. Tuomet netikėtai prisiminiau Čiogjonsos šventyklą. Tad mudu per kalvą, palei upę, kur praėjusios nakties sapne buvau išbarstęs žmonos pelenus, pasukome šventyklos link.

Vienuolis mus sutiko taip pat džiaugsmingai kaip visada, jo elgesys nebuvo nė kiek pasikeitęs:

– Sveiki, ir ką gi galėčiau duoti mūsų gražiajai princesei Noguk? Štai, kažkas iš Korėjos atsiuntė džiovintų persimonų, paragausi?

Taip kalbėdamas iš spintos ištraukė džiovintų persimonų. Su mumis kalbėjosi visiškai taip pat kaip visada, niekas nebuvo pasikeitę. Net neįsivaizduojate, kaip tą dieną jam buvau už tai dėkingas. Be to, buvo visiškai aišku, kad jis mato mano žmoną.

Tačiau, pasinaudojęs proga, kai žmona trumpam pasišalino, papasakojau apie praėjusios nakties sapną, apie keistą pokalbį telefonu su svainiu, apie neįprastą aplinkinių elgesį su manimi apsilankius universitete. Išklausęs manęs vienuolis sumurmėjo, lyg kalbėtų pats su savimi:

– Argi nesakiau, kad gyvenimas ir mirtis – viena, tad gyventi ir būti mirusiam – vienas ir tas pats, argi nesakiau, kad sapnas ir realybė – viena, tad tai, ką sapnuoji ir kas vyksta iš tikrųjų, – vienas ir tas pats?

Mane trikdė tie dviprasmiški vienuolio žodžiai.

– Ar tai, kad gyvenimas ir mirtis – viena, reiškia, kad mano žmona dabar mirusi? Ar tai, kad sapnas ir realybė – viena, reiškia, kad viską, kas dabar vyksta, paprasčiausiai sapnuoju?

– Visa tai priklauso tik nuo tavęs, rūkantis mokslinčiau. Argi

mokytojas Vonhio nėra sakęs, kad viskas priklauso tik nuo mąstymo? Viskas, kas vyksta aplinkui, tėra tavo minčių vaisius.

Kalbėjo sėdėdamas lyg akmeninis Buda, o aš iškart netekau jėgų po tokių jo žodžių.

Tarp kitko, o ką jūs dabar norite išgirsti? A, tiesa! Juk norite įsitikinti, kad būtent aš nužudžiau svainį? Taigi, ir kaip jums dabar atrodo, išgirdus mano parodymus? Ar aš panašus į svainio žudiką? Jei taip negalvojate, prašyčiau tuojau pat mane paleisti. Būtų gerai grįžti į viešbutį ir nors valandėlei nusnūsti. Jau visiškai išsekau.

18

Tai – tiesa. Bet... Ką tai turi bendra?

Taip. Tai – tiesa. Visi, išskyrus vienuolį Heuną, iki galo negalėjo patikėti, kad mano žmona gyva.

Tarkime... Tarkime... Praėjus kelioms dienoms po to įvykio, keletą draugų pakviečiau kartu pavakarieniauti. Norėjau parodyti, kad mano žmona iš tiesų gyva. Tarp pakviestųjų buvo ir profesorius Daninosas.

Kas per žmogus tas profesorius Daninosas? Jis buvo filosofijos profesorius, kurį praminėme detektyvu Kolambu. Prilipdėme tokią pravardę, nes, pirma, jis be perstojo rūkė, antra, visuomet vilkėjo seną purviną lietpaltį ir, trečia, nuostabiai protingai dėstydavo Heidegerio filosofiją. Iš tiesų šiame pasaulyje nėra kito tokio žmogaus, kuris sugebėtų išdėstyti Heidegerį taip paprastai ir aiškiai kaip jis. Jei ne jis, tikrai taip gerai neišmanyčiau Heidegerio teorijos.

Profesoriui Daninosui buvo per penkiasdešimt metų, tačiau gyveno vienas. Jaunystėje buvo vedęs, tačiau netrukus po vestuvių žmona mirė. Sako, kad ji mėgino į sieną įkalti vinį, užsilipo ant kėdės, tačiau, kėdei slystelėjus, nugriuvo ir mirė nuo smegenų sukrėtimo. Dėl to jis jautė kaltę visą gyvenimą ir liko vienas. Kaltę dėl to, kad, jei pats būtų įkalęs vinį, žmona nebūtų mirusi, tad manė praradęs žmoną dėl savo paties nedėmesingumo. Tikriausiai todėl kartais auditorijoje pasirodydavo nesiprausęs ir susivėlęs. Galbūt tokia jo išvaizda moterims sukeldavo motinišką meilę, nes tarp studenčių buvo daugybė tokių, kurios visai be reikalo jaudindavosi dėl jo.

Atleiskite. Atrodo, kad visiškai be reikalo vienas pats užsiplepėjau. Apie ką kalbėdamas taip nuklydau į lankas?

A! Taip. Tiesa. Tą dieną vakarienės pakviečiau netgi profesorių Daninosą. Kadangi jis labiau už kitus liūdėjo ir reiškė užuojautą dėl žmonos mirties.

Tarp kitko, išgirdusi, kad pakviečiau netgi profesorių Daninosą, mano žmonos draugė Vera susirūpinusi pasisiūlė pagelbėti. Paklausė, ar negalėtų padėti ruošti maistą. Tačiau aš labai mandagiai atsisakiau. Visų pirma, visiškai pasitikėjau žmonos kulinariniais įgūdžiais, be to, galvojau, kad man padedant ji puikiausiai priims svečius.

Pakviečiau juos visus nė žodžiu neužsiminęs žmonai, todėl ėmiau šiek tiek nerimauti. Labiausiai jaudinausi dėl to, kad mums patiems vos užteko pinigų pragyventi, o čia netikėtai pasikviečiu daugybę svečių.

Kai pasakiau, kad pakviečiau netgi profesorių Daninosą, atrodo, žmona iš pradžių šiek tiek sutriko. Bet jau kitą akimirką plačiausiai šypsodamasi pasakė:

– Gerai. Kiek galime gyventi vien draugų padedami? Juk visai natūralu kartais pasikviesti artimus draugus ir kartu bent jau pa-

vakarieniauti. O tai, kad toks didis žmogus kaip profesorius Daninosas taip mielai priėmė kvietimą, mums bus tik didžiausia garbė.

Taip pasakiusi nuo tos dienos ėmė ruoštis sutikti svečius.

Atleiskite, gal galėčiau gauti dar vieną stiklinę šalto vandens? Troškulys visiškai išdžiovino burną.

Dėkoju. Na, tuomet tęsiu.

Ji pirmiausia smulkia rašysena sąsiuvinyje susirašė tos dienos meniu. Be to, pasižymėjo, kokie ingredientai reikalingi gaminant kiekvieną patiekalą ir kur galima viską gauti. Tą sąrašą iki šiol saugau stalčiuje savo kambaryje. Pagalvojau, kad vėliau tai bus nuostabus prisiminimas, todėl saugau jį slapčia nuo žmonos. Be to, ką gali žinoti. Kada nors tai gali tapti įrodymu teismo salėje... Man sunku net įsivaizduoti, ką dabar galvojate ar ką ruošiatės su manimi vėliau daryti.

Šiaip ar taip, kai tik pamačiau tą sąrašą, vėl susirūpinau. Nes supratau, kad norint nupirkti visą tą gausybę produktų mums tikrai pritrūks pinigų, nebent žmona žino kokių stebuklingų metodų. O ji, be menkiausio rūpesčio veide, ne, spinduliuodama paslaptingu džiugesiu pasakė. Pasakė, kad reikės daug ką nusipirkti, tad gal galėčiau eiti kartu. Į turgų nuėjau kartu su ja.

O ten ji pirko geriausios kokybės mėsos, žuvies, vaisių, daržovių, įvairiausių prieskonių, paties geriausio vyno ir kalvadoso, apie kuriuos neleisdavome sau nė pagalvoti, pastis bei butelį šampano. Be to, teko važiuoti ir į gana toli esančią kinų parduotuvytę, nes reikėjo nupirkti bambukų ūglių, gero sezamų aliejaus, Pekino kopūstų ir stambios druskos sūdymui, songi grybų, kreivabūdžių, džiovintų krevečių, sojų varškės, cinamono žievės, imbiero, maltų aitriųjų pipirų, sojų padažo, krakmolo, ryžių vyno maisto gaminimui. Ir dar ji pasakė, kad negalima neužeiti į indų parduotuvę, kur įsigijome keletą virtuvės reikmenų.

Kadangi žmonos piniginę pažinojau ne blogiau nei save patį, man buvo labai įdomu, iš kur ji turi pinigų sumokėti už visus

tuos brangius produktus. Tik vėliau sužinojau, kad tos dienos vakarienei išleidome pinigus, kuriuos svainis buvo atsiuntęs man, lėktuvo bilietui, kad bent trumpam apsilankyčiau Korėjoje.

Buvome prisipirkę daugybę produktų, tačiau žmona turėjo dar vieną rūpestį. Tuo metu mūsų namuose buvo tik pora indelių ryžiams, pora lėkščių, dvi poros pagaliukų ir du puodeliai kavai, tad jų tikrai neužteks norint priimti tiek svečių. Todėl jos paprašytas apsilankiau pas keletą jos draugų ir pasiskolinau indų, stalo įrankių, taurių, padėklų. O žvakidę ir rinkinį arbatai teko skolintis iš Čiogjonsos. Be to, iš kaimynų pasiskolinau keletą kėdžių.

Kai baigėme ruoštis, žmona ėmėsi darbo. Pekino kopūstus perpjovė per pusę ir užsūdė, smulkiai supjaustė mėsą ir užmarinavo, iš žuvies ištraukusi ašakas gražiai apkepė, apvirė bambukų ūglius, kiaušinį išplakė su krakmolu... Viską darė tiksliai, niekur neužkliūdama, pagal iš anksto mintyse susidarytą planą. Žiūrėdamas į žmoną, triūsiančią kaip bitutė, stebėdamas jos vikrias rankas, nežinojau, kur ir kaip turėčiau padėti, tad tik bėgiojau sutrikęs. Ji kartais paprašydavo ką nors padaryti. Tačiau tai visuomet būdavo koks nors paprastas ir lengvas darbelis. Tarkime, nulupti česnaką, ant stalo ištiesti staltiesę, viduryje pastatyti gėlių vazą ir panašiai. Beje, kartais paprašydavo paragauti ir patikrinti, ar netrūksta druskos.

Žinoma. Kai atėjo laikas, žmonės ėmė rinktis vienas po kito.

Tą vakarą pati pirmoji pasirodė žmonos draugė Vera. Ji, be jokios abejonės, labai rūpinosi manimi, tad atėjo gal valandą anksčiau ir paspaudė durų skambutį.

– O, kaip skaniai kvepia! – iškart sušuko Vera, kai tik atidariau duris. Įleidau ją vidun, pasodinau ant kėdės ir atnešiau išgerti. Tačiau žmona buvo taip užsiėmusi, kad neturėjo laiko pasitikti Veros. Tuo metu viskas virė, kepė, gruzdėjo, tad ji nė akimirkai negalėjo išeiti iš virtuvės.

– Gal galėčiau kuo nors padėti? – paklausė Vera. Todėl jai atsakiau:

– Nė nežinau, kuo būtų galima padėti. Puoliau padėti, visiškai nesuprasdamas, ką reikėtų daryti, tačiau supratau, kad daugiau trukdau nei padedu, tad dabar tik šiaip slankioju.

Man taip pasakius, Vera paklausė nieko nesuprasdama:

– Nori pasakyti, kad virtuvėje dabar kažkas yra ir ten dirba?

Tad taip tariau:

– Kaip tai kažkas? Ten dabar Juri, dirba vienui viena.

Nieko man neatsakiusi, man net nespėjus jos sulaikyti, Vera nuskubėjo į virtuvę. Įėjusi sušuko nustebusi:

– O! Kaip galėjai pagaminti tiek nuostabių valgių be niekieno pagalbos?

Kam buvo skirti tie žodžiai? Žinoma, kad mano žmonai. Jos linksmai pasisveikino, o aš, viena ausimi klausydamasis, kaip dvi moterys linksmai šnekučiuojasi, palengva grimzdau į geriausio pastis aromatą. Vera puolė padėti, ant stalo pamerkė gėlių, suskaičiavusi ateisiančius žmones padėjo lėkščių, atnešė taures, uždegė žvakę. O, ar mano gyvenime dar bus tokia diena, pilna palaimos? Atrodė, kad netikėtai tapau turtuoliu.

Žinomą. Septintą valandą sugužėjo kiti svečiai. Profesorius Daninosas, Erikas, Filipas, Brajanas, Keris, Patris, Lora, Semas, Alisa, An Mari... Plačiai pravėrę duris su žmona pasitikinėjome svečius. Kadangi Vera sukosi virtuvėje vietoj žmonos, ji turėjo laiko nusiprausti, persirengti, susišukuoti ir pasitikti ateinančius svečius.

Kai visi susėdo, Vera, padėdama žmonai, atskubėjo su aperityvu. Atnešė ir lėkštę, pilną plonai pripjaustytų songi grybų. A! Iki šiol negaliu pamiršti nei tų grybų skonio, nei aromato, nei kaip visi susirinkusieji žiūrėjo į juos. Ypač profesorius Daninosas taip nustebo jų paragavęs, kad sušuko:

– O! Skonis visai toks pat kaip tų grybų, kuriuos valgiau Tokijuje prieš septynerius metus, kai buvau pakviestas dėstyti Tokijo universitete. Bet tikrai galiu pasakyti, kad anie grybai nebuvo tokie skanūs.

Na o Alisa ir An Mari paklausė, kad tai kaip ir panašu į grybus, bet kas tai per grybai. Profesorius Daninosas už mane paaiškino, kad šie grybai auga po pušimis, tarp nukritusių spyglių, ir juos geriausia rinkti tik po rudens lietaus. Be to, pridūrė, kad pirmą kartą jų paragavus prieš septynerius metus kažkuriame Tokijo restorane, jam kilo mintis: jei Šopenhaueris jų būtų pabandęs, tikrai būtų metęs visas savo pesimistines filosofijas ir persikėlęs gyventi į Rytų Aziją. Iš visų pusių nuaidėjo skardus juokas. Na o Filipas su Brajanu visiškai nekreipė dėmesio į pokalbį, tik godžiai tuštino lėkštę.

Po to ant stalo pasirodė austrės, susuktos į vos vos pasūdytus Pekino kopūsto lapus. Taip susipina lengvas Pekino kopūstų sūris su austrių aromatu, duodami švelnų ir malonų skonį, todėl profesorius Daninosas, tik paragavęs, atsisuko į mano žmoną ir, išpūtęs nosies šnerves, paklausė:

– O kas tai? Tokio valgio neteko ragauti netgi Tokijuje.

Aš paaiškinau už žmoną. Kad tai pagaminta austres susukus į Pekino kopūstus. Čia Patris paklausė taip, lyg netikėdamas:

– Aš net porą metų gyvenau Kinijoje, tačiau tokių kopūstų man neteko ragauti. Turiu omenyje, tokių minkštų, švelnių, sūrokų kopūstų.

Tad man reikėjo paaiškinti dar kartą. Šiek tiek pasūdžius Pekino kopūstus, jie įgauna tą minkštą, švelnų, sūroką skonį. Man taip pasakius, Lora palinksėjo galva ir ėmė aiškinti Patriui. Kad dėl osmosinio slėgio pašalinamas vanduo, todėl kopūstai taip suminkštėja. Tik tada Patris palinksėjo galva. Nepaisydami tokių diskusijų, Filipas su Brajanu ir šį kartą ištuštino lėkštę.

Trečias patiekalas buvo...

O, atleiskite. Tikrai be jokio reikalo leidausi pasakoti kažkokias smulkmenas. Turint omenyje, kad svainis, kuris mano žmonai atstojo tėvą, buvo taip klaikiai nužudytas. Apie ką kalbėdamas taip nuklydau į lankas?

A, žinoma. Sakiau, kad išskyrus vienuolį Heuną daugiau niekas negalėjo patikėti tuo, jog mano žmona dar gyva, tad norėdamas tai įrodyti, namo pasikviečiau svečių.

Žinoma. Visi matė mano žmoną. Jie gyrė jos kulinarinius gebėjimus, klausinėjo receptų. Ir ne tik tai: keletas draugų žinojo, kad Juri buvo studijavusi pansorį, todėl paprašė atlikti keletą kūrinių. Todėl ji atliko ištrauką iš „Šimčiongos", tą dalį, kai Šimčiong išsiskiria su tėvu. Svečiai buvo sužavėti to ypatingo dainavimo. Šiaip ar taip, draugai elgėsi su žmona lyg niekur nieko. Buvo keistas tik vienas dalykas: žmonės, kurie niekaip negalėjo patikėti, kad ji gyva, tą vakarą atrodė visiškai pamiršę savo įtarimus. Juk kai prieš akis pasirodo tas žmogus, kurį manei esant mirusį, dažniausiai reaguojama keistai: nustembama, imama įtarinėti ar panašiai. Tačiau visi susirinkusieji taip natūraliai su ja bendravo, atrodė, kad nė sapnuote nebuvo sapnavę jos mirties. Na, bent jau iki tol, kol pradėjome atsisveikinti po vakarienės.

Kai po vakarienės svečiai ėmė skirstytis, mes su žmona juos palydėjome iki automobilių stovėjimo aikštelės. Buvo jau visiškai sutemę, o dangus mirgėjo nuo daugybės žvaigždžių. Patenkinti svečiai vienas po kito atsisveikino ir sėdo į savo automobilius. Taip pat vienas po kito užvedė variklius ir dingo žiemos naktyje.

O kas buvo keista? Žinoma. Kai taip kalbu, neatrodo, kad kažkas būtų buvę keista. Tačiau, tiesą pasakius, jie atsisveikindami kalbėjo tikrai keistai. Tarkime, Keris, patapšnojęs man per pečius, taip pasakė:

– Buvo nuostabus vakaras. Skanūs ir valgiai, ir gėrimai. O daina, kurią dainavai, tiesiog fantastiška. Bet labiausiai džiaugiamės tuo, kad galiausiai nugalėjai savo liūdesį.

Kai išgirdau jo žodžius, iš pradžių pamaniau, kad juokauja. Nes žmona tuo metu buvo įsikabinusi man į parankę ir galvą padėjusi ant peties.

Po jo prabilo Patris:

– Savaime suprantama, kad taip liūdėjai. Ji buvo nuostabiausia žmona. Tačiau, atrodo, kad jau nugalėjai tą liūdesį, tad mums ant širdies tik lengviau.

O profesorius Daninosas savo didele ranka sugriebęs mano plaštaką taip pasakė:

– Taip būtų norėjusi ir mirusi žmona. Būtų norėjusi, kad nugalėtum liūdesį ir nuveiktum didžius darbus.

Profesorius kalbėjo taip rimtai, taip įtikinamai, kad man pasirodė, lyg būtų įvykę kažkas nekasdieniška, todėl dar kartą pažvelgiau į žmoną. Ji vis dar buvo padėjusi galvą man ant peties. Meiliai ir maloniai šypsodamasi svečiams. Todėl norėjau visų paklausti: nejaugi jie paties nemato, kad ji gyva. Tačiau tam laiko nebuvo. Kadangi visai netikėtai Vera, tyliai šniurkščiodama nosimi, pasakė:

– O, jei Juri būtų gyva, šis vakaras būtų buvęs toks malonus. Tačiau tas angelas mus jau paliko!

Šalimais stovėjusios Lora ir Alisa nutildė Verą ir skubiai pasodino į automobilį. Lyg bijodamos, kad Vera vėl atgaivins mano liūdesį.

Kiti svečiai irgi paskubomis sėdo į automobilius, pro langus mojuodami rankomis išvažiavo. Tačiau nė vienas jų nepasakė nė žodžio atsisveikindami, nė nepamojavo ranka mano žmonai, kuri visą tą laiką stovėjo galvą padėjusi man ant peties. Rodėsi, kad jų akys nemato jos.

19

Taip. Būtent tą vakarą iš Korėjos dar kartą paskambino svainis. Svečiams išvykus buvau visiškai sumišęs dėl tų keistų žodžių, kuriuos jie sakė atsisveikindami, o čia dar svainis kalba kažkokius keistus dalykus.

Pirmiausia jis pasakė atsiuntęs pinigų lėktuvo bilietui ir klausė, ar aš juos gavęs. Ir tik tada prisiminiau, ką jis buvo kalbėjęs prieš keletą dienų, todėl paklausiau:

– Pinigų dar negavau, tačiau kam juos siuntei?

Tuo metu šalimais buvusi žmona nugirdo mano pokalbį ir pasakė:

– Aš gavau pinigus. Bet jau visus išleidau.

Todėl pasitaisiau, dar kartą pasakiau į ragelį:

– Žiūrėk, Juri sakosi gavusi pinigus, – ir pridėjau: – gal perduosiu ragelį Juri, pakalbėk pats?

Taip žmona pati pasikalbėjo su broliu.

Nė nežinau. Tai vyko taip seniai, kad jau gerai ir neprisimenu, tačiau atrodo, kad tą vakarą jie kalbėjo apie kažkokius kasdieniškus dalykus. Kaip visada klausė, kaip sekasi namiškiams, daug teiravosi apie tėvą. Be to... Kad gavo pinigus ir jie labai pravers. Dar pridūrė, kad gyvename labai gerai, tad nereikia jaudintis. Atrodo, tiek.

Taip. Tada žmona padėjo ragelį. Pasakiusi, kad nors tėvas niekada jai neatleis, tačiau ji visuomet ilgėsis „tėčio".

Ar pakalbėjęs telefonu, svainis galiausiai patikėjo, kad sesuo vis dar gyva? Jei visiškai atvirai, tai man atrodo, kad ne.

Taip. Po kelių dienų svainis paskambino dar kartą. Kalbėjo dar tvirčiau, buvo dar atkaklesnis. Liepė būtinai nors kartą, nors trumpam apsilankyti Korėjoje. Todėl paklausiau, kas jam atsitikę, kodėl taip nerimstąs. Be to, pridūriau, ar jis pats prieš kelias dienas nėra kalbėjęs su Juri. Svainio atsakymas buvo toks netikėtas, kad vėl sutrikau, nebežinojau, ką ir begalvoti.

Ką jis atsakė? Paklausė, lyg labai apgailestaudamas:

– Ir kaip galėčiau pasikalbėti su mirusiu žmogumi?

Tai išgirdęs surikau lyg netikėtai iš miegų pažadintas:

– Ką tuo nori pasakyti? Tai vis dar tiki, kad Juri mirusi? Tuomet kaip suprasti tą pokalbį, vykusį prieš kelias dienas? Juk judu ilgiausiai kalbėjotės telefonu.

Svainis tik atsiduso ir taip atsakė:

– Prieš kelias dienas pasakei, kad perduodi ragelį Juri, tačiau jį kažkur padėjai, nes niekas nekalbėjo.

Žinoma, iš pradžių ir aš baisiai sutrikau. Ir ko tik tuo metu neprisigalvojau. Mąsčiau, kad gal tai, ką matau, yra ne realybė, o tik mano fantazijos vaisius, galbūt žmona mirė jau prieš porą mėnesių ir dabar gyvenu tik su jos šmėkla.

Ar apie savo įtarinėjimus esu kalbėjęs su žmona? Žinoma, kad taip. Supratau: jei netyčia ką nors ne taip pasakyčiau, galiu ją baisiausiai įskaudinti, todėl reikėjo labai atsargiai pradėti pokalbį.

Ir ką tuo metu atsakė žmona? Ir ką gi ji galėjo atsakyti? Išklausiusi, ką taip atsargiai išklojau, tik skardžiai nusijuokė:

– Kaip suprantu, liepi man dingti amžiams, jei esu vaiduoklis, arba atskleisti savo tikrąją esybę, jei esu žmogus. Juk taip?

Kai žmona mane šitaip užsipuolė, taip sutrikau, kad nežinojau, ką beatsakyti. O ji, norėdama dar labiau pasityčioti iš manęs, aukščiausiai iškėlė abi rankas, išvertė akis ir suūkė:

– Šmėkla esu aš. Ateik pas mane. Griebsiu tave ir suvalgysiu.

Taip kalbėdama ji atrodė tokia miela ir meili, kad nesusilaikiau jos nesugriebęs:

– O, tamsybių šmėkla! Meldžiu, maldauju: atleiskite man. Daugiau niekada taip nebedarysiu.

Ir, apibėręs žmonos kaktą, skruostus, akis bučiniais, pats sau pagalvojau:

– Na, ir kas, kad šmėkla. Tokia miela ir meili šmėkla.

Žinoma, negaliu pasakyti, kad po tos dienos dingo visi mano įtarinėjimai. Nes ir po to mane dar ne kartą glumino keisčiausi įvykiai.

Tarkime... Tarkime, žmonės, kuriuos buvau pakvietęs vakarienės tą vakarą: Erikas, Filipas, Brajanas, Keris, Patris, Lora, Semas, Alisa, An Mari... Ir netgi profesorius Daninosas. Kitą dieną, sutikę mane, girdami valgius klausė:

– Kaip galėjai pagaminti tiek nuostabių valgių be niekieno pagalbos?

Tokiais atvejais mane vėl užklupdavo keisčiausi įtarinėjimai.

Žinoma. Tokiais atvejais visuomet perklausdavau klausiančiųjų. Ar jie neprisimeną, kad tą vakarą kartu su mumis buvusi ir mano žmona. Ypač užsipuldavau Patrį ir An Mari, kadangi būtent jie tą vakarą prašė žmonos atlikti pansorį ir ji visiems padainavo ištrauką iš „Šimčiongos".

Tačiau jie visuomet pasijusdavo kažkaip keistai, lyg sutrikdavo, ir nieko neįstengdavo atsakyti.

Taip. Todėl mėgindavau dar rimčiau, dar tvirčiau ir dar atviriau apie savo įtarinėjimus pasikalbėti su žmona. Vieną kartą esu netgi taip paklausęs:

– Iš tiesų dabar jau nė nežinau, kuo tikėti. Ką man dabar daryti?

Ach! Kaip galėjau šitaip klausti savo jaunutės žmonos...

Man taip paklausus, žmona tik sumurmėjo sau, lyg būtų labai sunerimusi ir nuliūdusi:

– Ach! O man ką dabar daryti? Jei jis vis abejoja mano egzistavimu, ką turėčiau daryti aš?

Žvelgiant į liūdesio persmelktą žmonos veidą, girdint jos nerimo pilną balsą, man širdis krūtinėje plyšo. Todėl, suklupęs prieš žmoną ant kelių, verkdamas prašiau atleidimo. O ji vis murmėjo pati sau, glostydama man galvą:

– Tačiau tai ne jo kaltė.

Iš tiesų per pastaruosius dešimt metų, kuriuos pragyvenome kartu, tai buvo didžiausias išbandymas mums kaip sutuoktiniams. Palyginti su tuo, mano pirmosios žmonos Jun Jongmi apsilankymai ir kankinimai – visiškas niekis. Tačiau mudu nugalėjome ir tą išbandymą. Ar yra koks nors išbandymas, kurio neįveiktų du vienas kitą mylintys žmonės?

Po tos dienos per visus aštuonerius metus manęs daugiau nebeaplankė tie kvaili įtarinėjimai ir man daugiau neteko apie tai kalbėtis su žmona. Ir mes laimingai pragyvenome visus tuos aštuonerius metus. Dabar ji saldžiausiai miega tame viešbutyje, tame kambaryje, kuriame prieš dešimt metų praleidome pirmąją naktį. Juk ir patys ką tik tuo įsitikinote? Juk girdėjote, kaip kalbėjau su ja telefonu?

Ką sakote? Ką tai galėtų reikšti? Kad tas telefonas nebuvo prijungtas prie tinklo? Aha! Kaip galite taip meluoti? Juk tikrai ką tik kalbėjausi su žmona. O jūs vis tiek taip akivaizdžiai meluojate? Jei niekaip negalite manimi patikėti, galime dar kartą paskambinti, ar ne? Prašau būti geriems ir leisti paskambinti dar kartą. Jei paskambinsiu dar kartą, paprašysiu jos, kad ateitų čia, tuomet galėsite gyvai įsitikinti, savo akimis pamatysite, kad mano žmona vis dar gyva.

Neturi jokios prasmės? Kas neturi jokios prasmės? Na, žinoma! Supratau, kadangi jums niekaip nepavyksta padaryti iš manęs žudiko, norite paversti psichiniu ligoniu, juk taip?

20

Nė nemanau atsakyti.

Kadangi... kad ir ką sakyčiau, vis tiek manimi nepatikėsite.

Ne. Tegul lieka ten, kur yra.

Ką gali žinoti, juk galiu pabėgti, jei nuimsite antrankius. O gal netgi nusižudyti...

Ar taip nepasitikiu savimi? Tačiau kaip galiu pasitikėti savimi? Prieš jus, kurie teigiate, kad kalbėjausi telefonu, kuris netgi nebuvo įjungtas į tinklą.

Ir ką turėčiau atsakyti į šį jūsų klausimą? Ar reikėtų pasakyti, kad mano žmona mirė prieš aštuonerius metus, tačiau melavau sakydamas, kad jis vis dar gyva? Jei taip pasakyčiau, jūsų klausimai vis tiek nesibaigs. Juk tikrai paklausite, kodėl melavau. Ir

ką tada turėčiau atsakyti? Juk tik ir telaukiate tinkamos progos, kad galėtumėte to paklausti. Juk tikrai po to paklausite, kodėl nužudžiau svainį. Ir ką tada turėčiau pasakyti, kad patikėtumėte mano žodžiais?

Nieko neatsakysiu.

Nieko neatsakysiu tol, kol neįrodysiu, kad mano žmona vis dar gyva. Jei to neįrodysiu, jūs juk nepatikėsite nė vienu mano žodžiu.

Aha! Žinoma. Kai pagalvoju, juk turiu įrodymą. Puikiausią daiktinį įrodymą, kad mano žmona vis dar gyva. Aha! Ir kaip anksčiau apie tai nepagalvojau... Štai! Gal galėtumėte iš mano palto vidinės kišenės ištraukti užrašų knygutę?

Dėkoju. Gal galėčiau?
Taigi. Štai čia. Pažiūrėkite. Čia mano ir žmonos nuotraukos. Ši, prie manęs stovinti moteris, yra būtent mano žmona. Ar ir dabar galite teigti, kad ji mirusi?

Kada darytos tos nuotraukos? Praėjusių metų rudenį. Čia Tradicinių menų gimnazija, kurią baigė mano žmona ir kurioje man teko dirbti. Praėjusį rudenį mokyklos direktorius pakvietė paskaityti ten paskaitą. Buvo šiek tiek keista būti pakviestam į mokyklą, iš kurios buvau paprašytas išeiti savo noru. Todėl paklausiau, ar galėčiau ateiti kartu su žmona. Direktorius sutiko. Tad po ilgo laiko kartu nuėjome į mokyklą ir ten nusifotografavome, prisiminimui. Juk toje mokykloje mudu susitikome, mums abiem tai – prisiminimų apgaubta vieta.
Ir kaip? Ir vis tiek netikite, kad ji gyva?

Na! Bent ką nors pasakykite. Juk nenorite pasakyti, kad padirbau šią nuotrauką? Jeigu taip įtariate, tada pasilikite šią nuotrauką kaip įrodymą. Ir pateikite profesionalams, kad ištirtų. Jei reikės, vėliau atsiųsiu ir negatyvą. O jei vis dar abejojate mano parodymais, galite paklausti Tradicinių menų gimnazijos direktoriaus.

Pasakykite ką nors. Ar tai ne aiškiausias įrodymas, kad mano žmona vis dar gyva?

Nieko neatsakote. Gal jums uždrausta atsakinėti?

Ar mums grįžus į Korėją žmona buvo susitikusi su svainiu? Žinoma. Ar yra priežasčių nesusitikti broliui su seserimi, kuriuos sieja kraujo ryšiai? Be to, skirtingai nei uošvis, svainis jau seniausiai buvo mums atleidęs ir palaiminęs mūsų santuoką. O jūs vis tiek netikite mano žodžiais. Iki šiol vis dar manote, kad ji mirė prieš aštuonerius metus.

Kada ir kaip, mums grįžus į Korėją, žmona susitiko su svainiu? Bet juk labai sudėtinga tai papasakoti. Žmona ne vieną kartą buvo su juo susitikusi. Kartais mes pasikviesdavome jį į svečius, kartais jis paskambindavo ir pasiūlydavo užeiti pas save. O jei tekdavo pasirodyti netoli ligoninės, žmona visuomet užsukdavo aplankyti brolio. Paskutinį kartą svainis buvo mus pakvietęs pasveikinti, sužinojęs, kad žmona laukiasi. Žinoma, tada ją ėmė pykinti, todėl negalėjome ilgiau užsibūti.

Papasakoti kada, kur ir kaip po grįžimo į Korėją žmona pirmą kartą susitiko su svainiu? Puiku. Pirmą kartą ji su juo susitiko praėjus dviem dienoms po grįžimo į Korėją. Tuo metu neturėjome nei pinigų, nei namų, netgi giminaičių, kuriais būtume galėję pasikliauti, todėl kuriam laikui buvome apsistoję tuščia-

me kambaryje, vienoje šventykloje, kurios abatą pažinojo vienuolis Heunas. Žinoma, tokiais atvejais paprastai apsistojama pas žmonos giminaičius, tačiau to negalėjome padaryti dėl tam tikrų aplinkybių. Kaip jau esu minėjęs, uošvis tuo metu dar nebuvo mudviem atleidęs.

Na, bet kokiu atveju, po dviejų dienų, sulaukęs mano skambučio, svainis buvo toks patenkintas, kad liepė tuojau pat pas jį pasirodyti. Todėl, pasiėmę disertaciją, su žmona apsilankėme svainio ligoninėje. Pakeliui ji dar nupirko puokštę rožių, broliui. Taip susitikome pirmą kartą po ilgo laiko.

Ar nebuvo nieko keista? Ką turite omenyje?

Ne. Tikrai nebuvo nieko keista. Svainis labai apsidžiaugė vėl susitikęs vienintelę seserį. Jis buvo toks patenkintas matydamas meilutę savo seserį, kad nesusilaikė nepaplekšnojęs jai per skruostus, ir taip pasakė:

– Mūsų mažylė jau visiškai suaugo. Buvo sunku?

Kas buvo keista, tai nebent... Na, nebent tai, kad jis labai natūraliai džiaugėsi sesers grįžimu.

Ką tai reiškia? Atrodė, jog jis visiškai pamiršo tikėjęs, kad sesuo mirusi prieš trejetą metų, kad per tą laiką ne kartą buvo skambinęs man ir kalbėjęs keisčiausius dalykus, lyg viskas jam būtų iš galvos išgaravę. Turint omeny, kad mano žmona grįžo gyvut gyvutėlė, po penkerių metų vėl apsilankė brolio kabinete, ant stalo pamerkė gėlių ir rūpestingiausiai išlygino sofos uždangalą.

Žinoma, kad sunku suprasti. Svainis, manęs, kad sesuo mirusi, ne vieną kartą skambinęs ir guodęs mane, sutiko ją visiškai natūraliai, be jokių abejonių veide. Taip. Todėl netgi ėmiau įtarinėti, kad svainio skambučiai tebuvo to košmaro, kurį sapnavau prieš trejetą metų, tęsinys.

Jei visai atvirai, tai negaliu pasakyti, kad svainis visuomet tikėjo, kad Juri gyva. Būtent dėl to kartais ne juokais suglumdavau.

Prašote išsamiau apie tai papasakoti? Kaip čia geriau paaiškinus... Kartais svainis labai natūraliai priimdavo tai, kad mano žmona gyva, tačiau kartais kalbėdavo visiškas nesąmones, todėl ne kartą mane suglumino.

Pavyzdžiui, kartais jis lyg užsimindamas paklausdavo: „Ar jau nebūtų laikas pamiršti mirusią Juri ir pradėti gyvenimą iš naujo?" Ir kalbėdavo taip žmonai girdint. Taip, lyg jos regėti neregėtų.

Kada pirmą kartą taip pasakė? Tą pačią dieną, kai po grįžimo į Korėją pirmą kartą aplankėme jį.

Taip. Iš pradžių labai apsidžiaugė vėl susitikęs su seserimi, elgėsi labai natūraliai. Žiūrėdamas į juos abu galvojau, kaip gera šiame pasaulyje turėti brolį ar seserį, ką nors, su kuo sieja kraujo ryšiai. Tačiau argi jis staiga giliai neatsidūsta ir argi nei iš šio, nei iš to taip nepasako:

– O! Kaip būtų gerai, jei ir Juri būtų grįžusi!

Kaip tik tuo metu Juri buvo kažkur išėjusi, tikriausiai su kažkokiais reikalais. Išgirdęs tuos svainio žodžius taip išsigandau, kad man net plaukai pasišiaušė. Tik po kurio laiko galėjau ištarti žodį, todėl iškart užsipuoliau:

– Ką dabar pasakei?

O jis, atgalia ranka braukdamas ašaras, taip pasakė:

– Kaip būtų gerai, jei Juri būtų gyva ir grįžusi kartu su tavimi.

Todėl dar kartą paklausiau:

– Ar tau viskas gerai? Juk ką tik savo akimis matei Juri. Ir vėl kalbi kažkokias nesąmones...

Būtent tada grįžo žmona. Todėl vėl kreipiausi į svainį:

– Pažvelk, Juri juk čia.

Tačiau svainis tik žiūrėjo į mane ilgai rūpesčio pilnomis akimis ir galiausiai tarė:

– Ar ne laikas pamiršti mirusią Juri ir pradėti gyvenimą iš naujo? Tu dar jaunas, juk negali visą gyvenimą praleisti šitaip, galvodamas vien apie ją.

Išgirdęs tokį absurdą, nežinojau kaip ir beatsakyti. Tik po kiek laiko kreipiausi į šalia buvusią žmoną:

– Brangioji, atrodo, kad jis visiškai išsekęs, darbo juk tikriausiai netrūksta. Kaip kitaip paaiškinsi tas nesąmones, kurias kalba? Pasakyk jam ką nors.

Todėl žmona priėjo prie brolio ir kreipėsi į jį, žiūrėdama susirūpinusiomis akimis:

– Sunamai, kas tau? Aš juk čia. Prieš tave.

Tačiau atrodė, kad jis nei mato sesers, nei girdi jos balso. Tik tiek tepasakė rūpesčio kupinu balsu:

– Vis dar gyveni fantazijomis apie Juri? O ką tau sakiau? Argi nesakiau, kad jau seniai reikėjo atvažiuoti į Korėją ir pradėti gydytis?

Pažvelgiau į jį ir sušukau, visiškai praradęs kantrybę:

– Tik nereikia manęs kvailiu laikyti. Juk pats ką tik laikei jos ranką savojoje, glostei jos skruostą. Tačiau netikėtai tavo elgesys visiškai pasikeičia ir kalbi kažkokius absurdus. Ar tik neturi planų mus išskirti, galvodamas, kad mudu netinkame vienas kitam?

Man taip kalbant, žmona, nežinodama, ką daryti, abiem rankomis užsidengė veidą ir ėmė kūkčioti. Griebiau ją už rankos ir išsivedžiau laukan. Jei visai atvirai, būtent todėl mūsų susitikimas su svainiu iš pat pradžių buvo nevykęs.

Žinoma. Po to įvykio mano galvoje prasidėjo visiškas chaosas. Kodėl jo elgesys taip staiga pasikeitė? Kodėl kalbėjo taip, lyg nematytų sesers prieš savo akis? Galbūt pats turi kokių nors psichinių problemų, gal viskas dėl nuovargio, dirbant su ne-

suskaičiuojama daugybe psichinių ligonių? Negalėjau užmigti kamuojamas tokių klausimų. Tačiau labiausiai mano širdį slėgė tai, ar tik nebūsiu per daug nemandagiai su juo kalbėjęs. Todėl ėmiau galvoti, kada ir kaip būtų geriausia atsiprašyti.

Tačiau negalėjau iškart vėl pas jį apsilankyti. Be visų kitų reikalų, buvau labai užsiėmęs darbo paieškomis. Dar kartą pas jį apsilankiau praėjus gal mėnesiui po to įvykio. Per tą laiką spėjau įsidarbinti lektoriumi tame universitete, kuriame dirbu iki šiol, iš banko pasiėmęs paskolą išsinuomojau butą. Tai, kad taip greitai radau darbą universitete, mudviem buvo didžiausia laimė.

Taip. Kai tik įsidarbinau, iškart apsilankiau pas svainį, norėdamas, be kita ko, pranešti ir geras naujienas.

Žinoma. Jis labai džiaugėsi tuo, kad tapau universiteto dėstytoju. Netgi pakvietė išgerti. Tačiau aš šiek tiek dvejojau. Kadangi galvojau tik apie žmoną, kurią buvau palikęs vieną. Todėl pasakiau:

– Tuomet gal paskambinti namo ir pakviesti Juri?

Man taip pasakius, jo veide staiga pasirodė nerimo šešėlis, nieko neatsakė. Todėl prabilau aš:

– Matau, nesi tuo labai patenkintas. Puiku, nieko baisaus. Eime tik mudu.

Tuomet svainis prabilo labai rimtu balsu, nutaisęs susirūpinusį veidą:

– Klausyk, ar vis dar negali išsivaduoti iš fantazijų apie Juri?

Kai išgirdau tokius jo žodžius, negalėjau neprarasti kantrybės:

– Ar tikrai vis dar galvoji, kad Juri mirusi?

Todėl jis prakalbo, lyg ramindamas mane:

– Žinoma, kad mirusi. Prieš trejus metus. Argi pats nedalyvavai jos laidotuvėse? Nori pasakyti, kad tai pamiršai?

Išgirdęs jį taip kalbant, negalėjau nesusijaudinti:

– Klausyk! Juk tai buvo tik sapnas. Tai buvo sapnas, kurį sapnavau aš. Juri vis dar gyva. Juk praėjusį kartą buvau ją atvedęs. Pats matei ją savomis akimis, tad kodėl vis dar taip kalbi?

Tačiau jis tik žiūrėjo į mane rūpesčio pilnomis akimis ir nieko nesakė. Norėjau sugalvoti kokį nors pretekstą jį nuraminti. Būk geras, patikėk, kad Juri vis dar gyva.

Ar visuomet dėl to pykdavomės su svainiu? Taip tikrai nebuvo. Kadangi kartais svainio elgesys vėl pasikeisdavo ir jis būdavo labai dėmesingas seseriai.

Pavyzdžiui... Taip, praėjus maždaug mėnesiui po to susitikimo gavau pirmąjį atlyginimą, kaip tik buvo žmonos gimtadienis, tad vakarienei pasikvietėme svainį. Todėl paskambinau jam, o jis labai džiaugsmingai priėmė kvietimą.

Atsinešė didžiausią tortą, sakydamas, kad „mūsų Juri" tai turėtų labai patikti. Žmona jo paklausė:

– Klausyk, ar vis dar galvoji, kad aš – vaikas?

Todėl svainis švelniai timptelėjęs ją už ausų atsakė:

– Žinoma, kad vaikas. Man tu visada būsi tik mažas vaikas.

Žiūrėdamas į juos abu, buvau be galo laimingas. Be to, atrodė, kad svainis daugiau nebeabejoja tuo, kad mano žmona gyva. Ne, atrodė, kad jam iš galvos buvo visiškai išgaravę netgi tai, jog dar prieš mėnesį bandė mane įtikinti, kad Juri mirusi prieš trejus metus. Per visą tą vakarą svainio elgesys nė kiek nepasikeitė, nuo pradžios iki galo jis draugiškai kalbėjosi su seserimi:

– Juri, pakentėk dar truputį. Kada nors ir tėvas galiausiai susitaikys su realybe ir vėl tave priims.

Žmona, netardama nė žodžio, liejo ašaras ir klausėsi brolio.

– Ar žinai? Tėvas visuomet tave mylėjo labiau už kitus vaikus. Kad ir praėjusį kartą, ar žinai, ką pasakė, kai nunešiau tavo vyro disertaciją ir pasakiau, kad grįžote?

Kai svainis taip pasakė, žmona pakėlė ašarų pilnas akis ir pažvelgė į brolį.

– Iš pradžių, žinoma, sakėsi nenorįs nieko girdėti ir liepė daugiau nebekalbėti apie tave. Tačiau vis tiek ištiesiau tavo vyro disertaciją ir viena ausimi nugirdau jį taip kalbant: „Kodėl ta knyga tokia stora? Ar jis turi tiek daug ką pasakyti?" O po to vėl tarė sau: „Juri tikriausiai to žmogėno knyga svarbesnė netgi už tėvą."

Tai išgirdusi žmona ėmė garsiai juoktis su ašaromis akyse. Žiūrėdamas į brolį ir seserį vėl pajutau, kaip drėksta akių kampučiai, vos galėjau tvardytis nepravirkęs. Ir būtent tada nusprendžiau, kad visas knygas, kurias nuo šiol parašysiu, dedikuosiu uošviui.

21

Negalėčiau to patvirtinti. Man rodosi, kad jūs dažnai painiojate mano sapną su tikrove. Gal jau būtų laikas jį pamiršti? Juk ką tik matėte ir nuotrauką, kurioje esu kartu su žmona. Ir vis tiek painiojate sapnus su realybe? Tai, kad svainis su vienuoliu Heunu pirmą kartą susitiko per žmonos laidotuves, tebuvo prieš aštuonerius metus sapnuotas mano sapnas, o ne tikrovė. Iš tiesų jie pirmą kartą susitiko tada, kai vienuolį Heuną nusivedžiau į svainio ligoninę.

Jei visiškai atvirai, tai jūs teisus. Prieš tai esu minėjęs, kad nusivedžiau vienuolį į svainio ligoninę be jokių išankstinių minčių, paprasčiausiai pagalvojęs, kad vienuolis labai linksmas žmogus, tad nebus nieko bloga, jei ir svainis su juo susipažins, tačiau iš tiesų viskas buvo šiek tiek kitaip. Tik nereikia pradėti galvoti, kad kažką tyčia ar slėpdamas melavau, stačiai pagalvojau: jei viską pasakosiu nuosekliai, mano parodymams nebus galo ir tikriausiai visą naktį negalėsiu grįžti pas žmoną, todėl norėjau viską

išdėstyti kuo paprasčiau. Tik tiek, tikrai neturėjau jokių slaptų minčių.

Taip iš tikrųjų ir buvo. Keletą kartų vedžiausi vienuolį į ligoninę, tikėdamasis, kad galbūt jis padės svainiui praregėti ir pabusti iš to slogučio. Nes tik vienuolis nesiliovė tikėjęs, jog mano žmona gyva. Nes tik jis vienintelis visuomet mielai sutikdavo ją, džiaugdavosi jos buvimu.

Tikrai taip. Svainis neįstengė pasikeisti. Kartais kuo draugiškiausiai šnekučiuodavosi su mano žmona, tačiau kartais kalbėdavo ir elgdavosi taip, lyg jos nematytų prieš savo akis. Visai netikėtai patardavo man galiausiai pamiršti Juri, atmerkti akis, imti ieškoti kitos moters. Ypač tomis dienomis, kai eidavome išgerti.

Tarkime, svainiui apsilankius mūsų namuose, jo elgesys dažniausiai būdavo labai natūralus, lyg būtų savaime suprantama, kad žmona gyva. Tais kartais jis dažniausiai mylimai seseriai atnešdavo saldumynų ar vaisių, padovanodavo šaliką ar pirštines. Tačiau kai su žmona apsilankydavome jo ligoninėje, galima sakyti, kad beveik visada jo reakcija būdavo stačiai priešinga. Tai yra nei iš šio, nei iš to išgirsdavau patarimą: „Gal jau laikas pamiršti mirusią Juri? Gyvenk savo gyvenimą." Niekaip negalėjau suprasti tokio dvigubo jo elgesio, todėl ir nusivedžiau vienuolį. Tikėdamasis, kad padės.

Ar vienuolis padėjo? Ne. Nelabai. Nežinau, ar jis žinojo, ar ne, kas mane kamuoja, tačiau su svainiu visuomet kalbėdavosi apie kažkokius keistus dalykus ir išeidavo. Vieną kartą labai patenkintas pasakojo kažkokius nešvankius anekdotus, kuriuos buvo išgirdęs šventykloje. Prisidėjo ir svainis, atrodė, lyg juodu būtų varžęsi: kuris papasakos nešvankesnį anekdotą. Iš tiesų tą dieną buvau visiškai nusivylęs.

Tai tiesa. Vieną kartą apsilankęs pas vienuolį pasakojau jam apie dvigubą svainio elgesį ir prašiau patarimo: ką daryti. Tačiau ir tą kartą vienuolis man nepadėjo. Išklausęs mano pasakojimo tik sumurmėjo sau: „Ir kuo gi užsitarnavai tokią karmą?" Tada dar kartą supratau, kad religija visiškai nepadeda žmogui pakelti užkrautos gyvenimo naštos.

Žinoma, kad taip. Kaip galėjau apie tai nepagalvoti? Man ne vieną kartą buvo kilusi mintis, kad tas dvigubas elgesys yra ne svainio problema, galbūt aš turiu kažkokių bėdų. Tai yra, kaip svainis ir minėjo ne kartą, gal mano žmona tikrai jau seniai mirusi, o aš gyvenu tik su jos vaiduokliu. Tačiau jeigu tai tiesa, tuomet niekaip negalėjau suprasti, kodėl svainis kartais taip draugiškai kalbasi su žmona, kodėl kartais netgi atneša jai dovanų. Taip galvodamas priėjau prie tokios išvados.

Kas tai per išvada? Mano manymu, tą dvigubą svainio elgesį buvo galima paaiškinti tik tuo, kad viena jo dalis buvo tikrovė, o kita – iliuzija.

Kuri dalis buvo tikrovė, o kuri – iliuzija? Juk tai savaime aišku. Tas svainis, kuris užsispyręs teigė, kad mano žmona mirusi, ir liepė pradėti gyvenimą iš naujo, buvo iliuzija, o jo priešingybė – tikrovė. Be to, kaip matote iš šios nuotraukos, mano žmona iki šiol gyvut gyvutėlė. Be to, pagalvojau, kad toji iliuzija pasirodo be perstojo ir tik gadina mūsų santuokinį gyvenimą.

Ar pajutau, kad mūsų gyvenimas tapo ne toks laimingas dėl tos iliuzijos? Žinoma, kad taip. Kiekvieną kartą, kai tas fantomas kalbėdavo absurdus, iš tiesų, man kūnas pagaugais nueidavo. Tačiau dar sunkiau būdavo pagalvojus, kaip tai gali įskaudinti žmoną.

Pabandykite įsivaizduoti. Kaip turėjo jaustis mano žmona, matydama, kad jai dar gyvai esant brolis kalba apie jos mirtį ir vyrui vis siūlo vesti dar kartą? Tikriausiai dėl to ji kartais tik giliai atsidusdavo ir, netardama nė žodžio, šluostydavosi ašaras. Ach! Ar šiame pasaulyje dar galėtų atsitikti kažkas, dėl ko man būtų skaudžiau nei girdint iš gražios žmonos lūpų sklindantį atodūsį, nei matant, kaip ji šluostosi liūdesio ašaras?

Dar kartą pažvelkite į šią nuotrauką. Ar ji neprimena angelo? Tos skaidrios akys, ta nekalta šypsena... Ką jūs darytumėte pamatę, kaip žmona slapčia šluostosi ašaras?

Prieš tai buvau teigęs, kad mudu neturime jokių rūpesčių, tai yra kad neturime jokių psichinių problemų, gyvename laimingai. Be to, sakiau, kad nėra tokių sunkumų, kurių negalėtume įveikti, nes mylime vienas kitą. Tačiau, jei kalbėčiau labai preciziškai, negalėčiau tvirtinti, kad tas sakinys buvo visiškai teisingas. Kaip jau esu minėjęs, svainio fantomas be perstojo pasirodydavo priešais mus ir nuodijo mūsų laimę.

Ar dėl to nusprendžiau nužudyti svainį? Kaip galite sakyti tokius klaikius dalykus? Kaip būčiau galėjęs sugalvoti tokį baisų dalyką? Paprasčiausiai norėjau pašalinti tą fantomą. Jei jį pašalinsiu, tuomet svainis daugiau manęs nebeglumins ir nebetrikdys, tad ir mudviem daugiau nebeteks liūdėti.

Prašyčiau taip nekalbėti. Prisiekiu dangumi, kad svainio nežudžiau.

Taip. Norėjau pašalinti būtent svainio fantomą.

Tai tikriausiai buvo gegužės 13-oji. Ne, be jokios abejonės, tai buvo būtent ta diena. Tai įvyko būtent tą dieną, prieš tai, kai su žmona išvykome į kelionę.

Kodėl išsirinkau būtent tą dieną? Nes pamaniau, kad grįžus iš kelionės mums jau nebereikės susitikti su fantomu, tad ant širdies bus daug lengviau.

Ar pasitariau su žmona? Ne. Pagalvojau: jei ji vėliau sužinos, kad fantomo daugiau nebėra, be galo apsidžiaugs, todėl nieko nesakiau.

Kodėl melavau pasakodamas apie tai, ką veikiau gegužės 13-ąją? Ką turite omenyje sakydami, kad melavau?

Kodėl nuslėpiau tai, kad tos dienos popietę buvau apsilankęs svainio ligoninėje? Tačiau to, kad medžiojau fantomą, to, kad pašalinau jį, negalima laikyti tikrove, ar ne? Jei būčiau tai papasakojęs, juk būtų atrodę, kad esu užhipnotizuotas ar paskendęs meditacijoje. Juk nėra būtina pasakoti to, ką įsivaizdavau veikiąs, ką dariau hipnozės būsenoje?

Kodėl pirmas jam paskambinau? Aš niekam neskambinau.

Kas tai?

Ką sakote? Gegužės 13-osios skambučių išrašas, iš mano kabineto? Tačiau netgi tai, kad jam skambinau, buvo tik mano vaizduotės vaisius, tai nebuvo tikrovė. Kaip galėjo likti tas įrašas? Jį tikrai kažkas sufalsifikavo.

Kodėl tą dieną savo vaizduotėje skambinau svainiui į ligoninę? Juk tai savaime aišku. Tik taip svainis būtų atidaręs savo kabineto užpakalines duris. Kadangi pastaruoju metu palikdavo atrakintas užpakalines duris ir pasiūlydavo užeiti pro jas tik tada, kai iš anksto jam paskambindavau ir pasakydavau apsilankysiąs. Be to, svainis, kurį tuo metu sutikdavau, būdavo ne tikrasis svainis, o mano vaizduotės sukurtas fantomas.

Lipdamas siaurais užpakaliniais ligoninės pastato laiptais, mintyse juos skaičiavau. Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, aštuoni... Iš viso dvidešimt vienas laiptelis. Viršuje – durys, kurias pravėrus patenkama tiesiai į direktoriaus kabinetą.

Durys buvo atrakintos. Kadangi iš anksto paskambinau. Pravėręs duris, netikėtai pamačiau, kad svainio fantomas kilnoja svarmenis. Kiekvienoje rankoje – po didžiulį svarmenį, turėjusį sverti apie dešimt kilogramų. Kai užėjau vidun, jis nė nepažvelgė į mane.

Man kilo mintis, kad fantomas tyčia tuo užsiima, norėdamas iš visų jėgų neišsiduoti žinąs, kokiu tikslu jį aplankiau. Taip pagalvojęs be galo išsigandau, tad lyg nusikaltėlis stovėjau kabineto kampe nunarinęs galvą.

Ir taip kurį laiką užsiėmęs vien svarmenimis, galiausiai padėjo juos į vietą ir, apsivilkęs marškinius, kreipėsi į mane:

– Kas nutiko?

Ėmiau teisintis:

– Žinai, rytoj mudu su Juri važiuojame į kelionę. Būtent ten, kur prieš dešimt metų praleidome pirmąją naktį.

Man taip pasakius, svainio fantomas neištarė nė žodžio, tik priėjo prie stalo ir atsisėdo. Tada iš stalčiaus ištraukė kažkokią geltoną kortelę ir galiausiai pravėrė burną:

– Būk geras, kvaily, susiimk! Juri mirė. Ar dar nepavargai gyventi su vaiduokliu žmogaus, mirusio prieš aštuonerius metus?

Tą akimirką supratau, kad prieš mano akis yra ne tikrasis svainis, o tik jo fantomas. Todėl nuo žemės pakėliau vieną svarmenį ir paslėpiau už nugaros. Ir, prisiartinęs prie to nusibodusio fantomo, paklausiau:

– Sunamai, pakartok dar kartą. Juri gyva ar mirusi?

Nes pagalvojau, kad antraip, jei elgsiuosi karštakošiškai, galiu netyčia sužeisti tikrąjį svainį.

– Mirė. Jau prieš aštuonerius metus.

Taip kalbėdamas svainio fantomas kažką rašė į geltoną korte-

lę, atskleistą ant stalo. Bijodamas praleisti tą progą, iš visų jėgų sviedžiau svarmenį. Į tą nusibodusį fantomą.

Pašalinęs jį, išėjau lauk, nė nepažvelgęs atgal. Kadangi atrodė, jei pažvelgsiu atgal, fantomas gali vėl atgyti ir imti kalbėti absurdus. O, bet kaip netikėta, kad būtent tą dieną buvo nužudytas ir tikrasis svainis... Prisiekiu dangumi, tai tikrai ne mano darbas. Negali žinoti, taip galėjo padaryti ir kuris nors iš pacientų, besigydančių jo ligoninėje. Kadangi daugelis ten besigydančių žmonių – ne visai viso proto.

Kad ir kaip ten būtų, ar bent įsivaizduojate, kaip bus sukrėsta mano žmona, sužinojusi apie tokią klaikią brolio mirtį? Nuoširdžiai prašau: bent jau kol kas nieko jai nesakykite.

O! Jau spėjo ir išaušti. Be to, man atrodo, kad viską jau esu papasakojęs, ar ne?

Kas jums dar keista? Kas?

Ką sakote? Norite pasakyti, kad šioje nuotraukoje neįžiūrite mano žmonos? Jos nematote?

Cha! Ne visi, turintys ausis, girdi, ir ne visi, turintys akis, mato. Yra toks posakis. Pasirodo, kad tai tiesa. Ar tikrai nematote moters, stovinčios šalia manęs ir draugiškai besišypsančios, tikrai nematote? Tikrai norite pasakyti, kad nematote jos, nors ji kuo aiškiausiai yra štai čia? Ar tai normalu?

Oi! Kas gi ten? Argi tai ne mano žmona? Kaip ji čia atsidūrė, iš kur sužinojo, kad aš čia? Bet tai nesvarbu, geriau patys pažiūrėkite, plačiai išplėtę akis. Būtent ši moteris yra mano žmona.

Brangioji! Kaip čia atsidūrei? Iš kur sužinojai, kad aš čia? Juk laukiesi.

Na, tu ir supratinga. Tačiau ką pasakiau, kalbėdamas telefonu, kad iškart supratai, kad esu čia?

Tik nereikia jaudintis. Tai mažmožis. Mane tiesiog neteisingai apkaltino, kažkokiais nebūtais dalykais. Kai tik paaiškės tiesa, iškart būsiu paleistas. Be to, viskas jau beveik paaiškėjo. Šie žmonės jau beveik suprato klaidingai apie mane galvoję.

Ar ne?

Surakintas antrankiais, juk tai dar ne miręs, ar ne? Nesvarbu, tau dabar reikia kuo greičiau grįžti į viešbutį. Tokiam geram žmogui kaip tu negalima lankytis šitokiose vietose. Jei tau ar tavo pilve augančiam mūsų vaikeliui kas nors nutiks, iš tiesų išsikraustysiu iš proto. Todėl prašau, būk gera...

Atsiprašau! Prašau, maldauju pasakyti žmonai, kad grįžtų į viešbutį ir ten manęs palauktų.

Autoriaus žodis

Dar vieną savo romaną atiduodu skaitytojų teismui.

Šis romanas yra pats trumpiausias iš visų iki šiol parašytų. Tačiau jį parašyti prireikė daugiausiai laiko. Pradėjęs 1998 metų gegužę, baigiau tik 2000 metų gegužę, taigi tik po dvejų metų kūrinys išvydo dienos šviesą. Turint omenyje, kad kitus kūrinius dažniausiai parašau per tris keturis mėnesius, kartais keturis penkis mėnesius, galiu sakyti, kad šis trumpas kūrinys mane kankino ilgiausiai. Kiti kūriniai man tikrai nėra sukėlę tiek kančių.

Rašant šį kūrinį sunkiausia buvo perteikti kančių kamuojamo žmogaus monologą. Eilutę po eilutės. Tai buvo taip skausminga, kad ne kartą norėjau viską mesti. Todėl rašymas ir negalėjo neužtrukti.

Tačiau šis romanas buvo darbas, kurio negalėjau išvengti net ir labai norėdamas. O kita vertus, tas painus monologas – tai mano vidinė kalba, tad jutau neišvengiamą būtinybę viską iškloti popieriuje ir negalėjau mesti to, ką buvau pradėjęs.

Nors visa tai užtruko, tačiau galiausiai savo parodymus daviau, ir mano siela aprimo. Tai jau devintas mano romanas ir jį laikau vienu iš nedaugelio namų darbų, kuriuos turiu padaryti per savo gyvenimą.

Taip galvojau, kai rašiau ir kitus kūrinius, taip galvoju ir dabar: nenoriu, kad šią knygą perskaitytų daugiau žmonių, nei reikia. Kadangi šiame kūrinyje nėra kokios nors naudingos informacijos ar pamokymų, reikalingų gyvenant šiame pasaulyje, tad to siekiantys skaitytojai, perskaitę romaną, gali labai nusivilti, o aš tikrai nenoriu jų nuvilti. Be to, jau pavargau nuo įvairiausių paskalų, kurių padaugėjo per pastaruosius dešimt metų, kadangi kai kurie žmonės, nesuprasdami tikrųjų mano tikslų, labai keistai susidomi kažkuo, ko visiškai neplanavau. Todėl norėčiau, kad šią knygą perskaitytų tik keletas ištikimų skaitytojų. Man kaip rašytojui būtų didžiausia laimė rašyti tik tiems keliems skaitytojams.

Prieš atiduodamas šį kūrinį spaustuvei, ypač norėčiau padėkoti p. Kim Piongikui. Tikriausiai dėl karščių šiuo kūriniu niekas per daug nesusidomėjo, tačiau p. Kim Piongiko dėmesys ir nuoširdumas skaitant kūrinio rankraštį mane tikrai sužavėjo. Norėčiau padėkoti ir p. Če Hogi iš leidyklos „Moonji", kuris sutiko išleisti šį kūrinį.

2000 metų spalis

HAILJI

Ha, Il-chi
Ha-139
Parodymai : romanas / Haïlji ; iš korėjiečių kalbos vertė
Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų
sąjungos leidykla, 2016. – 152 p.
ISBN 978-9986-39-877-6
Žymaus šiuolaikinio Pietų Korėjos rašytojo Haïlji romanas
„Parodymai" – ne tik psichologinis, bet ir sąmonės prigimties detektyvas.
Žmogžudyste kaltinamas filosofijos profesorius sukeičia iliuziją ir
realybę, jis įtiki, kad mylimos žmonos mirtis tebuvo tik klaikus sapnas,
o svainis – tik sąmonės fantomas.
Haïlji, susidomėjęs Lietuva, parašė romaną „Užupio respublika".
UDK 821.531-31

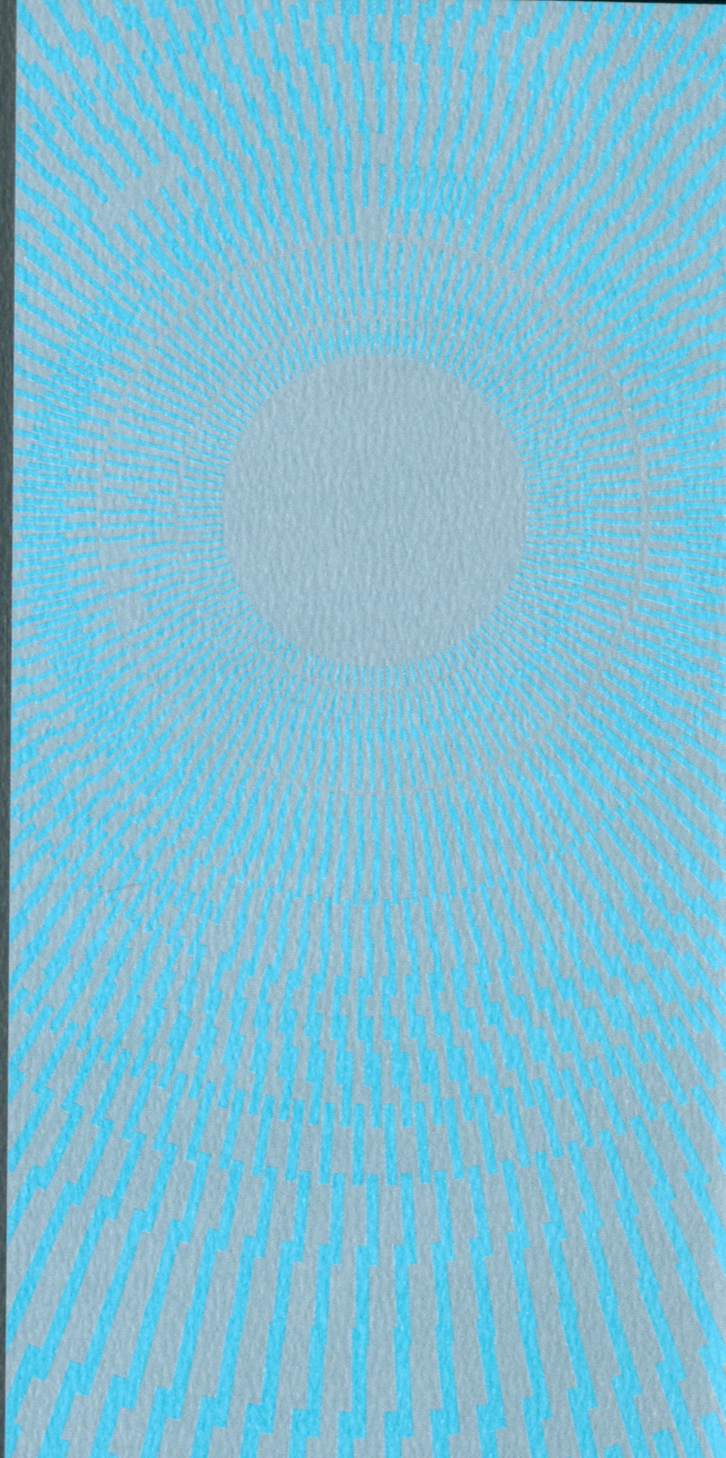
Haïlji

parodymai

romanas

Redaktorius Justinas Kubilius
Dailininkė Deimantė Rybakovienė
Maketuotoja Dalia Kavaliūnaitė

Tiražas 1 000 egz.
Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo g. 6, LT-011101 Vilnius
www.rsleidykla.lt
info@rsleidykla.lt
Spausdino UAB „Petro ofsetas",
Naujoji Riovonių g. 25C, LT-03153 Vilnius

Vienas įdomia
šiuolaikinių
Pietų Korėjos
rašytojų.

Filosofijos profesorių, atvykusį į pajūrio miestą paminėti dešimtųjų savo vestuvių metinių, staiga viešbučio vestibiulyje suima policija. Jis niekaip negali suprasti, kodėl atsidūrė policijos areštinėje. Piktindamasis jam pateikiamais „melagingais kaltinimais", profesorius nerimauja dėl žmonos sveikatos. Bet tai, ką tvirtina policija, jį stačiai pribloškia... Jis – o drauge ir skaitytojas – atsiduria keistame pasauly, kuriame sukeistos vietomis iliuzija ir realybė. Šį romaną galima pavadinti sąmonės prigimties detektyvu. Gyvenimo ir mirties perskyra čia itin sudėtinga.

Žymų Pietų Korėjos rašytoją Haïlji (Haildži, tikrasis vardas Rim Jong Joo) su Lietuva sieja ypatingas ryšys. Mūsų šalyje jis lankėsi ne kartą, parašė skaitytojų puikiai sutiktą romaną „Užupio respublika" (liet., 2009). Šis kūrinys pasirodė ir anglų kalba. Autorius išleido trylika romanų, apsakymų ir du eilėraščių rinkinius. Pagal jo romanus sukurta filmų, pastatytas spektaklis.

Gyvenimas ir mirtis – viena, gyventi – tai mirti, o mirti – tai gyventi. Jei pagalvosi, kad mirtis – tai tik gyvenimo dalis, o gyvenimas – tai tik mirties dalis, suprasi, kad nėra reikalo liūdėti.

Parodymai

9 789986 398776